

PRITARTA
Šiaulių miesto savivaldybės tarybos
2018 m.d.
sprendimu Nr.

PATVIRTINTA
Šiaulių lopšelio-darželio „Dainelė“
direktoriaus 2018 m.d.
įsakymu Nr.

ŠIAULIŲ LOPŠELIO-DARŽELIO „DAINELĖ“ IKIMOKYKLINIO UGDYMO PROGRAMA

„MAN GERA ČIA“

2018 m.
Šiauliai

PROGRAMĄ ATNAUJINO:

- Daiva Jankuvienė (koordinatorė), direktorė, II vadybinė kategorija;
- Eglė Stalgė (vadovė), direktoriaus pavaduotoja ugdymui;
- Aurelija Lauciuvienė, auklėtoja metodininkė;
- Danguolė Galinienė, auklėtoja metodininkė,
- Neringa Vaitkuvienė, vyresnioji auklėtoja.
- Rasa Šurkienė, priešmokyklinio ugdymo pedagogė, metodininkė.
- Biruta Juodpusienė, priešmokyklinio ugdymo pedagogė, vyresnioji auklėtoja.
- Laima Jančiauskienė, vyresnioji auklėtoja.

TURINYS

I BENDROSIOS NUOSTATOS	4 psl.
1.1. Informacija apie švietimo teikėją	4 psl.
1.2. Vaikų, tėvų (globėjų), vietos bendruomenės poreikiai	5 psl.
1.3. Požiūris į vaiką ir jo ugdymą.	5 psl.
1.4. Mokytojų ir kitų specialistų pasirengimas	5 psl.
1.5. Įstaigos ir regiono savitumas	5 psl.
II IKIMOKYKLINIO UGDYMO PRINCIPAI	6 psl.
III TIKSLAS IR UŽDAVINIAI	6 psl.
IV UGDYMO TURINYS	7 psl.
4.1. Ugdymo metodai	55 psl.
4.2. Ugdymo priemonės	55 psl.
V Ugdymo(si) pasiekimų vertinimas.	56 psl.
LITERATŪRA	57psl.

I BENDROSIOS NUOSTATOS

1.1. Informacija apie švietimo teikėją

Švietimo teikėjo pavadinimas: Šiaulių lopšelis-darželis „Dainelė“

Steigėjas: Šiaulių miesto savivaldybės taryba

Teisinė forma: Šiaulių miesto biudžetinė įstaiga

Grupė: Neformaliojo švietimo ikimokyklinio ugdymo mokykla

Veiklos pradžia: 1981 metai vasario 10 d.

Teikiamos paslaugos: ikimokyklinis ugdymas, priešmokyklinis ugdymas, specialusis ugdymas

Ugdymo(si) kalba: lietuvių

Ugdymo(si) forma: dieninė

Įstaigos kodas: 190529157

Adresas: Dainų gatvė Nr. 28, LT-78329 Šiauliai

Telefonas: (8 41) 552873

Internetinės svetainės adresas: www.dainele.mir.lt

Elektroninis paštas: dainele@splius.lt

1.2. Vaikų, tėvų (globėjų), vietos bendruomenės poreikiai

Ši programa taikoma 1–5 metų vaikų ugdymui. Ji skirta:

- pedagogams, dirbantiems su ikimokyklinio amžiaus vaikais;
- tėvams (globėjams), turintiems ikimokyklinio amžiaus vaiką (-ų).

Programa orientuota į vaiko poreikių tenkinimą. Vaiko poreikis turėti geras socialines, edukacines ugdymosi sąlygas yra vienas pagrindinių ir su vaiko amžiumi nesikeičiančių interesų. Atsižvelgdami į individualius, specialiuosius vaiko poreikius siekiame tenkinti ir pagrindinius poreikius:

- *jaustis saugiai*. Vaikas gali jaustis saugus būdamas suaugusiųjų globoje. Palaipsniui jis mokosi saugoti save;
- *judėti*. Vaikas nuolat juda, bėgioja, sportuoja. Sudaryti sąlygas aktyviai veiklai skirtose specialiose zonose, sporto salėje, lauko sporto aikštelėje;
- *žaisti*. Kiekvienas vaikas turi galimybę žaisti su jam patinkančiais žaislais, pasirinkti žaidimo vietą, draugus. Žaisdamas jis išreiškia savo socialinę patirtį, bendrauja;
- *bendrauti*. Vaikas nori būti gerbiamas, kitų pripažintas, kaip turintis savitų gabumų, vertingų savybių išlikti savitu, skirtingu nuo kitų;
- *patenkinti savo smalsumą*. Tenkindamas savo smalsumą, vaikas kaupia žinias, tikslina turimus daiktų vaizdinius, veikia aplinkoje su įvairiais daiktais. Kartu plečia savo žodyną. Vaikas nori viską paliesti, pajusti todėl, kad saviti jo ugdymosi metodai;
- *būti savarankiškam*. Vaikas nori pats pasirinkti veiklą, priemones, žaislus;
- *produktyviai ir kūrybingai veiklai*. Šiuolaikinėje žinių ir technologijų visuomenėje augantis vaikas domisi informacinėmis technologijomis, žaidžia kompiuteriu. Vaikas nori visada ką nors veikti: piešti, lipdyti, konstruoti. Tam, kad vaikas nuolat galėtų įgyvendinti savo sumanymus, sudaryti jam palankias sąlygas sukuriant lanksčią ir mobilią ugdymosi aplinką.

Išsiaiškinti tėvų ir globėjų poreikius ir lūkesčius įstaigoje kiekvienų mokslo metų pradžioje diskutuojame su tėvais, organizuojame jų apklausą. Anketų atsakymai aptariami tėvų susirinkimų metu. Pokalbių metu tėvai diskutuoja, koks turėtų būti jų vaikų darželis ir kaip tai įgyvendinti gali padėti tėvai, pedagogai, įstaigos administracija. Tėvų lūkesčiai dažniausiai susiję su vaiko ugdymu: jiems labai svarbu, kad būtų sudarytos geros ugdymosi sąlygos, kad būtų saugi ir inovatyvi aplinka, dirbtų kvalifikuoti ir vaikus mylintys pedagogai. Taip pat svarbu kad būtų tenkinami specialieji vaikų poreikiai, teikiama specialistų pagalba. Lopšelio-darželio „Dainelė“ veiklos paskirtis – padėti šeimai ugdyti vaiką, tenkinti tėvų lūkesčius ir poreikius: teikti šiuolaikišką, kokybišką ugdymą, saugoti ir stiprinti vaikų sveikatą.

Įstaigos bendruomenė siekia glaudžiai bendradarbiauti su šeima, skatinti tėvų dalyvavimą įstaigos veikloje (susirinkimai, bendros šventės, akcijos, plenerai), siekia pažinti ugdytinių šeimoms, domisi vaiką supančia emocija, socialine ir kultūrine aplinka. Visa įstaigos bendruomenė siekia darnaus

perėjimo nuo ugdymosi šeimoje prie ankstyvojo, ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo. Įstaiga atvira vietos bendruomenei. Bendruomenės pastangomis įrengta sporto aikštelė, įrengimai, naujos smėlio dėžės. Žaidimų aikštelėmis gali naudotis ir Dainų bendruomenės narių vaikai.

1.3. Požiūris į vaiką ir jo ugdymą.

Vaiko ugdymas – jo prigimtinių poreikių tenkinimas ir kompetencijų plėtotė per kūrybišką vaiko ir pedagogo sąveiką sėkmingai modeliuojant ir veiksmingai įgyvendinant ugdymo turinį. Mūsų dėmesio centre - vaikas, jo poreikiai, jo saviraiška, jo ugdymas remiantis šiuolaikine humanistine nuostata, pripažįstančia kiekvieno žmogaus teisę būti ugdymo proceso dalyviu. Dėl laiko keliamų iššūkių Švietimo įstatymas didesnę dėmesį skiria plėtoti asmenybės brandą. Lopšelyje-darželyje „Dainelė“ vadovaujantis Geros mokyklos koncepcija ir Vaiko ūgties koncepcija, siekiame nuolatinės vaiko ūgties. Vaiko ūgtis – tai dialogo kultūroje (pagarba, unikalumas, iniciatyvumas) besiformuojantys brandžios ir sėkmingos vaiko asmenybės ūgties procesai. Mūsų tikslas – brandi ir sėkminga vaiko asmenybė.

Lopšelio-darželio vizija: modernus lopšelis-darželis, kuriame ugdomi sveikas, kūrybingas vaikas.

Lopšelio-darželio misija: Padėti vaikui tenkinti prigimtinius, kultūros, taip pat etninius, socialinius, pažintinius poreikius. Padėti vaikui sėkmingai pasiręngti mokytis pagal pradinio ugdymo programą.

1.4. Mokytojų ir kitų specialistų pasiręngimas

Lopšelyje-darželyje dirba ikimokyklinio ugdymo auklėtojai, priešmokyklinio ugdymo pedagogai, logopedas, meninio ugdymo mokytojas turintys aukštesnįjį, aukštąjį bakalauro ar aukštąjį magistro išsilavinimą. Vadovai yra įgiję vadybos, o pedagogai auklėtojo, vyresniojo ikimokyklinio ugdymo auklėtojo, auklėtojo metodininko kvalifikacines kategorijas. Pedagogai dalyvauja Šiaulių universiteto, Šiaulių miesto savivaldybės švietimo centro, šalies švietimo centrų organizuojamuose seminaruose, kursuose, konferencijose. Pedagogai savo dalykines žinias tobulina miesto ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo pedagogų, logopedų metodinių būrelių veikloje. Bendraujama ir bendradarbiaujama su Šiaulių miesto pedagoginės psichologinės tarnybos specialistais. Įstaigoje veikia Vaiko gerovės komisija, kurios paskirtis – organizuoti ir koordinuoti prevencinį darbą, švietimo pagalbos teikimą, saugios ir palankios vaiko ugdymuisi aplinkos kūrimą, atlikti specialių ugdymosi poreikių pirminį įvertinimą ir kitas su vaiko gerove susijusias funkcijas. Palaikomi ryšiai su Šiaulių Dainų progimnazijos, Romuvos progimnazijos, Saulės pradinės mokyklos pedagogais, vaikais. Lopšelio-darželio pedagogai parengia kvalifikacijos kėlimo programas miesto ikimokyklinio ugdymo pedagogams, dalyvauja respublikinėse konferencijose, skaito pranešimus, rašo straipsnius konferencijų leidiniams, kuriuose perteikia gerąjį darbo patirtį. Gera pedagogų komanda, naudodamasi naujausiomis teorinėmis žiniomis, praktiniais įgūdžiais, sugebėjimu įdėmiai stebėti bei vertinti vaiką kuria jų raidai palankią aplinką.

1.5. Įstaigos ir regiono savitumas

Lopšelis-darželis „Dainelė“ teikia ankstyvojo, ikimokyklinio, priešmokyklinio amžiaus vaikų ugdymo paslaugas. Darbo diena trunka 10,5 valandos. Esant poreikiui yra sudarytos galimybės vaikams būti ilgesnį laiką. Suformuotos 2 ankstyvojo amžiaus, 6 ikimokyklinio amžiaus ir 2 priešmokyklinio amžiaus vaikų grupės. Pagal vaiko gerovės komisijos ir pedagoginės psichologinės tarnybos sprendimą vaikams su kalbos ir kalbėjimo sutrikimais teikiama logopedo pagalba.

Įstaigoje jau daug metų puoselėjamos vaikų ir pedagogų vaidybos tradicijos. Lopšelis-darželis „Dainelė“ nuo 2002 metų dalyvauja respublikiniame lėlių teatrų festivalyje „Molinuko teatras“, patys rengiame arba dalyvaujame kitų surengtuose respublikiniuose lėlių teatrų seminaruose. Šiuose respublikiniuose renginiuose parodome vaikų, auklėtojų ar bendrus lėlių spektaklius. Kiekvienais metais visos grupės, atsižvelgiant į vaikų amžių, įstaigos bendruomenei parodo parengtus spektaklius: lėlių, šešėlių teatrus, inscenizacijas, kompiuterinių technologijų pagalba parengtas improvizacijas. 2016 m. parengtas ir pradėtas įgyvendinti ilgalaikis ugdymo menine raiška projektas „Po pasakos sparnu“.

Kiekvienais metais įstaiga parengia ir įgyvendina sveikatos projektus, kuria saugią ir turiningą įstaigos aplinką, edukacines erdves, vykdo sveikos gyvensenos formavimo užsiėmimus.

Įstaiga kuria naujas ir puoselėja senas tradicijas. Per eilę metų tradicinėmis tapo mokslo metų pradžios šventė, prieš Kalėdas vykstantys Adventiniai pavakarojimai su ugdytinių šeimomis, Užgavėnės, Velykų šventė, Teatro dienos paminėjimui skirta savaitė „Po pasakos sparnu“, valstybinių švenčių: vasario 16-osios, kovo 11-osios paminėjimas, atsisveikinimo su darželiu šventės. Puikių atsiliepimų susilaukia ir naujai pradėtos švęsti Šeimos diena- „Man gera čia“, „Ačiū“ diena, „Mokytojo diena kitaip“. Visi darbai, renginiai įvyksta dirbant komandoje. Darni ir darbšti mūsų įstaigos komanda – puikių rezultatų pagrindas.

Šalia lopšelio-darželio „Dainelė“ įkūrus laisvalaikio parką „Beržynėlis“, mūsų įstaiga dalį renginių organizuoja šiame parke, taip sukurdamą naują išskirtinę edukacinę erdvę, prieinamą ne tik mūsų įstaigos, bet ir visai Dainų mikrorajono bendruomenei. Esame atviri bendravimui ir bendradarbiavimui.

II IKIMOKYKLINIO UGDYMO PRINCIPAI

Humaniškumo principas- gerbti vaiką kaip asmenybę, garantuoti jam teisę gyventi ir elgtis pagal prigimtį, bei asmeninę patirtį. Palaikyti vaiko sumanymus, džiaugtis jo laimėjimais. Pedagogo ir vaiko santykiai grindžiami tarpusavio pasitikėjimu, atsakomybe, pagarba kito nuomonei, interesams.

Individualizavimo principas – atsižvelgiant į kiekvieno vaiko individualius poreikius, padėti vaikui jaustis visaverte asmenybe; kiekvienam ugdytiniui sudaryti galimybę ugdytis pagal savo gebėjimus, poreikius, amžių, parenkant metodus, turinį, pritaikant aplinką.

Prieinamumo principas- atsižvelgiant į vaiko amžių ir individualybę ugdymo turinys, ugdymo medžiaga priderinama prie vaiko galių, jo gebėjimų.

Tęstinumo principas – siekiame darnaus vaiko perėjimo nuo ugdymo šeimoje prie ugdymo lopšelyje- darželyje, užtikrinant nuoseklų ugdymo tęstinumą priešmokyklinėje grupėje.

Partnerystės su šeima principas- pozityvi pedagogo, vaiko ir šeimos sąveika. Šeima- aktyvus ugdymo(si) proceso dalyvis, partneris.

Sąmoningo ir aktyvaus ugdymo(si) principas- ugdymo(si) procese ugdytiniui suteikiama galimybė veikti savarankiškai. Realizavus šį principą atsisakoma mechaninio išmokimo, bei autoritarinio bendravimo stiliaus, siekiama loginio bei kritinio mąstymo.

Kūrybiškumo ugdymo principas- kūrybiškas pedagogo požiūris į ugdymą, formuoja prigimtines kūrybines vaiko galias ir saviraišką.

III TIKSLAS IR UŽDAVINIAI

Tikslas – Atsižvelgiant į vaiko prigimtines galias, jo individualią patirtį, vadovaujantis raidos dėsniumais, padėti vaikui išsiugdyti savarankiškumo, sveikos gyvensenos, pozityvaus bendravimo su suaugusiais ir vaikais, kūrybiškumo, aplinkos ir savo šalies pažinimo, mokėjimo mokytis pradmenis.

Uždaviniai:

- Siekti, kad vaikas: Plėtotų individualias fizines, socialines, pažinimo, kalbos ir bendravimo, kūrybines galias, pažintų ir išreikštų save.
- Jaustųsi saugus, gerai adaptuotųsi naujoje ugdymo(si) aplinkoje, tenkintų aktyvumo ir judėjimo poreikį.
- Pozityviai bendrautų ir bendradarbiautų su suaugusiais ir vaikais, mokytųsi spręsti kasdienes problemas, atsižvelgtų į savo ir kitų ketinimus, veiksmų pasekmes.
- Aktyviai dalyvautų ir kūrybiškai išreikštų save šeimos, ugdymo įstaigos ir vietos bendruomenės gyvenime.
- Mokytųsi pažinti ir veikti: žaistų, keltų klausimus, tyrinėtų, rinktųsi veiklos būdus ir priemones, samprotautų apie tai, ko išmoko, numatytų tolesnės veiklos žingsnius.
- Ugdydamasis pažintų ir perimtų tautos kultūros pagrindus: kalbą, dorines, estetines nuostatas, papročius, tradicijas ir kt.

IV UGDYMO TURINYS

Įstaigoje vaiko ugdymas nukreiptas į vaiko poreikius: žaisti, kurti, tyrinėti, judėti bei sudaromos sąlygos ugdytis pagal individualius ugdymosi poreikius. Vaikas veikdamas tai, kas jam įdomu, bendraudamas su bendraamžiais ir suaugusiais, įgyja socialinių, pažintinių, meninių gebėjimų, tampa fiziškai ir emociškai brandesnis, labiau savimi pasitikintis, laisvesnis, kūrybiškesnis, įdomesnis draugams. Ugdymo turinys sudarytas atsižvelgiantį Ikimokyklinio amžiaus vaikų pasiekimų aprašą (2014) ir Ikimokyklinio ugdymo metodines rekomendacijas (2015).

Grupių tėvų susirinkimų metu, tėvai išsakydami savo lūkesčius pedagogams, ugdymo įstaigai ir ugdymo procesui nurodė, kad jiems svarbu jog, vaikas augtų sumanus, veiklus, žingeidus, bendraujantis, tolerantiškas, reiškiantis savo nuomonę bei sveikas ir judrus. Siekiant sudaryti sąlygas vaikui ugdytis asmenines savybes ir gebėjimus - 18 ugdymosi pasiekimų sričių Programoje jungiamos į 5 ugdymo kryptis (1 pav.) padedančias lavinti šias vaiko asmenines savybes (1 paveikslėlis).

1 pav. Vaiko ugdymo pasiekimų sričių jungimas į ugdymo kryptis.

Ugdymo turinys įgyvendinamas per visą vaiko būvimo įstaigoje laiką: jam valgant, ruošiantis ilsėtis, einant į lauką, bendraujant, dalyvaujant pedagogų organizuotoje ir pačių vaikų spontaniškoje veikloje. Ikimokyklinio ugdymo turinyje pateikiami projektai, kuriais siekiama ugdyti vaiko asmeninius gebėjimus ir savybes.

Projekto temos pasirinkimą lemia grupės savitumas, lankančių vaikų poreikiai, turima patirtis, gebėjimai, laikmečio aktualijos. Programoje pateikiamas projektinis ugdymo turinio modeliavimas užtikrina ugdymo proceso visapusiškumą. Šį ugdymo turinio dėstymo būdą renkamės todėl, kad esame įgiję pakankamą projektinio darbo patirtį, kuri leidžia teigti, kad:

- Projektų metodas suteikia ugdymo turiniui lankstumo, nes pedagogas turi kūrybinę laisvę jį modeliuoti, keisti, pritaikyti atskiram vaikui arba visai vaikų grupei.
- Projekto metodo elementai (stebėjimas, refleksija) leidžia labiau pažinti vaiką, jo gebėjimus, patirtį, asmenines savybes, interesus, patirties kaupimo būdus. Nuolatinė refleksija padeda vertinti vaiko pasiekimus ir numatyti ugdymo(si) perspektyvą.
- Taikant projektų metodą ugdymo procesas tampa dinamiškesnis ir žaismingesnis, o tai skatina aktyvesnį šeimos dalyvavimą. Tėvų suinteresuotumas ir idėjos praplečia ir pajvairina ugdymo turinį naujomis formomis ir padeda rasti naujų ugdymo turinio įgyvendinimo priemonių.

Trumpuose programos mėnesio projektų aprašymuose išskirtos prioritetingos ugdymo(si) sritys, atskleidžiamos svarbiausios vaiko ugdymo(si) veiksenų gairės pagal vaikų pasiekimų sričių charakteristikas pateiktas „Ikimokyklinio amžiaus vaikų pasiekimų apraše“. Atsižvelgiant į vaiko amžių, kiekvienoje pasiekimų srityje numatyti ugdymosi sėkmei aktualiausi gebėjimai ir pateikti vaikų veiksenų pavyzdžiai.

PROJEKTAS RUGSĖJO MĖNESIUI „AŠ ŠIAULIETIS“

Aktualumas: Rugsėjo mėnesį darželį pradeda lankyti nauji, patys mažiausieji, ugdytiniai, kurie plečia pažinimo aplinką, mokosi bendrauti ir suprasti, kad yra žaidimo draugai, jų darželis. Adaptuojasi naujoje aplinkoje ir lavina savo kasdieninius gyvenimo įgūdžius. Vyresnių grupių vaikai grįžta po vasaros atostogų ir pradeda naujus mokslo metus prisimindami grupės taisykles, dalyvaudami visuomenės gyvenime. Susipažįsta su savo gimtuoju miestu – Šiauliais.

Tikslas: Ugdyti vaikų bendravimo ir bendradarbiavimo įgūdžius, supažindinti su juos supančia aplinka.

Uždaviniai:

1. kurti, gerbti, laikytis grupės tvarkos taisyklių, susitarimų;
2. siekti, kad vaikai saugotų savo ir kitų sveikatą;
3. siekti, kad vaikai bendrautų tarpusavyje, su suaugusiais, suprastų juos;
4. kurti jaukią, tvarkingą, saugią, kūrybinę aplinką, patiriant bendravimo džiaugsmą;
5. pažinti bei suprasti save ir aplinkinį pasaulį, džiaugtis sužinojus ką nors naują;
6. išbandyti įvairius meninės raiškos būdus ir priemones;
7. ieškoti tinkamų problemų sprendimų, tyrinėjant įvairias situacijas, aiškinantis, bendraujant ir bendradarbiaujant.

Prioritetinės ugdymosi sritys:

1. Kasdieniai gyvenimo įgūdžiai	4. Santykiai su suaugusiais	7. Tyrinėjimas
2. Savireguliacija ir savikontrolė	5. Aplinkos pažinimas	8. Mokėjimas mokytis
3. Santykiai su bendraamžiais	6. Meninė raiška	9. Problemų sprendimas

Vaikų veiksenų gairės:

Sritis	Formuojamas įgūdis, gebėjimas	1-3 metai	3-4 metai	4-5 metai	5-6 metai
1. Kasdieniai gyvenimo įgūdžiai	Tvarkingai valgo, savarankiškai atlieka savitvarkos veiksmus. Saugo savo sveikatą ir saugiai elgiasi aplinkoje.	<ul style="list-style-type: none"> • Valgys šaukštu, šakute, gers iš puodelio. • Žais kartu su pedagogu žaidimus, imituojančius rengimosi, valgymo, miegojimo veiksmus. • Tvarkysis žaisliukus. • Žais judriuosius žaidimus sporto salėje. 	<ul style="list-style-type: none"> • Savarankiškai valgys naudodamas stalo įrankius (šakutę, šaukštą, šaukštelį). • Žais kūrybinius, vaidmeninius žaidimus. • Diskutuos probleminiais klausimais (pvz., „Kas nutinka kai žaislai sudėti netvarkingai?“ ir t.t). • Žais judriuosius žaidimus sporto salėje ir lauke. 	<ul style="list-style-type: none"> • Valgys naudodamas stalo įrankius (šakutę, peilį, šaukštą, šaukštelį). • Rengsis į lauką, kūno k. ir atsikėlęs iš miego. • Susidės žaislus, susitvarkys savo veiklos vietą. • Žais judriuosius žaidimus sporto salėje, lauko aikštelėje, laisvalaikio ir 	<ul style="list-style-type: none"> • Laikysis asmens higienos. • Padės dengti stalus, sudės stalo įrankius. • Rengsis į lauką, kūno k. ir atsikėlęs iš miego. • Tvarkys žaislus ir savo veiklos vietą. • Žais judriuosius žaidimus sporto salėje, lauko aikštelėje, laisvalaikio ir pramogų parke „Beržynėlis“.

				pramogų parke „Beržynėlis“.	
2. Savireguliacija ir savikontrolė	Laikosi susitarimų, elgiasi mandagiai, taikiai. Bendraudamas su kitais nusiramina.	<ul style="list-style-type: none"> • Stebės auklėtojos žaidžiamas gyvenimiškas situacijas. • Laikysis darželio dienos ritmo. • Žais su grupės draugu. 	<ul style="list-style-type: none"> • Pats pasirinks žaislus. • Žais su draugu. • Kalbės apie situacijas, kuriose reikia mandagiai elgtis. • Padės draugui susitvarkyti, apsirengti. 	<ul style="list-style-type: none"> • Diskutuos su grupės auklėtoja ir draugais apie konflikto sprendimo būdus. • Kurs grupės taisyklės ir jų laikysis. • Dalinsis žaislais su grupės draugais. 	<ul style="list-style-type: none"> • Imituos konfliktinę situaciją, ieškos jos sprendimo būdų. • Kurs grupės susitarimus, taisyklės, jų laikysis ir stebės, kad laikytųsi draugai.
3. Santykiai su bendraamžiais	Bendrauja ir draugauja su vienu ar keliais bendraamžiais.	<ul style="list-style-type: none"> • Stebės grupės draugus, atkartos jų veiksmus. • Žais auklėtojos organizuojamus žaidimus, kuriuos reikia žaisti keliems vienu metu arba paeiliui. 	<ul style="list-style-type: none"> • Žais bendrus, auklėtojos organizuojamus žaidimus. • Bendraus su žaidimų draugais. • Žais su vienu ar keliais draugais siužetinius žaidimus. 	<ul style="list-style-type: none"> • Vienas ir su draugu atliks auklėtojos paskirtą užduotį. • Su grupės draugais žais siužetinius, vaidmeninius žaidimus, stalo žaidimus. • Pasakos draugams savo patirtus įspūdžius gimtajame mieste. • Su grupės draugais vartys knygas, enciklopedijas, foto albumus apie savo miestą. 	<ul style="list-style-type: none"> • Įsijungs į draugų žaidimus, siūlys savo žaidimų idėjas. • Atliks komandines užduotis, estafetes. • Dalinsis savo patirtais įspūdžiais, išgyvenimais su grupės draugais. • Klausysis kitų pasakojimų, įspūdžių.
4. Santykiai su suaugusiais	Pasitiki pedagogais, ramiai jaučiasi kasdienėje ir neiprastoje aplinkoje, iš jų mokosi, žino, kaip reikia elgtis su nepažįstamais suaugusiais.	<ul style="list-style-type: none"> • Žodžiais ir kūno kalba bendraus su grupėje dirbančiais suaugusiais. • Džiaugsis ir rodys savo atsineštą žaislą. • Stebės ir mėgdžios suaugusiuosius žaisdamas siužetinius žaidimus. • Sulauks pagalbos iš auklėtojos. • Stebės į grupę atėjusius svečius. 	<ul style="list-style-type: none"> • Ramiai atsisveikins su tėvais. • Patys pasirinks su kuo žaisti, kokia veikla užsiimti. • Žais su auklėtoja stalo žaidimus. • Kalbės, guosis, pasakos, klausinės, visais dominančiais klausimais grupėje dirbančiųjų suaugusiųjų. • Ramiai stebės ir bendraus su grupės svečiais. 	<ul style="list-style-type: none"> • Pakvies suaugusius į savo sugalvotus žaidimus. • Kalbės kuo naudingos taisyklės, kodėl jų reikia laikytis, pasakos, kaip pasielgė kiti vaikai. • Atėjusiems svečiams rodys savo darbelius, atsakys į jų klausimus. 	<ul style="list-style-type: none"> • Keliaus į išvykas su grupės auklėtoja. • Tarsis dėl taisyklių, susitarimų, išvykų iš darželio teritorijos metu, siūlys savo idėjas. • Diskutuos apie elgesį su nepažįstamais žmonėmis. • Atėjusiems svečiams į grupę ar įstaigą papasakos bendrus susitarimus, parodys ką išmoko. Svetingai priims į savo aplinką.

5. Aplinkos pažinimas	Įvardija ir aiškina socialinius bei gamtos reiškinius, apibūdina save, savo gyvenamąją vietą.	<ul style="list-style-type: none"> • Stebės artimiausią aplinką. • Vaikščios po visą lopšelio-darželio „Dainelė“ pastatą. • Stebės įstaigoje dirbančius darbuotojus. • Žais orientavimosi erdvėje žaidimus. Padės daiktus į jiems skirtas vietas. • Vardins savo šeimos narių vardus, auklėtojų, padėjėjos vardus. 	<ul style="list-style-type: none"> • Vartys knygas, fotografijų albumus su dažniausiai lankomais gyvenamosios vietos objektais. • Pasakos kokiose miesto vietose dažniausiai lankosi su šeima. • Sakys ir įsimins savo vardą, pavardę, gatvės kurioje gyvena pavadinimą. • Žais orientacinius erdvės suvokimo žaidimus. 	<ul style="list-style-type: none"> • Pasakos įspūdžius apie žinomus miesto objektus, kuriuose lankosi su savo šeima. • Aiškinsis kokia objektų paskirtis. • Vaikščios po visas darželyje esančias patalpas. • Stebės įstaigoje dirbančius žmones, aptars jų profesijas. • Kalbės apie tai, kuo bus užaugę. 	<ul style="list-style-type: none"> • Pasakos apie savo miesto lankomuosius objektus ir jų paskirtį. • Tarsis su grupės draugais ir auklėtoja, kur dar norėtų nuvykti savo mieste. • Kurs miesto maketą iš kaladėlių, popieriaus ar piešinių. • Diskutuos apie gimtadienio dovaną savo miestui. • Įsimins savo darželio pavadinimą ir adresą, aptars kurie objektai yra arčiausiai darželio. • Tyrinės žemėlapi, gaublį. Parodys kur randasi Šiauliai. • Kalbės apie tėvelių profesijas, atliekamas funkcijas, vietas kur yra jų darbai.
6. Meninė raiška	Spontaniškai ir savitai reiškia įspūdžius, išgyvenimus, mintis, patirtas emocijas kūryboje.	<ul style="list-style-type: none"> • Klausys įvairios muzikos. • Dainuos trumpas nesudėtingas, pasikartojančias daineles, Gros vaikiškais skambančiais žaislais, barškučiais. • Mėgdžios gyvūnų tariamus garsus. • Pieštuku, kreidelėmis keverzos linijas. • Eksperimentuos dažais, dailės priemonėmis. 	<ul style="list-style-type: none"> • Klausys muzikos ir gamtos garsų. • Dainuos dainas bei imituos jas judesiais. • Žais muzikinius žaidimus. • Pieš, įvairiomis dailės medžiagomis ir technikomis savo įspūdžius, įvairius objektus. 	<ul style="list-style-type: none"> • Klausys muzikos ir gamtos garsų. Aptars jų nuotaiką, tembrą. • Dainuos ir kūno judesiais imituos dainos tekstą. • Žais ritminius, imitacinius žaidimus. • Eksperimentuos ir kurs naudodamasis mišriomis dailės priemonėmis ir medžiagomis. • Reikš savo įspūdžius piešiniais, simboliais. 	<ul style="list-style-type: none"> • Klausys įvairių stilių muzikos. Aptars jų nuotaiką, tembrą, ką įsivaizdavo grojant muzikai. • Dainuos sudėtingesnio ritmo, melodijos dainas. • Šoks ratelius. • Pieš, kurs, konstruos įvairiomis dailės ir gamtos elementų priemonėmis, pagal išankstinį sumanymą.
7. Tyrinėjimas	Aktyviai domisi aplinka, įvaldo tyrinėjimo būdus,	<ul style="list-style-type: none"> • Stebės, apžiūrės, išardys, atidarys ir t.t. grupėje esančius daiktus. Vartys 	<ul style="list-style-type: none"> • Žais naudodamas įvairiausias daiktus iš artimiausios aplinkos. 	<ul style="list-style-type: none"> • Žais, kurs objektus iš gamtinės medžiagos. 	<ul style="list-style-type: none"> • Stebės ir komentuos reiškinius, vykstančius gamtoje ir aplinkoje.

	aptaria sužinotus, atrastus pastebėtus dalykus.	knygutes. Komentuos ką mato, klaus „Kas čia?“.	<ul style="list-style-type: none"> • Atliks užduotis, žais su gamtine medžiaga. 	<ul style="list-style-type: none"> • Stebės ir įvardins grupės aplinkos pasikeitimą. • Aiškinsis iš ko pagaminti daiktai, maistas. • Žais pantomimą. 	<ul style="list-style-type: none"> • Stebėdamas objektus apibūdins panašumus ir skirtumus. • Diskutuos iš ko padaryti daiktai, kokių profesijų atstovai juos pagamina. • Tyrinės žemėlapi.
8. Mokėjimas mokytis	Mokosi žaisdamas, stebėdamas kitus vaikus ir suaugusiuosius, kurdamas, klausinėdamas.	<ul style="list-style-type: none"> • Stebės suaugusiojo žaidimą, bandys tai atkartoti. • Užduos jam aktualius klausimus: „Kas čia?“, „Kodėl?“, „Kur?“. • Klausys ir kartos gerai žinomą pasaką, eilėrašį, žaidimą. 	<ul style="list-style-type: none"> • Stebės ir įsijungs į draugo žaidimą. • Atkartos kito vaiko parodytą judesį, mankštos elementą. • Kalbės su grupės auklėtoja apie tai ką moka, ką per dieną išmoks. • Dalinsis išpūdžiais su tėveliais. 	<ul style="list-style-type: none"> • Mokysis žaisti naują stalo žaidimą. • Konstruos iš anksto apgalvotus statinius, objektus iš kaladėlių, konstruktorių (pvz., Lego). • Vartys enciklopedijas, ieškos paveikslėlių, simbolių susijusių su Šiaulių miestu. • Stebės muzikos vadovės dainavimą, judesius, bandys atkartoti. 	<ul style="list-style-type: none"> • Diskutuos su grupės auklėtoja apie tai ką išmoko, ką dar norėtų išmokti per dieną. • Konstruos statinius, objektus pagal iš anksto pateiktas schemas, instrukcijas. • Žais naujus stalo žaidimus. • Kalbės kuo nori būti užaugęs, aiškinsis ką turi mokėti jo išsirinktos profesijos atstovas. • Ieškos informacijos enciklopedijose apie savo miestą, dominančias profesijas.
9. Problemų sprendimas	Atpažįsta ir išvelgia kilusias problemas, ieško tinkamiausio sprendimo pasirinkimą ką nors išbandydamas, pradeda numatyti jų pasekmes.	<ul style="list-style-type: none"> • Atliks auklėtojos paskirtas užduotis. • Stebės auklėtojos atliekamą veiklą, po to atkartos pats arba lauks pagalbos. 	<ul style="list-style-type: none"> • Žais individualius stalo žaidimus. • Atliks auklėtojos paskirtas edukacines užduotis. Stebės kaip jas atlieka kiti vaikai. • Aptars su grupės auklėtoja pagalbos pasiprašymo ir gavimo galimybes. 	<ul style="list-style-type: none"> • Atliks komandines užduotis. • Klausys pasakojimų, pasakų apie gerą elgesį. • Diskutuos apie problemos, konflikto tinkamus sprendimo būdus. • Aptars su grupės auklėtoja pagalbos pasiprašymo ir gavimo galimybes. 	<ul style="list-style-type: none"> • Kalbės apie problemų sprendimo būdus. • Aiškinsis su grupės draugais ir auklėtoja priežasties ir pasekmės ryšį (pvz., pildys mąstymo žemėlapi). • Prašysis draugo pagalbos. • Atliks komandines užduotis.

Laukiamas rezultatas: Stebėjimų, žaidimų, edukacinių situacijų dėka, vaikai lengviau perpras suaugusiuosius ir aplinkinį pasaulį, domėsis savo artimiausia aplinka, gimtuuoju miestu, profesijomis. Jausis saugesni, savarankiškesni. Tai padės užtikrinti gerus vaiko pasiekimus įvairiose ugdymosi srityse.

PROJEKTAS SPALIO MĖNESIUI „AUGU SVEIKAS IR LAIMINGAS“

Aktualumas: Sveikata yra žmogaus fizinė, dvasinė ir socialinė gerovė. Sveikatos ugdymo pagrindai formuojami ankstyvoje vaikystėje. Visas ikimokyklinuko gyvenimas pripildytas nuolatinio poreikio judėti, todėl itin svarbu jį patenkinti įdomia, džiaugsmą teikiančia veikla. Ikimokyklinio ugdymo įstaiga yra pirmoji sveikatos ugdymo ir saugios gyvensenos sistemos pakopa, kurioje vaikai įgyja žinių apie sveikatą ir jos stiprinimo įgūdžius. Tėvų ir pedagogų vienodas požiūris ir elgesys į sveikatos saugojimą sudaro palankią aplinką šiai nuostatai ugdytis. Spalio mėnuo – sveikatos mėnuo. Mieste vyksta sveikatos bangos renginiai, rudens sezono metu gausiausia šviežių daržovių ir vaisių. Todėl šis mėnuo palankiausias pradėti formuoti vaiko sveikos gyvensenos nuostatas.

Tikslas: Ugdyti pozityvų požiūrį į sveiką gyvenseną, kartu formuojant vaikų sveikos gyvensenos įgūdžius.

Uždaviniai:

1. palaikyti, žadinti ir tenkinti natūralų vaiko judėjimo poreikį;
2. aktyviai dalyvauti bei emociškai išsilieti fizinio aktyvumo, judriose veiklose;
3. pažinti savo kūno galias ir mokytis saugiai judėti;
4. ugdytis kasdieninio gyvenimo įpročius, pratintis laikytis asmens higienos ir aplinkos švaros;
5. patirti teigiamų emocijų, ugdyti(s) pasitikėjimą savo jėgomis.

Prioritetinės ugdymosi sritys:

1. Fizinis aktyvumas	4. Sakytinė kalba	7. Estetinis suvokimas
2. Emocijų suvokimas ir raiška	5. Rašytinė kalba	8. Kūrybiškumas
3. Savivoka ir savigarba	6. Skaičiavimas ir matavimas	9. Iniciatyvumas, atkaklumas

Vaikų veiksenų gairės:

Sritis	Formuojamas įgūdis, gebėjimas	1-3 metai	3-4 metai	4-5metai	5-6 metai
1. Fizinis aktyvumas	Eina, bėga, šliaužia, ropoja, lipa, šokinėja koordinuotai, išlaikydamas pusiausvyrą.	<ul style="list-style-type: none"> • Žaisdamas judriuosius ir vaidmeninius žaidimus atliks nurodytas užduotis (pvz., atsistoja, atsitupia, stovi, pasilenkia, eina į priekį, šoną ir t.t.). • Važinės mašina stumdamosis kojomis. Padedamas lips laiptais. • Spirs, mes ir gaudys kamuolį. Plos rankomis. 	<ul style="list-style-type: none"> • Vaikščios pamėgdžiodamas gyvūnų eiseną. • Stovės ant vienos kojos. Šokinės viena, abiem kojomis. Lips kopėtėlėmis. • Žais su kamuoliu. • Darys pirštukų mankšteles. • Dalyvaus mankštose lauko aikštelėje. 	<ul style="list-style-type: none"> • Žaisdamas judės įvairiais būdais ir įvairiomis kryptimis (pvz., eis ant kulnų, ant pirštų imituos gyvūnų judesius, eis pirmyn, atgal, į šoną). • Žais pirštukų žaidimus. • Žais komandinius, judriuosius žaidimus. • Dėlios smulkias detales ant šviesos stalo. 	<ul style="list-style-type: none"> • Eis per kliūčių ruožą (pvz., bėgs, lips suolu, lįs pro tunelį ir t.t.). • Šokinės per šokdynę, lanką. • Estafečių metu judės poroje, ratu, gyvatėle, atbulomis, šonu, prasilenkdamas ir kitais būdais. Žais didaktinius, judrius ir kt. žaidimus sveikatos tema.

		<ul style="list-style-type: none"> Darys pirštukų mankšteles – žaidimus. Mankštinsis grupėje. 	<ul style="list-style-type: none"> Aiškinsis fizinio aktyvumo ir sveiko maisto naudą žmogaus sveikatai. 	<ul style="list-style-type: none"> Žais su mozaikomis, delionėmis. Mokysis komandinio žaidimo (krepšinio, futbolo) elementų. Aiškinsis fizinio aktyvumo ir sveiko maisto naudą žmogaus sveikatai. 	<ul style="list-style-type: none"> Žais komandinius žaidimus: futbolą, krepšinį. Žais smulkiajai motorikai skirtus stalo žaidimus. Aiškinsis fizinio aktyvumo ir sveiko maisto, vitaminų naudą žmogaus sveikatai.
2. Emocijų suvokimas ir raiška	Atpažįsta ir įvardina savo emocijas ar jausmus.	<ul style="list-style-type: none"> Veidrodyje stebės save. Žais didaktinius žaidimus žmogaus ir gyvūno kūno dalių pavadinimui. Ieškos knygelėse, paveikslėliuose skirtingų nuotaikų, veikėjų veido išraiškų. Žais vaidmeninius žaidimus su lėlėmis, namų apyvokos daiktais. 	<ul style="list-style-type: none"> Tyrinės nuotraukas, paveikslėlius, su įvairiomis nuotaikomis ir veido išraiškomis, bandys jas atkartoti. Reikš savo emocijas. Žais vaidmeninius žaidimus. 	<ul style="list-style-type: none"> Naudos veido išraišką. Žais imitacinius žaidimus, pantomimą. Vaidins situacijas, kurios sukelia įvairius jausmus ir emocijas, jas aptars. Susipažins su sąvokomis „patyčios“, „smurtas“. Reikš savo emocijas piešiant. 	<ul style="list-style-type: none"> Išreikš emocijas įvairiose veiklose (pvz., dainuojant, piešiant, šokant, sportuojant). Žais vaidmeninius žaidimus su grupele draugų, charakterizuos pasirinkto veikėjo elgesį, jausmus. Atliks komandines užduotis skatinančias derinti savo veiksmus ir idėjas su kitais.
3. Savivoka ir savigarba	Supranta savo asmens tapatumą.	<ul style="list-style-type: none"> Stebės save šeimos nuotraukose. Rengsis įvairiais rūbais. Mokysis atskirti mergaitėms ir berniukams tinkančius rūbus. Žais kamuoliukų baseine. Atsineš į grupę savo vaisių, daržovių, gamtinės medžiagos, parodys draugams. 	<ul style="list-style-type: none"> Žais žaidimus „mano“, „tavo“ sąvokų įtvirtinimui. Parodys ir pakomentuos apie iš namų atsineštą žaislą, daiktą, vaisius ar daržoves. Žais didaktinius žaidimus žmogaus lyties tapatumui įsisavinti (pvz., rūšiuoti rūbus, aksesuarus, išvaizdą lyginti). Žais žaidimus kūno dalių pavadinimams įsiminti. 	<ul style="list-style-type: none"> Žais stalo žaidimus žmogaus kūno dalių pavadinimams įtvirtinti. Stebės save veidrodyje. Vardins savo kūno dalis. Vardins savo šeimos narius, pasakos apie tai ką matė, veikė būdamas su šeima. Žais žaidimus ugdančius pasitikėjimą savimi. 	<ul style="list-style-type: none"> Kalbės apie praeities įvykius, dalinsis įspūdžius. Pasakos apie save, savo pomėgius, veiklą, laisvalaikį su šeima. Žais žaidimus ugdančius pasitikėjimą savimi. Diskutuos apie mandagumo ir savisaugos taisykles.
4. Sakytinė kalba	Klausosi ir supranta kitų kalbėjimą, kalba su	<ul style="list-style-type: none"> Klausysis ir kartos trumpus eilėraščius, judesius (pvz., „Virė, virė košė“). 	<ul style="list-style-type: none"> Pasakos apie save, savo norus, rūpesčius, šeimos narius. Vartos mandagumo žodelius (ačiū, prašau). 	<ul style="list-style-type: none"> Reikš savo nuomonę žodžiu. Klausysis sekamų pasakojimų, skaitomų, 	<ul style="list-style-type: none"> Klausys įvairaus žanro tekstų sveikos mitybos, sveikatinimo temomis, juos aptars.

	<p>suaugusiais ir vaikais.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Žais žaidimą „Kas pasislėpė? Ko neliko? Kur pasislėpė?“. • Stebės ir mokysis pavadinti vaisius, daržoves, uogas. 	<ul style="list-style-type: none"> • Žiūrės filmukus, juos komentuos kelių žodžių sakiniais. • Žais kalbinį žaidimą daiktui, objektui apibūdinti. • Žais garsų skyrimo žaidimus (pvz., „Kaip kalba gyvūnėliai?“, „Ką girdi?“). • Klausysis skaitomų pasakų, eilėraščių. 	<p>deklamuojamų kūrinių juos aptars, perpasakos.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Žais kalbinius žaidimus pirmam žodžio garsui išskirti, objekto apibūdinimui būdvardžiais. • Žais kalbinius stalo žaidimus. 	<ul style="list-style-type: none"> • Žais klausimų-atsakymų žaidimus. • Dalyvaus diskusijose, reikš savo nuomonę. • Žais kalbinius, ritminius žaidimus, skirtus garsų analizei. • Turtins žodyną (pvz., vartys enciklopedijas, kurs istorijas pagal paveikslėlius). • Žais kalbinius stalo žaidimus. • Ieškos informacijos knygoje ir kompiuteryje, ją pristatys draugams.
5. Rašytinė kalba	<p>Atpažįsta ir rašinėja raides, žodžius bei kitokius simbolius.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Kevertos vertikalias ir horizontalias linijas popieriaus lape, smėlyje, kreidelėmis lauke. • Žais su šviesos stalu. • Spalvins daržovių, vaisių, sveiko maisto paveikslėlius. 	<ul style="list-style-type: none"> • Rašys, kevertos su įvairiomis rašymo priemonėmis popieriaus lape. • Vartys knygas, komentuos paveikslėlius. • Spalvins smulkesnius su daugiau detalių paveikslėlius. • Atliks rankos lavinimo užduotėles. • Apvedžios trafaretus. 	<ul style="list-style-type: none"> • Vers vardo, pavardės raidžių karolius. • Dėlios žodžius iš raidyno raidžių. • Kopijuos savo vardo raides. Dėlios abėcėlę. • Spalvins smulkių detalių turinčius paveikslėlius. • Apvedžios raidžių trafaretus. 	<ul style="list-style-type: none"> • Kopijuos atskirus žodžius. • Rašys savo vardą. • Konstruos raides iš įvairių daiktų. • Ieškos raidžių knygoje. • Gamins savo knygutę apie sveikatą, sveiką maistą. • Kompiuteriu atliks lavinamąsias užduotis (logines, rašymo pradmenų, spalvinimo). • Spalvins smulkių detalių turinčius paveikslėlius.
6. Skaičiavimas	<p>Geba skaičiuoti daiktus, palyginti daiktų grupes pagal kiekį.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Žais didaktinius žaidimus sąvokoms „vienas“, „mažai“, „daug“ įtvirtinti. • Klausysis teatralizuotų žaidimų, dainelių, skaičiuočių, eilėraščių 	<ul style="list-style-type: none"> • Rikiuos daiktus į vieną eilę. • Dėlios daiktų sekas. • Dėlios dėlionę iš šešių detalių. • Rūšiuos daržoves, vaisius pagal spalvą, formą, dydį. 	<ul style="list-style-type: none"> • Dalins daiktus į 2 grupes. • Žais didaktinius žaidimus sąvokoms „daugiau“, „mažiau“, „tiek pat“, „lygiai“ įtvirtinti. • Žais domino. 	<ul style="list-style-type: none"> • Dalins daiktus į 3-4 grupes. • Spręs problemines situacijas lygindamas daiktus (pvz., „Kur daugiau? Kiek daugiau? Ką reikia padaryti, kad būtų vienodai?“).

		<p>(pvz., „Du gaideliai“, „Mano batai buvo du“).</p> <ul style="list-style-type: none"> Grupuos tokias pat daržoves, vaisius. 		<ul style="list-style-type: none"> Lygins daiktus pagal ilgį, storį, aukštį, masę. Skaičiuos vaisius, daržoves 5 ribose. 	<ul style="list-style-type: none"> Grupuos daiktus, vaisius, daržoves, pagal 2 požymius. Skaičiuos vaisius, daržoves 10 ribose (gabesnis vaikas iki 20).
7. Estetinis suvokimas	Pastebi ir žavisi aplinkos grožiu, džiaugiasi savo ir kitų kūryba.	<ul style="list-style-type: none"> Žais „koncertą“, dainuos labiausiai patinkančias dainas. Parodys kuris atliktas kūrybinis darbelis jam gražiausias. Atsakys į klausimus: „Gražu?“, „Negražu?“. 	<ul style="list-style-type: none"> Atsakys į klausimus: „Ar patiko?“, „Ar buvo gražu/negražu?“ po girdėto muzikinio kūrinio, matyto spektaklio. Pasakys kokios dainos nori pasiklausyti vėl. Išrinks gražiausią, labiausiai patinkančią daržovę, vaisių. 	<ul style="list-style-type: none"> Išsakys išpūdžius apie matytą koncertą, šventę spektaklį. Pasakys kuris jo atliktas kūrybinis darbelis jam gražiausias ir kodėl. 	<ul style="list-style-type: none"> Išsakys išpūdžius apie matytą koncertą, šventę spektaklį. Pasakys kuris jo ir draugų atliktas kūrybinis darbelis jam gražiausias ir kodėl. Vartys knygas ir rodys iliustracijas kurios jam yra gražios.
8. Kūrybiškumas	Savitai reiškia savo išpūdžius įvairioje veikloje.	<ul style="list-style-type: none"> Išbandys naujus žaislus. Nardins į vandenį vaisius, daržoves. Štampuos su vaisiais daržovėmis. 	<ul style="list-style-type: none"> Žais imitacinius žaidimus, pamėgdžios gyvūnų balsus, kūno judesius. Žais su namų apyvokos daiktais. Kurs kūrybinius darbelius iš vaisių, daržovių, daiktų, medžiagos atraižų ir neįprastų priemonių. 	<ul style="list-style-type: none"> Kurs savo pasakojimą, pasaką panaudodamas vaisius ir daržoves vietoje veikėjų. Dalyvaus „minčių lietuje“ išsakydamas kas yra „sveikata“, „sveikas maistas“. Kurs kūrybinius darbelius. 	<ul style="list-style-type: none"> Žais vaizduotės žaidimus. Kurs savo pasakojimą, pasaką panaudodamas neįprastus veikėjus (pvz., vaisius, daržoves, namų apyvokos daiktus). Pristatys mėgstamiausia judriąją veiklą, maistą „Autoriaus kėdėje“.
9. Iniciatyvumas ir atkaklumas	Savo iniciatyva pagal pomėgius pasirenka veiklą.	<ul style="list-style-type: none"> Dalyvaus ugdomojoje veikloje. Tyrinės vaisius ir daržoves. Žais vaidmeninius žaidimus. 	<ul style="list-style-type: none"> Dalyvaus ugdomojoje veikloje. Dalinsis savo patirtimi ir žiniomis. Išbandys naujus žaislus, edukacines priemones. 	<ul style="list-style-type: none"> Rinksis žaislus ir priemones žaidimams. Kvies draugus į savo žaidimą. Tyrinės objektus. 	<ul style="list-style-type: none"> Rinksis žaislus ir priemones žaidimams. Kvies draugus į savo žaidimą. Kurs savo žaidimą, žaidimo taisykles.

Laukiamas rezultatas: Įgis žinių apie sveiką gyvenimą, įpras aktyviai sportuoti, išmoks saugiai ir linksmai gyventi, palaikys gerus santykius. Patenkins natūralų poreikį judėti.

PROJEKTAS LAPKRIČIO MĖNESIUI „AŠ JAUČIU, GERBIU, GLOBOJU“

Aktualumas: Įvairias emocijas – džiaugsmą, pyktį, liūdesį, pavydą, gėdą, kalbę, meilę – vaikai jaučia nuo kūdikystės. Vaikams sunku susivokti, ką ir dėl ko jaučia, kokios emocijos ar jausmai užvaldė, gebėti tai išreikšti žodžiais, pasakyti kitam. Ikimokyklinio amžiaus vaikai iš pradžių natūraliai priklauso nuo suaugusiųjų, t. y. išorinės kontrolės, tačiau ugdydamiesi jie vis labiau suvokia, kad patys gali kontroliuoti daugelį savo gyvenimo situacijų. Vaikas prisiriša prie jam artimų suaugusiųjų, su jais jaučiasi saugus, juos gerbia, myli, tikisi pagalbos sudėtingose situacijose. Vėliau vaikas kuria partnerystės santykius su suaugusiuoju. Ikimokyklinio amžiaus vaikai mokosi užmegzti artimus ryšius su bendraamžiais ir tai jam yra labai svarbu.

Tikslas: Emocijų ir jausmų suvokimas ir jų valdymas padės vaikui tinkamai bendrauti ir bendradarbiauti su suaugusiais ir bendraamžiais, spręsti problemas, ugdyti empatiškumo jausmą.

Uždaviniai:

1. padėti vaikams pažinti savo jausmus, gebėti juos valdyti;
2. skatinti geranorišką bendravimą su bendraamžiais ir suaugusiais;
3. reikšti emocijas, išpūdžius meninėmis priemonėmis ir būdais;
4. atpažinti problemas, jas spręsti pasirenkant tinkamą sprendimą.

Prioritetinės ugdymosi sritys:

1. Emocijų suvokimas ir raiška	4. Santykiai su bendraamžiais	7. Iniciatyvumas, atkaklumas
2. Savireguliacija ir savikontrolė	5. Sakytinė kalba	8. Problemų sprendimas
3. Santykiai su suaugusiais	6. Estetinis suvokimas	9. Mokėjimas mokytis

Vaikų veiksenų gairės:

Sritis	Formuojamas įgūdis, gebėjimas	1-3 metai	3-4 metai	4-5 metai	5-6 metai
1. Emocijų suvokimas ir raiška	Atpažįsta bei įvardina kitų emocijas ar jausmus, jų priežastis, atsiliepia į kito jausmus (užjaučia, padeda).	<ul style="list-style-type: none"> • Mokysis paglostyti, apkabinti draugą. • Žais žaidimą „Slėpynės“. • Susipažins su emocijų sąvokomis: „linksmas“, „liūdnas“, „piktas“. 	<ul style="list-style-type: none"> • Aiškinsis „Autoriaus kėdėje“ esančio draugo nuotaiką. • Aptars kaip galime paguosti draugą. • Diskutuos „Kodėl žmogus būna piktas, linksmas, išsigandęs?“. • Kalbės kodėl reikia globoti ir rūpintis gyvūnais. 	<ul style="list-style-type: none"> • Žais vaidmeninius žaidimus, charakterizuos pasirinktą veikėją. • Aiškinsis sąvokas: „pagarba“, „rūpestis“, „globa“, „tolerancija“. • Dalyvaus socialinėse akcijose. • Susipažins su Vėlinių šventės minėjimo tradicijomis ir paskirtimi. • Laistys grupės augalus. 	<ul style="list-style-type: none"> • Žais vaidmeninius žaidimus su grupele draugų. • Mokysis charakterizuoti pasirinkto veikėjo elgesį, jausmus. • Žais loto „Jausmų ABC“. • Aiškinsis sąvokas: „meilė“, „netektis“, „draugystė“, „tolerancija“. • Diskutuos apie žmonių, paukščių gyvūnų globą.

					<ul style="list-style-type: none"> • Prisimins Vėlinių šventės minėjimo tradicijas ir reikšmę. • Dalyvaus socialinėse akcijose.
2. Savireguliacija ir savikontrolė	Elgiasi mandagiai, išsiviešinti geba nusiraminti.	<ul style="list-style-type: none"> • Mokyšis sveikintis, atsisveikinti, padėkoti, paprašyti. • Klausysis raminančios muzikos atsigulęs ant kilimo. • Kalbės pašnibždomis, keičiant balso tonaciją. 	<ul style="list-style-type: none"> • Sveikinsis, atsisveikins, padėkos, paprašys. • Atliks nusiramavimo, kvėpavimo pratimus. • Žais su šviesos stalu, kinetiniu smėliu. 	<ul style="list-style-type: none"> • Aptars kaip reikia mandagiai elgtis, prašyti pagalbos. • Žais nusiramavimo žaidimą „Tylos karalius“. • Atliks tempimo pratimus grojant ramiai muzikai. 	<ul style="list-style-type: none"> • Diskutuos apie problemines situacijas. (pvz., „Kas būtų jei žmonės nemokėtų sveikintis, padėkoti?“ „Koks žmogus yra mandagus?“). • Atliks kvėpavimo, tempimo pratimus. • Masažuos rankas su masažiniais, teniso ar kitokiais kamuoliukais. • Pieš su pirštais draugui ant nugaros.
3. Santykiai su suaugusiais	Pasitiki pedagogais, bendradarbiauja su jais, jiems padeda.	<ul style="list-style-type: none"> • Su auklėtoja atliks kūrybinį darbą. • Klausysis jos skaitomos pasakos. • Padės auklėtojai sutvarkyti grupėje esančius žaislus. 	<ul style="list-style-type: none"> • Aiškinsis sąvokas „mažas“, „jaunas“, „senas“. • Žais žaidimą „Atkartok mano judesius“. • Siužetiniuose žaidimuose mėgdžios mamos, auklėtojos padėjėjos ir auklėtojos buitinius veiksmus: maitins lėles, valys stalą, šluos grindis, tvarkys žaislus. 	<ul style="list-style-type: none"> • Auklėtojos padėjėjai padės dengti stalus, sutvarkyti juos po ugdomosios veiklos. • Žais auklėtojos organizuojamus žaidimus. • Kalbės su auklėtoja, dalinsis įspūdžiais ir nuomone. 	<ul style="list-style-type: none"> • Kalbės su auklėtoja, klausinės jam aktualių klausimų. • Žais auklėtojos organizuojamus žaidimus. Siūlys savo idėjas.
4. Santykiai su bendraamžiais	Bendrauja ir bendradarbiauja su grupės draugais.	<ul style="list-style-type: none"> • Žais greta kito vaiko. • Eidamas pasivaikščioti susikibs su draugu. 	<ul style="list-style-type: none"> • Pasakys kuris draugas iš grupės jam labiausiai patinka. • Žais, dainuos, laikysis darželio ritmo su grupės draugais. 	<ul style="list-style-type: none"> • Kalbės su savo žaidimų draugu. • Padarys savo kūrybos dovaną grupės draugui, artimam žmogui. • Kartu su grupės draugais tvarkys žaidimų ir darbo vietas. 	<ul style="list-style-type: none"> • Atliks užduotį, siekiant vieno tikslo (pasidaryti „bilietus“, „prekių kainas“, „pinigus“ ir kt.). • Pasakos apie savo draugą, draugystę, koks elgesys yra tinkamas, o koks – ne.

5. Sakytinė kalba	Natūraliai, laisvai išreiškia savo išgyvenimus, patirtį, mintis, gausina žodyną.	<ul style="list-style-type: none"> • Žais kalbinius, ritminius žaidimus. (pvz., „A-a pupa“, „Košės virimas“). Mokysis ir deklamuos eilėraštuką (pvz., „Raina katytė“). • Seks pasaką „Ropė“. • Kalbės su grupės draugais, suaugusiaisiais. 	<ul style="list-style-type: none"> • Klausys teksto skaitomo garsiai ar tyliai, greitai ar lėtai. Deklamuos eilėraštukus. • Seks žinomas pasakėles. • Žais kalbinius žaidimus: foneminei klausai, sakinio struktūrai plėsti, taisyklingam garsų tarimui. 	<ul style="list-style-type: none"> • Kurs trumpus pasakojimus, pasakas. • Žais kalbinius žaidimus: daiktų apibūdinimui, garsinei analizei, žodyno gausinimui ir t.t. • Žais, eksperimentuos su raidėmis. • Dėlios žodžius pagal pateiktą pavyzdį. • Reikš savo įspūdžius ir nuomonę žodžiu. 	<ul style="list-style-type: none"> • Mėgdžios įrašytos pasakos personažų kalbėjimą, rodys įvairias grimasas. • Kurs pasakojimus apie nekasdienius, fantastinius nuotykius, personažus. • Žais įvairius garsų keitimo žodžiuose žaidimus (pvz., „kur -mur, mė-bė, zė -žė“ ir kt.). • Dainuos ritmines daineles. • Ieškos aplinkoje daiktų, kurių pavadinimai prasideda arba baigiasi nurodytu garsu. • Reikš savo įspūdžius ir nuomonę žodžiu.
6. Estetinis suvokimas	Pastebi, jaučia, suvokia ir apibūdina kai kuriuos muzikos, šokio, vaidybos, vizualaus meno estetikos ypatumus.	<ul style="list-style-type: none"> • Klausys muzikos. • Dalyvaus muzikinėse veiklose. • Stebės fotomenininkų užfiksuotas akimirkas per interaktyvią lentą, kompiuterį. • Stebės koncertą, spektaklį, edukacinę pramogą. • Dalyvaus įstaigos organizuojamuose renginiuose. • Atsakys į klausimus: „Patiko“, „nepatiko“. 	<ul style="list-style-type: none"> • Pasakos ką nupiešė, sukūrė (atlikęs kūrybinį darbėlį). • Stebės garsių menininkų darbus per kompiuterį, interaktyvią lentą. Kurs jiems pavadinimus. • Stebės koncertą, spektaklį, edukacinę pramogą. • Dalyvaus įstaigos organizuojamuose renginiuose. • Dalinsis įspūdžiais iš renginių, kuriuose buvo su šeima. 	<ul style="list-style-type: none"> • Dalyvaus muzikinėje veikloje ir darželyje vykstančiuose renginiuose. • Paklaustas apibūdins, ką jis piešiniu vaizdavo, kokios dailės raiškos priemonės jam gražiau. • Stebės įvairių žanrų šokius, pasirodymus per kompiuterį, interaktyvią lentą. • Pasakos apie matytą šokį, judesį, susies jį su personažu ar nuotaika (pvz., „Bėgo greitai kaip vilkas. Šokinėjo aukštai kaip varlė“). 	<ul style="list-style-type: none"> • Stebės per kompiuterį, interaktyvią lentą fotomenininkų, dailininkų, skulptorių, šokėjų, aktorių, muzikantų kuriamą meną. • Aptars kuri meno rūšis jam įdomiausia. • Kurs savo ir stebės draugų sukurtus pasirodymus.
7. Iniciatyvuma		<ul style="list-style-type: none"> • Žais su grupėje esančiais žaislais daiktais. • Atliks kūrybinius darbelius. 	<ul style="list-style-type: none"> • Žais su grupėje esančiais žaislais daiktais, konstruktoriais. 	<ul style="list-style-type: none"> • Žais su grupėje esančiais žaislais daiktais, konstruktoriais, mozaikomis ir t.t. 	<ul style="list-style-type: none"> • Žais su grupėje esančiais žaislais daiktais, konstruktoriais,

s ir atkaklumas		<ul style="list-style-type: none"> • Vartys knygas. • Įsijungs į kito vaiko sugalvotą veiklą. 	<ul style="list-style-type: none"> • Atliks kūrybinius darbelius (pieš, spalvins). • Vartys knygas. • Įsijungs į kito vaiko sugalvotą veiklą. 	<ul style="list-style-type: none"> • Atliks kūrybinius darbelius (pieš, spalvins, konstruos iš popieriaus, lipdys). • Vartys knygas. • Įsijungs į kito vaiko sugalvotą veiklą. 	<p>mozaikomis, sudėtingomis dėlionėmis ir t.t.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Atliks kūrybinius darbelius (pieš, spalvins, konstruos iš popieriaus, lipdys). • Vartys knygas, komentuos paveikslėlius, imituos skaitymą. • Įsijungs į kito vaiko sugalvotą veiklą Pakvies įsijungti į jo sugalvotą.
8. Problemų sprendimas	Ieško tinkamų sprendimų ką nors aiškindamasis, pradeda numatyti priimtų sprendimų pasekmes.	<ul style="list-style-type: none"> • Mokinys prašyti pagalbos ne tik suaugusiųjų, bet ir draugų. • Stebės auklėtojos rodomus daiktų panaudojimo būdus ir išbandys pats. • Sakys kas pavyko/nepavyko žaidžiant. 	<ul style="list-style-type: none"> • Diskutuos, dalinsis nuomone ir idėjomis, atsakys į klausimus: „Ką dar galima padaryti?“, „Kaip kitaip galima padaryti?“. 	<ul style="list-style-type: none"> • Planuos ir išvardins savo veiksmus (ką ir kaip darys atlikdamas užduotį). • Vardins jausmus ir emocijas kurios kyla atliekant užduotis. 	<ul style="list-style-type: none"> • Atliks įvairias užduotis, komentuos kaip viską darė, atsakys į auklėtojos klausimus: „Ką tu darei?“, „Ar tai padėjo įveikti problemą?“, „Ką dar galima daryti?“.
9. Mokėjimas mokytis	Įvaldo kai kuriuos mokymosi būdus.	<ul style="list-style-type: none"> • Išardys, iškonstruos įvairius statinius, daiktus. Bandys juos daug kartų sudėti. • Stebės ką daro kiti vaikai. • Pamėgdžios kitų rodytas, rodomas emocijas. • Atkartos trumpus ketureilius, daineles. 	<ul style="list-style-type: none"> • Klausinės kaip ir kodėl kas nors vyksta, kaip veikia. • Stebės, tyrinės naujus grupės daiktus, žaislus, žmonių emocijas, kūno kalbą. 	<ul style="list-style-type: none"> • Pasakys ko nori išmokti, kas jam įdomu. • Žais konstravimo žaidimus Ardys ir statys įvairius objektus 	<ul style="list-style-type: none"> • Įsitrauks į mokymąsi žaisdamas, konstruodamas, piešdamas, lipdydamas, pilstydamas, grupuodamas daiktus ir t.t. • Pasakys, ko nori išmokti.

Laukiamas rezultatas: Vaikai pažins ir pavadins savo jausmus, atpažins ir tinkamai reaguos į kitų žmonių jausmus, gebės spręsti problemas, geranoriškai bendraus su bendraamžiais ir suaugusiais. Dėka sakytinės kalbos, kaip pagrindinės žmonių bendravimo priemonės, iniciatyvumo ir atkaklumo, problemų sprendimo, mokėjimo mokytis ir kitų pasiekimų sričių vaikai gebės suvokti savo jausmus, emocijas, jas reikšti, nusiraminti, atsipalaiduoti, laikytis susitarimų, taisyklių, palaikyti partneriškus santykius su suaugusiais, pedagogais, bendraamžiais.

PROJEKTAS GRUODŽIO MĖNESIUI „MŪSŲ ŠVENTĖS, TRADICIJOS, PAPROČIAI“

Aktualumas: Iš kartos į kartą perduodama tautos dvasinė patirtis ilgus šimtmečius padėjo lavinti augančią kartą. Kadangi šeimose silpnėja etnokultūrinės tradicijos, jų tęstinumą prarado ne viena karta. Psichologų teigimu, poreikis mėgdžioti savo protėvių gyvenimo būdą yra genetiškai paveldėtas, kyla dėl savęs identifikavimo poreikio, kuris yra socialinio pobūdžio ir trunka visą gyvenimą. Šis procesas aktyviausiai vyksta vaikystėje, vaikui žaidžiant su bendraamžiais, stebint aplinką, dalyvaujant vienoje ar kitoje veikloje, šeimos ir visuomenės tradicinėse šventėse, atliekant tam tikrus ritualus. Perimant paveldėtą patirtį ir kultūros vertybes, vaikas skatinamas elgtis pagal priimtas dorovės normas ir visuomenės reikalavimus. Vaikų įgytos etnokultūrinės žinios bei patirtis palaipsniui subrandina artimą, nuoširdų santykį su savo kraštu, jo praeitimi ir dabartimi.

Tikslas. Susipažinti su senovės amatais, tradicijomis, papročiais ir kartu su šeima puoselėti tautinę dvasią.

Uždaviniai:

1. prisiminti ir žaisti lietuvių liaudies žaidimus;
2. pajauti savo vidinę laisvę, kūrybinį polėkį;
3. išbandyti įvairius liaudies meninės raiškos būdus ir priemones;
4. pajauti bendravimo teikiamą džiaugsmą;
5. sužinoti kalendorinių švenčių istorijas ir legendas.

Prioritetinės ugdymosi sritys:

1. Kasdieniai gyvenimo įgūdžiai	4. Tyrinėjimas	7. Skaičiavimas ir matavimas
2. Aplinkos pažinimas	5. Fizinis aktyvumas	8. Kūrybiškumas
3. Meninė raiška	6. Rašytinė kalba	9. Inicijatyvumas ir atkaklumas

Vaikų veiksenų gairės:

Sritis	Formuojamas įgūdis, gebėjimas	1-3 metai	3-4 metai	4-5 metai	5-6 metai
1. Kasdieniai gyvenimo įgūdžiai	Noriai ugdosi sveikam kasdieniam gyvenimui reikalingus įgūdžius, saugo savo sveikatą ir saugiai elgiasi aplinkoje.	<ul style="list-style-type: none"> • Segs sagas, varstys raištelius, apsiaus batukus, apsirėngs, nusirėngs. • Valgys šaukštu, gers iš vaikiško puodelio. • Į vietą sudės žaislus ir priemones. • Žaisdamas praus, valgydins, rengs lėles, žaislus. 	<ul style="list-style-type: none"> • Žaisdamas kūrybinius žaidimus serviruos stalą, šventiškai pasiūlys vaišes. • Rengs, prižiūrės lėles, jas praus, šukuos. • Žais stalo žaidimus apie sveiką maistą. • Žais rūšiavimo žaidimus apie žmogaus aprangą, įrankius, baldus, švenčių atributus. 	<ul style="list-style-type: none"> • Dalyvaus diskusijose apie šventes, jų papročius. • Dalyvaus probleminiuose pokalbiuose, kaip saugoti gamtą, kaip saugiai elgtis gamtoje žiemą. • Savo pavyzdžiu rodys, kaip teisingai naudoti stalo įrankius. 	<ul style="list-style-type: none"> • Kurs patiekalų receptų knygeles. • Gamins sveikus ir senovinius patiekalus. • Šventiškai puoš stalą, aplinką. • Rengsis karnavaliniais rūbais, pats pasirinks jam artimą personažą.

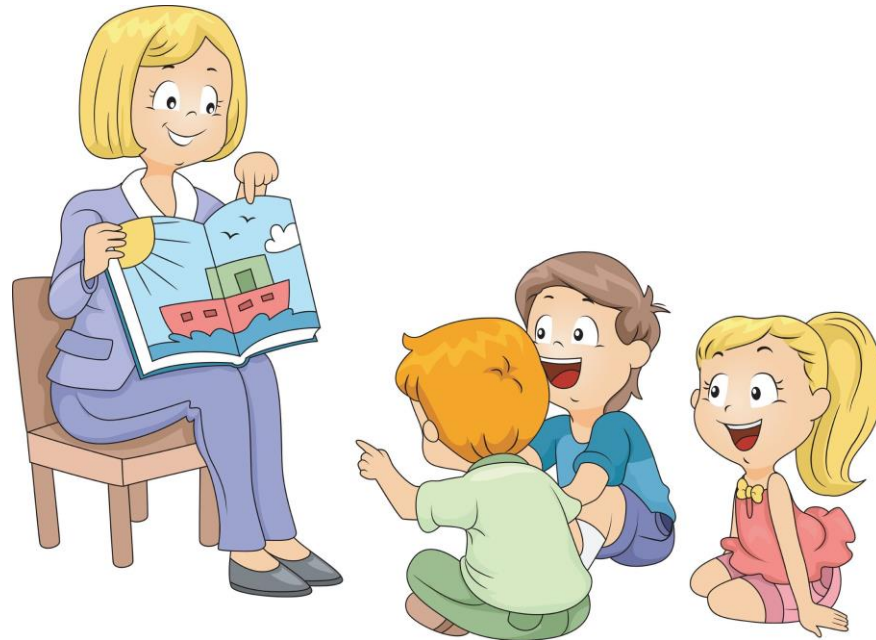
					<ul style="list-style-type: none"> • Siuvinės, varstys, pins, kals vinutes ruošdami Kalėdines dekoracijas.
2. Aplinkos pažinimas	Pažįsta save ir aplinkinį pasaulį, džiaugiasi sužinojęs ką nors nauja.	<ul style="list-style-type: none"> • Pasakys savo vardą. • Vardins aplinkoje esančius daiktus, augalus, gyvūnus. • Parodys aplinkoje esančius daiktus, jais manipuliuos. 	<ul style="list-style-type: none"> • Pasakys savo šeimos narių vardus. • Pasakos apie orą, metų laiką, jų požymius. • Išvardins naminius ir laukinius gyvūnus, pasakys, kuo jie minta, kur gyvena, pamėgdžios judesius. 	<ul style="list-style-type: none"> • Pasakys savo artimų giminaičių vardus ir giminystės ryšį. • Kartu su auklėtoja globos paukštelių. • Grupėje turės gamtos kalendorių ir jame žymės oro pasikeitimus, šventes. • Stebės savo ir draugų fotografijas, vaizdo medžiagą, lygins, kiek paaugo, kaip pasikeitė. 	<ul style="list-style-type: none"> • Padedant tėveliams, kurs savo šeimos genealoginį medį. • Tyrinės žemėlapi, išsiaiškins, kur gyvena artimi giminaičiai. • Lankysis etnografinėje sodyboje. • Parengs iš namų atsineštų senovinių daiktų parodą. • Dalyvaus diskusijoje, kaip išsaugoti eglutes. • Gamins adventinius patiekalus.
3. Meninė raiška	Jaučia meninės raiškos džiaugsmą, rodo norą aktyviai dalyvauti meninėje veikloje.	<ul style="list-style-type: none"> • Žais žaidimus pamėgdžiodant suaugusiųjų veiksmus, balsus. • Pamėgdžios personažą pakeistu balso tembru. • Klausydamas muzikos plos rankom, trepsės, mojuos. • Imituos grojimą pasirinktu daiktu. • Įvairiomis dailės priemonėmis teplios, keverzos linijas, klijuos popieriaus gabalėlius. 	<ul style="list-style-type: none"> • Vaidins kasdienes situacijas panaudojant teatro lėles. • Žais lietuvių liaudies muzikinius žaidimus, ratelius. • Pritars klausomam muzikos kūrinėliui vaikiškais muzikos instrumentais, aplinkos daiktais. • Atliks imitacinius gyvūnėlių (kiškučio, meškutės, paukštelių ir pan.) judesius ratelyje. • Plos, trepsės, linguos į taktą. • Įvairia technika kurs piešinius, atvirukus. 	<ul style="list-style-type: none"> • Vaidins trumpas pasakas. • Klausysis muzikos ir įvardins, nupieš jos nuotaiką. • Šoks lietuvių liaudies šokius poromis, rateliu. • Kurs piešinius panaudojant lankstytas, kirptas, plėšytas detales. • Konstruos erdvines figūras iš popieriaus, gamtinių medžiagų, antrinių žaliavų. • Karpys, lankstys iš popieriaus, pins iš šiaudelių. 	<ul style="list-style-type: none"> • Kurs teatro personažus, pasirenkant vaidybos rūšį. • Klausys muzikos ir pasakys, kokias emocijas žadina muzika, kokius instrumentus girdi ir pažįsta. • Kurs melodijas mįslėms, vardams, patarlėms. • Šoks sudarydami du ratus, dvi eiles, tiltelius, grandinėles. • Kurs erdvines, mobilias kompozicijas iš popieriaus. • Eksperimentuos su įvairiomis medžiagomis ir dailės technikomis stebėdami jų susiliejimą, maišymąsi, gautus raštus.

4. Tyrinėjimas	Aktyviai tyrinėja save, socialinę, kultūrinę ir gamtinę aplinką, įvaldo tyrinėjimo būdus (stebėjimą, bandymą, klausinėjimą).	<ul style="list-style-type: none"> • Apžiūrės, atidarinės, mėtys žaislus, asmeninius daiktus, klaus „Kas čia?“. • Bandys įvairius garso išgavimo būdus, panaudojant aplinkos daiktus, savo kūną (bels, tuksens, braukys ir t.t). • Stebės šviesos ir spalvų žaismą. 	<ul style="list-style-type: none"> • Tyrinės daiktus ant šviesos stalo. • Tyrinės sniego ir vandens savybes. • Įvardins pastebėtus pasikeitimus gamtoje. • Žaidimuose naudos prieinamus ir nepavojingus daiktus. 	<ul style="list-style-type: none"> • Stebės gamtos reiškinius, mokysis liaudies išminties, jiems paaiškinti. • Kurs gamtininko kalendorių, pažymint atitinkamais ženklais orą. • Atliks bandymus su sniegu, ledu. • Stebės eksperimentus ir patys eksperimentuos. 	<ul style="list-style-type: none"> • Tyrinės senovinius paveikslus, medžio drožinius, molio dirbinius, paaiškins, iš ko jie padaryti. • Diskutuos iš ko padaryti grupėje esantys daiktai. • Tyrinės gaublių bandydami parodyti Kalėdų senelio kelionę. • Bandys senovinius burtus su vašku, šiaudais. • Tyrinės mikroskopu sniegą.
5. Fizinis aktyvumas	Noriai, džiaugsmingai juda, mėgsta judrią veiklą ir žaidimus.	<ul style="list-style-type: none"> • Vers ant virvutės sagas. • Vysis kamuolį. • Bėgios salėje nurodyta kryptimi, reaguos į signalą sustoti. • Perlips, peršoks, pralys pro kliūtį. • Judės įvairiais būdais: ropos, bėgs, šokinės. • Eis ratu. 	<ul style="list-style-type: none"> • Žais gaudynes, slėpynes. • Darys pirštų mankšteles. • Žais liaudies žaidimus su sportiniais elementais. • Mes ir gaudys kamuolį, spirs jį į vartus. • Eis, bėgs pamėgdžijant gyvūnų eiseną. 	<ul style="list-style-type: none"> • Eidamas atliks ritminius judesius pečiais, galva. • Mušinės kamuolį į žemę. • Žais komandinius judrius žaidimus. • Žais žaidimus su išsisukinėjimais, kuo ilgiau likti nepagautam. • Mėtys sniego gniūžtę į taikinį. • Važinėsis rogutėmis. 	<ul style="list-style-type: none"> • Mėtys į krepšį iš stovimos padėties ir judėdamas. • Judės poroje, ratu sutartinai su kitu vaiku. • Įvers į adatą siūlą, siuvinės pagal trafaretą. • Ners vąšeliu, dygsniuos, pins siūlus. • Žais sportinius žaidimus: „Kvadratas“, „Krepšinis“. • Žais komandinius lietuvių liaudies žaidimus, reikalaujančius vikrumo, išsisukinėjimo. • Dalyvaus pokalbiuose apie sveiką gyvenimą.
6. Rašytinė kalba	Domisi rašytiniais ženklais, simboliais, skaitomu tekstu.	<ul style="list-style-type: none"> • Kevertos vertikaliomis ir horizontaliomis linijomis popieriaus lape. • Spalvins paveikslėlius. 	<ul style="list-style-type: none"> • Spalvins paveikslėlius su daugiau detalių. • Vartydamas knygeles, komentuos, ką mato. • Lape neritmiškai atkartos tą patį 	<ul style="list-style-type: none"> • Kurs išgalvotus pasakojimus piešiniiais. • Gamins knygeles. • Išbandydamas aplinkoje esančias rašymo, vaizdavimo priemones kurs 	<ul style="list-style-type: none"> • Iš įvairių medžiagų konstruos rades, puoš jas ornamentais. • Po Advento vakaro, Kalėdinės popietės savo piešiniiais perteiks patirtas emocijas.

		<ul style="list-style-type: none"> • Vartydamas knygeles, klausinės suaugusiojo „Kas čia?“. • Ras tokį pat paveikslėlį. 	<ul style="list-style-type: none"> • elementą. • Ieškos tekstuose savo vardo pirmosios raidės. 	<ul style="list-style-type: none"> • pasakojimą ant smėlio, sniego, lapo. • Nupiešęs piešinį pasirašys ar nukopijuos savo vardą. • Žais kortelių žaidimus: „Raidės“, „Raidžių loto“. • Savo šeimos piešiniuose prie nupieštų objektų parašys „mama“, „tėtė“, savo vardą. • Vartydamas knygutes įsivaizduos ir pasakos, kas čia parašyta. 	<ul style="list-style-type: none"> • Žaidimo metu skaičiuos, kiek žodis turi garsų. • Spausdintomis raidėmis rašys savo vardą, kopijuos aplinkoje matomus žodžius. • Rašys sveikinimų atvirukus artimiesiems. • Spalvins smulkius piešinius, mandalas.
7. Skaičiavimas ir matavimas	Pažįsta pasaulį skaičiuodamas ir matuodamas.	<ul style="list-style-type: none"> • Padalins po vieną vaises vaikams. • Skaičiuos savo metus rodydamas pirštukus. • Atrinks ir pasakys, kuris žaislas didelis ar mažas; storas ar plonas; toks pat - ne toks pat. • Žais žaidimus surasti vienodus paveikslėlius ar formas. • Žais su įvairių figūrų žaislais, kaladėlėmis. 	<ul style="list-style-type: none"> • Aplinkoje pastebės ir pasakys ko yra daug, o ko yra mažai (daiktų, žaislų, baldų). • Žais didaktinius žaidimus: „Daugiau-mažiau“, „Padėk tiek, kiek...“. • Žais stalo žaidimus, dėlios dėlionės. • Statys ir lygins pastatytus statinius: kuris didesnis, ilgesnis, platesnis, aukštesnis. 	<ul style="list-style-type: none"> • Ryto rate skaičiuos visus vaikus, mergaites, berniukus, lygins ko daugiau. • Lankstys popierių pusiau, į 2, 4 dalis. • Žais žaidimus su skaitmenų kortelėmis, pritaikant atitinkamą skaitmenį daiktų grupei. • Žaisdami išsiskaičiuos naudodami skaičiuotes. • Dalins daiktus į 2, 4 dalis. 	<ul style="list-style-type: none"> • Žais žaidimus judėdami erdvėje nurodytomis kryptimis. • Matuos laiką smėlio laikrodžiu. • Matuos laiką kalendoriumi. • Skaičiuos ir lygins daiktų grupes pasakydami kur ir keliais daugiau, mažiau, po lygiai. • Kurs daiktų sekas pagal nurodytą pavyzdį. • Grupuos daiktus pagal du požymius. • Išsiskaičiuos pirmais – antrais.
8. Kūrybiškumas	Jaučia kūrybinės laisvės, spontaniškos improvizacijos bei kūrybos džiaugsmą.	<ul style="list-style-type: none"> • Plėšys atsitiktines formas iš balto, spalvoto popieriaus. • „Muzikuos“ su grupėje esančiais daiktais, vaikiškais instrumentais. • Klausydamas muzikos, atliks 	<ul style="list-style-type: none"> • Suteiks aplinkos daiktams kitas funkcijas (kaladėlė-mašinėlė) ir jais žais. • Savo idėjas išreikš dailės, piešimo priemonėmis. • Improvizuos su vaikiškais instrumentais, aplinkos daiktais. 	<ul style="list-style-type: none"> • Kurs savo pasirinktą personažą, pasakojimą. • Kurs savo eilėraščių, miniatiūras Kalėdų tema. • Šoks, improvizuos pagal muziką. • Išradingai panaudos gamtinę medžiagą savo kūrybiniuose darbeliuose. 	<ul style="list-style-type: none"> • Iliustruos muzikos kūrinius dailės priemonėmis. • Gamins kvietimus, atvirukus šeimos nariams šventės proga. • „Autoriaus kėdėje“ pristatys savo šeimos savaitgalį.

		<p>elementarius laisvus, ritmiškus judesius.</p> <ul style="list-style-type: none"> Išbandys pasirinktas dailės priemonės: taškuos, brūkšniuos, keverzos. 	<ul style="list-style-type: none"> Serviuos, puoš stalą savo žaisliuko šventei. 		<ul style="list-style-type: none"> Iš įvairių medžiagų gamins grupės papuošimo dekoracijas.
9. Iniciatyvumas ir atkaklumas	Didžiuojasi savimi ir didėjančiais savo gebėjimais.	<ul style="list-style-type: none"> Pats rengsis, ausis. Tvarkys žaislus, drabužėlius. Dalyvaus organizuotoje veikloje. Žais su žaislais, žaidimais. 	<ul style="list-style-type: none"> Pagal susitarimą ateis į organizuotą veiklą. Drąsiai bandys nematytus žaislus, žaidimus. Bendraus su personažais, nematytais žmonėmis. 	<ul style="list-style-type: none"> Bendraus su į grupę atėjusiais svečiais, palaikys pokalbį. Noriai bendraus su pasakų personažais, pats išitrauks į jų siūlomą žaidimą. Siekdamas prizo, įveiks jam pateiktas kliūtis. 	<ul style="list-style-type: none"> Plėtos paties pasirinktą veiklą, ją tęs po miego, kitą dieną, kelias dienas. Siūlys draugams ir suaugusiesiems savo sugalvotą veiklą, susirinks komandą. Kurs savo žaidimų taisykles.

Laukiamas rezultatas. Etninės kultūros ugdymo(si) procesas taps veiksmingesnis, kokybiškai ir kiekybiškai pagrįstas. Bus sudarytos sąlygos vaikams perimti liaudies tradicijas, kaupti etnokultūrinę patirtį kuo įvairesniais ir priimtinais pagal amžių būdais bei formomis. Patobulės tėvų kompetencija etninės kultūros puoselėjimo ir propagavimo šeimose.

PROJEKTAS SAUSIO MĖNESIUI „AŠ IR LAIKAS“

Aktualumas: Laiko suvokimas, priklausomai nuo vaiko amžiaus, įgytos gyvenimiškos patirties, nuolat keičiasi. Šis jausmas lavėja ir tobulėja vaikui užsiimant praktine veikla. Laikas vaikui yra tartum atskiri įvykiai, kurie gali būti tarpusavyje susiję arba nesusiję. Augdamas vaikas supranta, kad kai kurie įvykiai ir jo paties išgyvenimai yra nuėję į praeitį. Ima skirti paros dalis, siedamas jas su įprastine veikla ir nustato gerai žinomų ar malonių įvykių laiką. Pamažu atsiranda laiko orientacija, savo veiklos planavimas.

Tikslas: Skirti ir pavadinti laiko santykius siejant su gamtos reiškiniais ir vaiko gyvenimo ritmu.

Uždaviniai:

1. pajusti ir įsigyventi į dienos ritmą;
2. pratintis planuoti savo laiką;
3. patirti kuo daugiau žiemos teikiamų malonumų;
4. pastebėti žmogaus gyvenimo tarpsnių seką.

Prioritetinės ugdymosi sritys:

1. Kasdieniai gyvenimo įgūdžiai	4. Santykiai su bendraamžiais	7. Tyrinėjimas
2. Savireguliacija ir savikontrolė	5. Skaičiavimas ir matavimas	8. Mokėjimas mokyti
3. Santykiai su suaugusiais	6. Iniciatyvumas ir atkaklumas	9. Aplinkos pažinimas

Vaikų veiksenų gairės:

Sritis	Formuojamas įgūdis, gebėjimas	1-3 metai	3-4 metai	4-5metai	5-6 metai
1. Kasdieniai gyvenimo įgūdžiai	Savarankiškai atlieka savitvarkos veiksmus.	<ul style="list-style-type: none"> • Rengs lėlytę sezoną atitinkančiais rūbais. • Nuneš žaislą į jam skirtą vietą. • Apsirengs, nusirengs rūbus. • Apsiaus, nusiaus batus. 	<ul style="list-style-type: none"> • Rengsis rūbus pagal susitartą seką. • Lėlėms padengs stalą naudodant žaislinius įrankius. • Žaidimų metu rengs žaisliukus rūbais, atitinkančiais orą. 	<ul style="list-style-type: none"> • Žiūrės paveikslėlius apie elgesį žiemos metu. • Valgys naudojantis peiliu, šakute. • Pastebės, kuris žaislas ne savo vietoje ir padės į vietą. 	<ul style="list-style-type: none"> • Diskutuos, kodėl svarbu plauti rankas. • Rūšiuos paveikslėlius su naudingais ir sveikatai žalingais maisto produktais. • Padės serviruoti stalus prieš valgį. • Paaškins, kodėl rengiasi vienais ar kitais rūbais.

2. Savireguliacija ir savikontrolė	Laikosi susitarimų, taikiai bendrauja.	<ul style="list-style-type: none"> • Ramiai atsisveikins su tėveliais. • Žais su pasirinktu žaislu, nors šalia draugas žaidžia su kitokiu. • Atsilieps į auklėtojos kvietimą. 	<ul style="list-style-type: none"> • Žais su pasirinktu žaislu netrukdydamas kitiems. • Susidomės ir vykdys auklėtojos pasiūlymus. • Padės draugui ištikus nesėkmei. 	<ul style="list-style-type: none"> • Sieks norimo žaislo, pasiūlydamas draugui kitą. • Pateiks auklėtojai pasiūlymą, kaip spręsti iškilusį konfliktą. • Įvardins kaip jis jaučiasi ir kiek laiko tai trunka. • Laikysis grupės taisyklių. 	<ul style="list-style-type: none"> • Patys kontroliuos, kaip laikomasi grupės taisyklių. • „Minčių lietus“ „Kas man nepatinka grupėje?“. • Žiūrės filmukus apie konfliktines situacijas ir ieškos sprendimų. • Pasakys apie savo nuotaiką pasirinkdami atitinkamą paveikslėlį.
3. Santykiai su suaugusiais	Pasitiki pedagogais, drąsiai jiems reiškia savo nuomonę.	<ul style="list-style-type: none"> • Auklėtojai parodys savo atsineštą žaislą. • Mėgdžios suaugusiojo veiksmus. • Ramiai pasitiks į grupę atėjusius nematytus žmones. • Paskui auklėtoją kartos gyvūnus imituojančius judesius. 	<ul style="list-style-type: none"> • Siužetiniame žaidime mėgdžios mamos, auklėtojos padėjėjos ir auklėtojos veiksmus. • Auklėtojai pasakos apie patirtus įspūdžius. • Kvies auklėtoją į paties pasirinktą žaidimą. • Dalyvaus pokalbyje su į grupę atėjusiu svetimumu žmogumi. 	<ul style="list-style-type: none"> • Siužetiniuose žaidimuose imituos savo tėvelių veiklą atitinkamu paros metu. • Auklėtojos klaus patarimo vienu ar kitu klausimu. • Prašys auklėtojos pagalbos pradėti naują ar sudėtingesnę žaidimą. • Savo iniciatyva užmegs pokalbį su į grupę atėjusiu svečiu. 	<ul style="list-style-type: none"> • Tarsis, diskutuos su auklėtoja, kiek laiko skirs veiklai. • Išvykose laikysis susitarimų su suaugusiais lydinčiais asmenimis. • Mandagiai bendraus su grupės svečiais. • Paaškins, kodėl negalima bendrauti su svetimais. • Minės Lietuvai svarbią sausio mėnesio datą.
4. Santykiai su bendraamžiais	Supranta savo žodžių ir veiksmų pasekmes sau ir kitiems.	<ul style="list-style-type: none"> • Draugiškai sutiks grupės draugus. • Žais šalia netrukdydamas kitam. • Padės žaislus į vietą auklėtojai atlikus sutartą veiksmą. 	<ul style="list-style-type: none"> • Išvardins grupės draugų vardus. • Susiras sau žaidimo draugą. • Netrukdydys vieni kitiems žaisdami grupelėmis. 	<ul style="list-style-type: none"> • Pajaus draugo nuotaiką ir stengsis padėti jam. • Žais komandomis. • Draugui pasipasakos savo įspūdžius. • Ruoš siurprizus, dovanas geriausia draugui. 	<ul style="list-style-type: none"> • Priims draugo pasiūlymus žaidimui, veiklai. • Atliks auklėtojos paskirtas užduotis pačių susiburtoje komandoje. • Žais komandinius pasitikėjimo žaidimus. • Papasakos apie savo geriausią draugą.
5. Skaičiavimas ir matavimas	Geba skaičiuoti daiktus, pradeda suvokti laiko tėkmę ir trukmę.	<ul style="list-style-type: none"> • Dėlios daiktus į eilę ir skaičiuos iki 3. • Žaidimą baigs auklėtojai nustatčius laiko ribą. 	<ul style="list-style-type: none"> • Dėlios dėlionės iš 6-8 detalių. • Žais didaktinius žaidimus nustatyti, kur daiktų daugiau, kur mažiau. 	<ul style="list-style-type: none"> • Dėlios dėlionės iš 20 ir daugiau dalių. • Skaičiuos daiktus iki 10 (gali ir daugiau). • Dėlios dėlionę „Laikrodis“. 	<ul style="list-style-type: none"> • Dėlios tangramas. • Suskaičiuos daiktus grupėse ir pasakys keliais skiriasi. • Pažins laikrodžio parodymus valandos tikslumu.

		<ul style="list-style-type: none"> • Salėje žais muzikinius žaidimus su skaičiavimo elementais. • Pirštais parodys kiek turi metų. 	<ul style="list-style-type: none"> • Įvardins paros dalis: diena, naktis. • Rūšiuos daiktus pagal metų laikus. • Pasakys kiek turi metų. 	<ul style="list-style-type: none"> • Žinos paros dalių: rytas, diena, vakaras, naktis pavadinimus ir seką. • Atliks užduotis pagal smėlio laikrodžio fiksuojamą laiką. 	<ul style="list-style-type: none"> • Atliks užduotį per auklėtojos nurodytą konkretų laiko tarpą. • Tyrinės įvairius kalendorius. • Žinos savo gimimo dieną (mėnesį ir dieną). • Grupėje žymės dienas kalendoriuje.
6. Iniciatyvumas ir atkaklumas	Rodo iniciatyvą pasirenkant veiklą, kreipiasi į suaugusiųjų pagalbą, kai pats nepajėgia susidoroti su kilusiais sunkumais.	<ul style="list-style-type: none"> • Atėjęs į grupę pasirenks norimą žaislą. • Rengsis, ausis pats. • Po žaidimo daiktą padės į vietą. 	<ul style="list-style-type: none"> • Auklėtojai pasiūlys norimą veiklą. • Atsineštą iš namų žaislą demonstruos draugams. • Tyrinės naujus žaislus, nematytus daiktus. 	<ul style="list-style-type: none"> • Pasirenks norimą veiklą, žaislą. • Kvies kitus vaikus žaisti kartu. • Atsineš savo mėgiamą žaislą ir pateiks instrukciją kaip juo naudotis. • Organizuos judrią veiklą salėje, lauke. 	<ul style="list-style-type: none"> • Kvies draugus žaisti kartu ir imsis iniciatyvos vadovauti žaidimui. • Pasiūlys draugams savo mėgiamą kompiuterinį žaidimą. • Reguliariai žymės gamtos kalendorių, kad mėnesio gale turėti orų suvestinę.
7. Tyrinėjimas	Aktyviai tyrinėja save, socialinę, kultūrinę ir gamtinę aplinką.	<ul style="list-style-type: none"> • Tam tikra tvarka dėlios daiktus, pataikant į nurodytą vietą. • Atsegs sagas, atitrauks - užtrauks užtrauktuką. • Vandenyje plukdys sunkius ir lengvus daiktus. 	<ul style="list-style-type: none"> • Stebės save veidrodyje. • Tyrinės magneto savybes. • Tyrinės sniego ir vandens savybes. • Savo rūbuose ieškos spalvų ir formų. 	<ul style="list-style-type: none"> • Žais pirštukais, paliks atspaudus ant lapo. • Žais šešėlių teatrą. • Stebės ir įvardins pasikeitimus gamtoje. • Tyrinės iš namų atsineštus senovinius daiktus. 	<ul style="list-style-type: none"> • Tyrinės laikrodžio mechanizmą. • Stebės smėlio laikrodžio veikimą, papasakos, kaip jis veikia. • Paveikslėliuose pastebės jaunų ir senų žmonių veidus, papasakos, kuo jie skiriasi. • Rūšiuos kūdikio, vaiko, mokinio, suaugusiojo daiktus.
8. Mokėjimas mokytis	Kurdamas, žaisdamas įvaldo kai kuriuos mokymosi būdus.	<ul style="list-style-type: none"> • Mėgdžios auklėtojos veiksmus. • Vartys knygutes, atpažinęs veikėjus imituos jų balsą. • Manipuliuodamas su daiktais klaus „Kas čia?“. 	<ul style="list-style-type: none"> • Atkartos kitų vaikų ar auklėtojos parodytus judesius. • Draugams ir auklėtojai pasakos apie namie patirtus įspūdžius. • Vartydami knygutes ras ir atpažins turimus daiktus, žaislus, baldus. 	<ul style="list-style-type: none"> • Pagal pavyzdį konstruos iš Lego kaladėlių. • Knygose ieškos įvairaus amžiaus žmonių nuotraukų. • Vartys grupės metraštį ir atpažins save ir draugus prieš keletą metų. 	<ul style="list-style-type: none"> • Žiūrės grupės nuotraukas kompiuteryje. Pastebės pasikeitimus. • Rūpinsis paukšteliais ir ieškos informacijos, kaip tai teisingai daryti. • Pagal pavyzdį lipdys iš plastilino. • Radę įdomios informacijos knygoje, paskelbs draugams.

9. Aplinkos pažinimas	Įvardija ir bando paaiškinti socialinius bei gamtos reiškinius.	<ul style="list-style-type: none"> • Padės 4 metų laikus atitinkančius daiktus į jiems skirtas vietas. • Imituos naminių gyvūnų balsus ir judesius. • Dieną ir naktį imituos atitinkamais rankų judesiais. 	<ul style="list-style-type: none"> • Stebės orą ir pasakys, koks metų laikas. • Rūšiuos daiktus į 4 metų laikus atitinkančias rūšis. • Žais didaktinius žaidimus apie naminius ir laukinius gyvūnus. 	<ul style="list-style-type: none"> • Įvardins keturis metų laikus. • Pasakos apie savo senelius. • Kurs svajonių darželį iš Lego detalių. • Rūšiuos daiktus pagal tai iš ko jie pagaminti. 	<ul style="list-style-type: none"> • Diskutuos apie savo šeimos narius ir jų amžių. • Tyrinės grupėje esančius daiktus ir pasakos, kas juos pagamino. • Parengs pristatymus apie savo tėvelių profesijas. • Mins mįsles apie žmogaus amžių, laiką, metų laikus.
-----------------------	---	---	---	--	---

Laukiamas rezultatas: Tobulejant laiko suvokimo jausmui vaikai geriau orientuosis laike (nepavėluoti, suspėti, laiku pabaigti). Žodis padės nustatyti įvairius laiko tarpus įprastiniais matavimo vienetais, nustatyti tempą, ritmą, procesų nuoseklumą, jų kaitą ir periodiškumą.

PROJEKTAS VASARIO MĖNESIUI „MANO GIMTINĖ LIETUVA“

Aktualumas: Labai svarbu ugdyti ir puoselėti meilę bei pagarbą savo gimtinei. Šios vertybės skleidžia vaikų širdelėse tautiškumą, pasididžiavimą savo valstybe, tapatumo jausmą. Svarbu pažinti lietuvių liaudies simbolius ir raštus. Tai skatina kūrybiškumą, saviraišką. Vaikai mokomi pažinti Lietuvos papročius ir tradicijas, nes tai padeda įsigilinti į Lietuvos istorijos unikalumą, kitiškumą.

Tikslas: Supažindinti su lietuvių liaudies papročiais, menais, raštais, ugdati ir puoselėjant meilę bei pagarbą savo gimtinei.

Uždaviniai:

1. pajusti pagarbą Lietuvai, gimtinei;
2. skiepyti meilę lietuviškoms tradicijoms, lietuvių liaudies menui;
3. supažindinti su Užgavėnių šventės tradicijomis;
4. pažinti bei suprasti save ir aplinkinį pasaulį, džiaugtis sužinojus ką nors naują;
5. išbandyti įvairius meninės raiškos būdus ir priemones.

Prioritetinės ugdymosi sritys:

1. Fizinis aktyvumas	4. Sakytinė kalba	7. Estetinis suvokimas
2. Emocijų suvokimas ir raiška	5. Rašytinė kalba	8. Problemų sprendimas
3. Savivoka ir savigarba	6. Meninė raiška	9. Kūrybiškumas

Vaikų veiksenų gairės:

Sritis	Formuojamas įgūdis, gebėjimas	1-3 metai	3-4 metai	4-5 metai	5-6 metai
1. Fizinis aktyvumas	Tikslingai atlieka veiksmus, kuriems būtina akių-rankos koordinacija bei išlavėjusi smulkioji motorika.	<ul style="list-style-type: none"> • Žais porose (ridens vienas kitam kamuolį, mes vienas kitam kamuolį). • Pamėgdžiodamas, gyvūnus, augalus vaikščios, šliauš, ropos. • Vers spalvotas figūrėles pasirinkdamas vieną spalvą. 	<ul style="list-style-type: none"> • Sportuodamas atsispirs pašoks abiem kojom į viršų, pralys įvairias kliūtis. • Vers figūrėles pagal formą ir spalvą. • Karpys nesudėtingas figūras. 	<ul style="list-style-type: none"> • Imituos gamtos reiškinius (pvz., žiemą sninga – šokinės ramiai, stipriai sninga – šokinės stipriai ir t.t.). • Apsivedžios savo delną ir iškirps. • Sporto salėje lips kopėtėlėmis pristatomuoju žingsniu. 	<ul style="list-style-type: none"> • Mes kamuolį į krepšinio lanką. • Mes kamuolį į žemę viena ranka, o kita ranka jį pagaus. • Spirs kamuolį draugui. • Rungtyniaus estafetėse, lenktyniaus. • Dalyvaus ryto mankštose. • Žais judriuosius žaidimus. • Apsirengs ir nusirengs, (už)riš kilpas. • Iš storų siūlų pins kasą.

					<ul style="list-style-type: none"> • Ant skalbinių virvės segs skalbinių segtukais rūbelius.
2. Emocijų suvokimas ir raiška	Situacijose emocijas ir jausmus išreiškia tinkamais, kitiems priimtinais būdais, žodžiais ir elgesiu.	<ul style="list-style-type: none"> • Parodys mimika savo emocinę būseną: linksmas, piktas, liūdnas ir t.t. • Veidrodyje stebės save. • Ieškos knygelėse, paveikslėliuose skirtingų nuotaikų, veikėjų veido išraiškų. • Žais vaidmeninius žaidimus su lėlėmis, namų apyvokos daiktais. 	<ul style="list-style-type: none"> • Parodys mimika savo emocinę būseną: linksmas, piktas, liūdnas ir t.t. • Vartos žodžius: „liūdnas“, „linksmas“, „piktas“, „geras“ ir pan. • Rodys užuojautą draugui, kartu džiaugsis. 	<ul style="list-style-type: none"> • Atpažins kitų emocijas pagal veido išraišką, elgesį, veiksmus. • Atpažins bei pavadins savo jausmus ir įvardins situacijas, kuriose jie kilo. • Kalbės apie jausmus su kitais, pasakys ar paklaus kitų, kodėl pyksta, kodėl verkia. 	<ul style="list-style-type: none"> • Diskutuos kodėl vaikų emocijos skirtingos (pvz., prieš diskusiją sužais žaidimą „Mano emocija šiandien“). • Apibūdins savo jausmus, pakomentuos juos sukėlusias situacijas bei priežastis. • Kalbės apie tai, kas gali padėti pasijusti geriau, jei esi nusiminęs, piktas, susierzinęs. • Iš veido mimikos, balso, kūno pozos nustatys, kaip jaučiasi kitas, pastebės nuskriaustą, nusiminusį, stengsis jam padėti. • Žais su nuotaikų kortelėmis.
3. Savivoka ir savigarba	Supranta savo asmens tapatumą („aš esu, buvau, būsiu“), pasako, kad yra berniukas ar mergaitė, priskiria save savo šeimai, grupei, bendruomenei.	<ul style="list-style-type: none"> • Parodys save šeimos ar grupės nuotraukoje pasakys savo vardą. • Pirštukais parodys kiek turi metų. • Įvardins save berniukas ar mergaitė. 	<ul style="list-style-type: none"> • Pasakys savo ir šeimos narių vardus. • Pasakys kokius augintinius turi namuose ir jų vardus. • Atskirs berniukus nuo mergaičių, pasakys kas jis – berniukas ar mergaitė. • Parodys ir įvardins 5-6 savo kūno dalis. 	<ul style="list-style-type: none"> • Kopijuos savo vardą. • Pieš raides piešimo popieriuje. • Vartys knygas, enciklopedijas (pvz., „Kas aš esu“, „Mano kūnas“, „Žmonių panašumai ir skirtumai“, „Mano ir kitų pomėgiai“). 	<ul style="list-style-type: none"> • Pasakys savo šeimos narių vardus, pavardes. • Žinos savo namų adresą, gebės pasakyti kur gyvena seneliai, žinos jų vardus. • Įvardins kokias šventes švenčia namuose. • Įvardins kokioje šalyje, mieste gyvena. • Apibūdins savo išvaizdą, pasakys, kad suaugęs bus vyras, moteris, tėtis, mama.
4. Sakytinė kalba	Klausosi ir supranta kitų kalbėjimą, kalba su suaugusiais ir	<ul style="list-style-type: none"> • Kartos pirštukų žaidimus. • Vaidins trumpas nesudėtingas pasakas 	<ul style="list-style-type: none"> • Klausysis trumpų kūrinėlių ir atpasakos. 	<ul style="list-style-type: none"> • Pasakos apie save, jam įsimintiniausius įvykius. 	<ul style="list-style-type: none"> • Žais žaidimus foneminei klausai lavinti (išgirsta pirmą ir paskutinį garsą jo paties, draugų, tėvų vardų

	<p>vaikais, natūraliai, laisvai išreiškdamas savo išgyvenimus, patirtį, mintis, intuityviai junta kalbos grožį.</p>	<p>(pvz., „Ropė“) su pirštukinėmis lėlytėmis.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Pakartos girdimus žodžius, pasakys, atsakys. • Žais nesudėtingus žaidimus kartos ne tik veiksmus, bet ir žodžius (pvz., „Jurgeli meistreli“, „Du gaideliai“). 	<ul style="list-style-type: none"> • Klausysis ir išmoks pasakų be galo (pvz., „Buvo senis ir senutė“). • Lauke stebės aplinką ir trumpais sakiniais pasakos ką mato. • Žais vaidmeninius žaidimus, įsijaus į personažą ir atkartos jo balsą. • Žais kalbinius stalo žaidimus. 	<ul style="list-style-type: none"> • Žais kalbinius žaidimus (pvz., „Uno“, „Pamatyk ir pavadink“). • Klausysis įvairių žanrų tekstus (pvz., skelbimus, reklamines skrajutes, įvairių enciklopedijų tekstus, autorines pasakas). • Žais žaidimus foneminei klausai lavinti (išgirsta pirmą ir paskutinį garsą jo paties, draugų, tėvų vardų žodžiuose, ar kituose trumpuose žodžiuose). 	<p>žodžiuose, ar kituose trumpuose žodžiuose).</p> <ul style="list-style-type: none"> • Žais kalbinius stalo žaidimus (pvz., „Uno“, „5 sekundės“, „Žodžių loto“). • Klausys įvairaus žanro lietuvių liaudies kurinių juos aptars. • Žais klausimų-atsakymų žaidimus. • Dalyvaus diskusijose, reikš savo nuomonę. • Žais kalbinius, ritminius žaidimus, skirtus garsų analizei. • Turtins žodyną (pvz., klausysis sekamų lietuvių liaudies pasakų ir jas atpasakos arba pasakos pagal paveikslėlius). • Ieškos informacijos knygoje ir kompiuteryje (pvz., apie vasario 16-ąją, meilės dieną, Užgavėnes) ir ją pristatys draugams. • Įvardins kokiame mieste ir šalyje gyvena, kokia jų pilietybė, kas Lietuvos prezidentė.
5. Rašytinė kalba	<p>Atpažįsta ir rašinėja raides, žodžius bei kitokius simbolius, pradeda skaitinėti.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Įvairiomis rašymo priemonėmis keverzos horizontaliomis, vertikaliosiomis linijomis popieriaus lape, kreidelėmis ant lentos. • Žais su šviesos stalu. • Spalvins savo apvedžiotą rankytę popieriaus lape. 	<ul style="list-style-type: none"> • Atliks rankos lavinimo užduotėles. • Apvedžios savo ranką. • Spalvins paveikslėlius. • Ieškos į ką panaši raidė (pvz., panaši į burbuliuką, panaši į gyvatėlę ir pan.). 	<ul style="list-style-type: none"> • Kevertis savo vardą, pavardę, pasirašinės po darbeliais. • Vers vardo, pavardės raidžių karolius. • Ieškos aplinkoje žodžių, kuriuose yra vaiko vardo raidės. 	<ul style="list-style-type: none"> • Žiūrėdamas knygoje „Lietuva“ paveikslėlius pasakos apie Lietuvą, apie prezidentę. • Iš kaladelių su raidėmis sudės savo vardą ir pavardę. • Parašys raides ir skaičius kokius žino.

6. Meninė raiška	Spontaniškai ir savitai reiškia išpūdžius, išgyvenimus, mintis, patirtas emocijas.	<ul style="list-style-type: none"> • Skambant muzikai ritmiškai plos rankytėmis, trepsės koja, tūpčios, barškina barškučiu. • Tyrinėdamas dailės priemones (guašą, akvarelę) teptuku dažys sau rankytę ir paliks antspaudą popieriaus lape. • Tapys pirštukais, delniukais, štampuos, taškuos. • Pieš kreidelėmis ant lentos. • Žaisdamas mėgdžios suaugusiųjų veiksmus, balsus. 	<ul style="list-style-type: none"> • Žais muzikinius žaidimus tekstą imituodami rankų, kūno judesiais (pvz., dainelė „Du gaideliai“). • Konstruos, lipdys nesudėtingas formas (pvz., Lietuvos vėliavą). • Susipažins su pagrindinėmis spalvomis ir jas derins darbeliuose (pvz., gavęs Lietuviško rašto šabloną aplikuos įvairiomis spalvoto popieriaus skiautelėmis). 	<ul style="list-style-type: none"> • Dainuodamas jaus ritmą, kūno judesiais imituos dainos tekstą (pvz., siūbuoja – vėjas pučia, barbena – lyja lietus ir pan.). • Piešdamas guašu, vandeninėmis ar kitomis piešimo priemonėmis maišys dvi spalvas, kad gautų trečią, pažins atspalvius. • Vaidins pasaką (pvz., „Ožka ir septyni ožiukai“, „Katinėlis ir gaidelis“) keisdami balso intonaciją. 	<ul style="list-style-type: none"> • Klausydami lietuvių liaudies muzikos kūrinių įvardins kūrinio nuotaiką. • Pagal skambančią muziką kurs judesius šoks ratelius, derindamiesi prie muzikos keis atlikimo greitį. • Inscenizuodami lietuvių liaudies pasakas (pvz., „Našlaitė Elenytė ir Joniukas aviniukas“, „Apie geležinį vilką“, „Mergelė uogelė“) perteiks veikėjo mintis, emocijas. • Šoks lietuvių liaudies šokius poromis, po keturis, susikabinę įvairiais būdais. • Vaidins žinomas pasakas, tarpusavyje pasiskirstys vaidmenimis.
7. Estetinis suvokimas	Pastebi ir žavisi aplinkos grožiu, meno kūriniais, džiaugiasi savo ir kitų kūryba.	<ul style="list-style-type: none"> • Išreikš nuomonę kuris darbelis, daiktas jam gražus. • Pasakys kaip nori aprengti lėlytę. • Pasakys ar girdėtas kūrinys patiko. 	<ul style="list-style-type: none"> • Komentuos, džiaugsis savo piešiniu. • Emocingai reaguos į gamtos (ypač augalų, gėlių) estetines savybes. • Tyrinės spalvų maišymosi efektus, komentuos kurios spalvos jam atrodo linksmos, liūdnos, gražios ir pan. 	<ul style="list-style-type: none"> • Keliais žodžiais ar sakiniiais pasakys savo išpūdžius apie klausytą muziką, dainelę, šokį, vaidinimą, dailės kūrinį. • Pastebės gamtos ir aplinkos reiškinius, pastebės ir apibūdins kai kurias jų detales. 	<ul style="list-style-type: none"> • Dalyvaus savo ir kitų vaikų darbų surengtoje parodoje, kitiems girdit ir matant pasidžiaugis savo ir kitų kūryba. • Reikš nuomonę apie lauko aplinkos estetiką. • Saugos ir puoselės gamtos grožį, noriai tvarkys, puoš, prižiūrės, lauko aplinką (gėlynus, daržą, žaidimų aikštelę). • Kompiuteryje žiūrės video Lietuvos gamtovaizdis skirtingais metų laikais ir reikš savo nuomonę apie Lietuvos grožį.

8. Problemų sprendimas	Suvokia savo ir kitų ketinimus, ieško tinkamų sprendimų ką nors išbandydamas, tyrinėdamas, aiškindamasis, bendradarbiaudamas, pradeda numatyti priimtų sprendimų pasekmes.	<ul style="list-style-type: none"> • Žais sumodeliuotus žaidimus (pvz., „Ką daryti, jei sušlapo drabužėliai?“). • Stebės ir atliks stebėtą veiklą, nepavykus lauks pagalbos. 	<ul style="list-style-type: none"> • Įvairiais būdais bandys atlikti sudėtingą darbą, nepavykus prašys auklėtojos pagalbos. • Atliks nesudėtingus pavedimus. 	<ul style="list-style-type: none"> • Pats imsis sudėtingos veiklos, išbandys įvairiausių būdus jai atlikti. • Tyrinėdamas, bandydamas pasirinks sau tinkamiausias priemones, komentuos, kodėl jas pasirinko. 	<ul style="list-style-type: none"> • Dalyvaus diskusijose: „Kaip manai kodėl?“, „Mūsų grupės problemos?“, „Kodėl mums nepavyko“. • Pats imsis sudėtingos veiklos, išbandys įvairiausių būdus jai atlikti. • Tyrinėdamas, bandydamas pasirinks sau tinkamiausias priemones, komentuos, kodėl jas pasirinko.
9. Kūrybiškumas	Savitai reiškia savo išpūdžius įvairioje veikloje, ieško nežinomos informacijos.	<ul style="list-style-type: none"> • Domės naujais daiktais, vaizdais, garsais, judesiais. • Tyrinės naujus žaislus, daiktus domės kas yra jų viduje, bandys juos išardyti. • Žais su smėliu ir vandeniu. • Žais kinetiniu smėliu, statys kalnelius, iš formelių pilis. • Žaisdamas vaidmeninius žaidimus vaizduos, kad pila arbatą į puodelį ir ją geria. 	<ul style="list-style-type: none"> • Tyrinės aplinką, padidinamuoju stiklu žiūrės smulkias detales, jas nupieš arba aptars. • Lauke mėtysis, voliosis sniege, įvertins jo gylį. • Guašu, akvarele dažys sniegą ledą stebės spalvoto sniego tirpimo procesą. • Nupieš ir padovanos draugui ar šeimos nariams atviruką (pvz., vasario 16-osios, meilės dienos proga). 	<ul style="list-style-type: none"> • Klausysis pasakojimų apie vasario 16-ąją, meilės dieną ir aptars. • Pasigamins Užgavėnių kaukes. • Nupieš ir padovanos draugui ar šeimos nariams atviruką (pvz., vasario 16-osios, meilės dienos proga). 	<ul style="list-style-type: none"> • Iš kaladėlių statys lietuvišką trobą ar namą. • Iš plastilino lipdys Lietuvos simboliką (pvz., Lietuvos vėliavą, herbą, miesto herbą, įvairius tautinius raštus). • Naudojant antrines žaliavas pasigamins Užgavėnių kaukes.

Laukiamas rezultatas: Kūrybinių išgyvenimų dėka, vaikams bus lengviau perprasti suaugusiųjų ir aplinkinį pasaulį, įsitvirtinti jame, jaučiantis saugesniu, užtikrintu, savarankišku. Taip pat padės užtikrinti gerus vaiko pasiekimus įvairiose ugdymo srityse ir jo galias atitinkančią optimalią pažangą. Pagal kompetencijas ir amžiaus grupes.

PROJEKTAS KOVO MĖNESIUI „MAŠTAU, DARAU. ESU ATSAKINGAS“

Aktualumas: Vaikams, kaip aktyviems visuomenės piliečiams, ypač svarbu yra mokėjimas stebėti, tausoti, gražinti, pažinti gamtą, aplinką, išvengti joje esančias problemas ir pagal galimybes jas spręsti. Taip pat svarbu vaiko domėjimasis jį supančiu pasauliu, gebėjimas samprotauti ir spręsti problemas, mąstyti, taikyti įvairius pasaulio pažinimo būdus, įgyjant elementarų supratimą apie žmones, gamtinę ir kultūrinę aplinką, gimtinę, tradicines šventes.

Tikslas: Suvokti gamtos svarbą žmogaus gyvenime, ugdyti gebėjimą matyti gamtos grožį ir kurti jį savo aplinkoje.

Uždaviniai:

1. ugdyti ekologinį mąstymą per praktinę veiklą;
2. suvokti gamtos ir žmogaus veiklos ryšį;
3. pajusti pagarbą augalų gyvybei;
4. stebėti ir tyrinėti augalo gyvenimo etapus;
5. pastebėti aplinkoje dėsningumus ir sąsajas, aiškintis juos, tyrinėti savybes, grupes, veiksmus.

Prioritetinės ugdymosi sritys:

1. Kasdieniai gyvenimo įgūdžiai	4. Aplinkos pažinimas	7. Tyrinėjimas
2. Fizinis aktyvumas	5. Skaičiavimas ir matavimas	8. Problemų sprendimas
3. Rašytinė kalba	6. Inicijavimas ir atkaklumas	9. Mokėjimas mokyti

Vaikų veiksenų gairės:

Sritis	Formuojamas įgūdis, gebėjimas	1-3 metai	3-4 metai	4-5 metai	5-6 metai
1. Kasdieniai gyvenimo įgūdžiai	Saugo savo sveikatą ir saugiai elgiasi aplinkoje.	<ul style="list-style-type: none"> • Žaisdamas vaidmeninius žaidimus nurengs ir aprens lėles. • Segs sagas, varstys raištelius, apsiaus ir nusiaus batukus, apsirengs ir nusirengs. • Valgys naudodamasis stalo įrankiais. Plausis rankas, praus veidą. 	<ul style="list-style-type: none"> • Rengs, praus, šukuos lėles. • Žais didaktinius žaidimus (segiojimas, rišimas, varstymas). • Dėlios paveikslėlius „Kada, kaip rengiamės?“. • Pavalgę nusineš savo puodelį. 	<ul style="list-style-type: none"> • Žais su lėlėmis (pvz., skalbs, gręš, džiaustys, lygins lėlyčių rūbus). • Prižiūrės, rūpinsis grupėje augančiais augalais. • Diskutuos „Kodėl reikia plauti rankas?“, „Kaip elgtis prie stalo?“. 	<ul style="list-style-type: none"> • Kurs plakatus (pvz., „Sveikas maistas“, „Blogi įpročiai“, „Kur kreiptis pagalbos?“ ir pan.). • Augins daržoves, vaistažoles, prieskonines žoleles ar gėles (pvz., pjaustys išaugintas daržoves svogūnus, krapus ir jomis puoš sumuštinius ar darys salotas).

2. Fizinis aktyvumas	Koordinuotai, išlaiko pusiausvyrą, eidamas, bėgdamas, šliauždamas, ropodamas, lipdamas, šokinėdamas.	<ul style="list-style-type: none"> • Pamėgdžiodamas, gyvūnus, augalus vaikščios, šliauš, ropos. • Atsuks ir užsuks įvairaus dydžio dangtelius. • Sudės daiktus vienas ant kito (pvz., pastatys 5-6 kubų bokštą). • Ant siūlo suvers sagas. • Gaudys metamą kamuolį. 	<ul style="list-style-type: none"> • Sporto salėje suaugusiojo padedamas lips kopėtelėmis. • Žais žaidimą „Baliono pūtimas“ (pvz., sustoję ratu išpūs balioną – padidins ratą). • Atliks pratimus, skirtus kvėpavimui (pvz., uostys, pūs plunksnas, balioną. Žais žaidimą „Pučia vėjas“ (knyga „Vaikų rateliai ir žaidimai“)). • Ropos, prašliauš, perlips, perlės įvairias kliūtis. • Lauke Žais žaidimus (pvz., „Pučiu ir gaudau plunksną“ arba „Kas tyliau nueis?“). 	<ul style="list-style-type: none"> • Diskutuos, kalbės apie vandens sporto šakas. • Darydami mankštą imituos plaukimo ir kitų vandens sporto šakų judesius. • Gers vandenį tarp judriųjų žaidimų metu. • Aiškinsis kodėl vanduo labai reikalingas. • Žais orientacinius žaidimus. • Pieš ir išsikirps varžybų atributiką (pvz., taikinius, vėliavėles ir pan.). • Žais judriuosius žaidimus (pvz., „Gandras ir varlės“, „Kas pagaus pelytę?“, „Daryk kaip aš“). • Imituos gamtos reiškinius (pvz., pavasarį lyja – šokinės ramiai, stipriai lyja –šokinės stipriai ir t.t.). 	<ul style="list-style-type: none"> • Pasakys kaip jaučiasi pailsėjęs, judėdamas ir po aktyvios veiklos. • Imituos vaikščiojimą pievoje, sode, miške. • Peržengs, perlips, peršoks kliūtis – kupstą, šakelę, griovelį. • Išsirikiuos pagal ūgį mažėjančia tvarka, išskaičiuos, atsimenant kelintas stovi. • Žais komandinius žaidimus sporto salėje, kieme, gamtoje (pvz., judrų žaidimą „Rask savo vietą“, trikrepsį, futbolą ir kt.).
3. Rašytinė kalba	Domisi rašytiniais ženklais, simboliiais, skaitomu tekstu.	<ul style="list-style-type: none"> • Vartys knygeles ir atpažins mėgstamus daiktus, gyvūnus juos įvardins. • Pieš vertikalias ir horizontalias linijas ar keverzones (pvz., iš kairės į dešinę ir iš aukštai žemyn). • Žais mąstymo žaidimus (pvz., „Atspėk, kas čia?“, „Pirštukų pasakėlės“). 	<ul style="list-style-type: none"> • „Rašys“ laišką (pvz., mamai, tėčiui, draugui). • Žais linijomis piešimo lape (įvairiomis linijomis braukydamos išgaus figūras). • Spalvins paveikslėlius. • Ieškos į ką panaši raidė (pvz., panaši į burbuliuką, panaši į gyvatėlę ir pan.). 	<ul style="list-style-type: none"> • Kurs lankstinukus, knygeles, skelbimus, kvietimus, iliustruos knygas. • Ieškos savo vardo raidės grupės aplinkoje, knygoje. • „Skaitys“ – kurs istorijas pagal paveikslėlius. • Pasakos žiūrėdamas į paveikslėlį (pvz., atsineš nuotraukų apie atostogas gamtoje, jas aptars, palygins). • Klausysis grožinės literatūros, pasakų ir padavimų, tautosakos apie gamtą. 	<ul style="list-style-type: none"> • Kalbės apie vandens telkinius, upes, ežerus, Baltijos jūrą aptars elgesio prie vandens ir gamtoje taisykles. • Vedžios smiliumi ir didžiuoju pirštu šiuurkščiasias raides. • Pasakys raidžių pavadinimus, jungs simbolius su žodine išraiška. • Mokysis skaityti ir rašyti naudodamiesi tikra ar menama kompiuterio, mobiliojo telefono klaviatūra. • Iš antrinių žaliavų (pvz., kartono, plastiko, tekstilės) pasigamins menamą kompiuterį,

					telefoną ir pan. ir juo „rašys“ (pvz., laiškus, žinutes, sveikinimus ir kt.).
4. Aplinkos pažinimas	Įvardija ir bando paaiškinti socialinius bei gamtos reiškinius.	<ul style="list-style-type: none"> Vartys knygeles, žiūrės paveikslėlius, iškamšas aptars paukščių išvaizdą, kaip „šneka“. Dairysis kieme, suras paukščių namus, apibūdins. Stebės paukščius lauke, atpažins paveikslėliuose, nuotraukose. Augins „daržą“ ir stebės augalo gyvenimo etapus: dygimą, augimą, žydėjimą, sėklų brandinimą, nunikimą. 	<ul style="list-style-type: none"> Atrinks paveikslėlius, kuriuose vaizduojamos tėvų profesijos. Bendraus tarpusavyje (pvz., pirks, parduos, gydys), įvardins populiariausias profesijas. Žiūrinės įvairias iliustracijas (pvz., išdėliojami plakatai paveikslai) vaizduojančias įvairius namų darbus. Žais vaidmeninius žaidimus (pvz., „Profesijos“). Žais žaidimus – ratelius (pvz., „Mano tėvelis buvo kalvelis“, „Pasėjau linelius“, „Jurgelis meistrelis“). Žais pojūčių žaidimus (pvz. „Kokį garsą išgirdai?“, „Paliesk“). Susiorganizuos ekskursiją į pievą, (pvz., parkelyje plukdys popierinius laivelius, stebės, kiek laiko jie neskęsta. 	<ul style="list-style-type: none"> Tyrinės dirvožemį su padidinamuoju stiklu, apžiūrinės sėklas, aiškinsis, kokie augalai išaugs. Stebės sodinukus ir jų darbą. Eksperimentuos (pvz., į indą su vandeniu bers žirnių, pupelių, cukinijų, moliūgų sėklas, stebės jų daigumą. Sės sausas sėklas – nelaisto, sėja drėgnas sėklas – laisto; merkia į vandenį sodinukus, svogūnus. Prižiūri, stebi pokyčius ir juos aptaria, žymi kalendoriuje). Pasakos, kokius augalus pasėjo, priklijuos augalų pavadinimus, stebės kaip jie auga. Diskutuos apie vandens tausojimą. Stebės darželio teritorijoje augalų leidžiamus daigelius, juos prižiūrės. Konstruos įvairius augalus (pvz., iš Lego kaladėlių). Žais didaktinius žaidimus (pvz., „Žydi – nežydi“, „Surask tokį patį“, „Kas pasikeitė“). 	<ul style="list-style-type: none"> Diskutuos apie vandens naudą žmogui, geriamą vandenį, vandens tausojimą. Aiškinsis apie lietų, žaibą, kam jis reikalingas, kokios žalos gali padaryti. Klausysis orų prognozės, spėlios koks oras bus rytoj (pvz., stebės orą ir pildys orų kalendorių). Apibūdins lietų (pvz., prapliupo, dangus prakiuo, pila kaip iš kibiro, krapnoja). Suras gaublyje ar žemėlapyje vandens plotus, įvardins – upė, ežeras, jūra, vandenynas. Palygins vandens telkinius pagal ilgį, plotį, kita. Darys bandymus su augalais, tyrinės vandens svarbą gyvybei. Aiškinsis, kur nuo lietaus slepiasi vabzdžiai, paukščiai, žvėrys ir žmonės. Diskutuos ir išmoks kaip reikia elgtis buityje (pvz., taupyti vandenį, elektrą, popierių, gamtos gėrybes ir gamtoje nešiukšlinti netriukšmauti, neteršti oro, vandens, dirvožemio).
5. Skaičiavimas ir matavimas	Tapatina, grupuoja, klasifikuoja daiktus; daiktų (realių ar pavaizduotų) kiekį apibūdina	<ul style="list-style-type: none"> Parodys pirštukais kiek metų. Dėlios daiktų sekas. Išrikiuos mašinėles į vieną eilę. 	<ul style="list-style-type: none"> Statys ir išrinks „Didžiausią ir mažiausią bokštą“. Ieškos ir ras paslėptą daiktą. Žais spalvų žaidimą (pvz., „Surask tokios pat spalvos“). 	<ul style="list-style-type: none"> Žais ir eksperimentuos su vandeniu (pvz., klausysis kaip skamba pilstomas į įvairių formų ir dydžių talpas, kaip laša, varva, ir kita). Skaičiuos mergaites ir berniukus. 	<ul style="list-style-type: none"> Stebės ledo tirpimą patalpoje, vandens virimą. Aptars vandens savybes: bespalvis, bekvapis, skystas, gali virsti garu ar ledu; Lankstys popierių pusiau į 2, 4 dalis.

	skaičiumi, susieja skaičių su atitinkamu jo simboliu.	<ul style="list-style-type: none"> • Vaikštinėdami lauke, eidami koridoriu sustos poromis. • Verdamos sagas įvardins kiek suvėrė „vieną“, „daug“, „mažai“. • Žaisdamas kaladėlėmis suras vienodo dydžio ir spalvos kaladėles. 	<ul style="list-style-type: none"> • Klasifikuos mergaičių ir berniukų aprangą, pomėgius, darbus. 	<ul style="list-style-type: none"> • Žais žaidimus (pvz., „Surask ir padėk tiek pat“, „Kur daugiau – mažiau“, „Parduotuvė“). • Žais žaidimus su skaitmenų kortelėmis, pritaikys atitinkamą skaitmenį daiktų grupei. • Grupės aplinkoje suras panašių formų daiktus į nurodytą geometrinę figūrą. • Kurs pasakojimą, pasaką ir pan. panaudodamas žodelius: „šiandien“, „rytoj“, „išėiginės dienos“. 	<ul style="list-style-type: none"> • Žais žaidimus su skaitmenų kortelėmis, pritaikys atitinkamą skaitmenį daiktų grupei. • Prieš žaisdami išsiskaičiuos skaičiuotėmis (pvz., „Seku, seku pasaka“, „Skrido oro lėktuvėlis“, „Drum, drum drumbacėlė“). • Žais žaidimus judėdamas erdvėje nurodytomis kryptimis. • Žais stalo žaidimus (pvz., „Logico Primo“ žaidimą daiktų padėčiai ir vietai nusakyti (pvz., virš – po; šalia, greta, viduryje, tarp, priešais, prie, prieš, paskui, šalia vienas kito; į kairę – į dešinę ir pan.)).
6. Iniciatyvumas ir atkaklumas	Pagal savo pomėgius pasirenka veiklą, ilgam įsitraukia, ją plėtoja, po tam tikro laiko tarpo veiklą pratęsia.	<ul style="list-style-type: none"> • Žais situacijas „Aš pats“. Sugalvos būdus, kaip pasiekti neprieinamą daiktą. • Ilgam susitelks bandydamas užsegti sagas, suvarstyti batų raištelius, dėliodamas dėliones, konstruodamas. 	<ul style="list-style-type: none"> • Pieš piešinį mamai, tėčiui, sesei ar broliui. • Pats išrinks kokią knygelę auklėtojais skaityti. • Atlikdamas darbelius, užduotėles kartos tol, kol pavyks rinkdamasis kitas priemones, būdus. 	<ul style="list-style-type: none"> • Įkišęs ranką į „stebuklingą maišelį“, lies, čiupinės, glamžys, spaudys esančius daiktus ir bandys ištraukti: kietą, minkštą, švelnų ar šiurkštų daiktą. • Pieš piešinius (pvz., „Mano diena“ atspindės ką ketina veikti per dieną). • Žais kūrybinius žaidimus (pvz., apie profesijas, inscenizuos panaudojant pasigamintas priemones). 	<ul style="list-style-type: none"> • Kurs savo pomėgių knygeles. • Ieškos balansinių svarstyklių vidurio. • Išbandys magneto galimybes. • Tyrinės daiktus ant šviesos stalo. • Kurs koliažus ieškodamas detalių jungimo galimybių. • Dalyvaus artimiausios aplinkos išvykose ir kurs žemėlapius. • Spręs auklėtojų sudarytas problemines situacijas – teiks pasiūlymus. • Apibrėš savo rankos plaštaką, pasirinks ir priklijuos paveikslėlius, žyminčius, ką gali nuveikti darželyje ir kieme – „Mano gerosios rankytės“.
7. Tyrinėjimas	Aktyviai tyrinėja gamtinę aplinką,	<ul style="list-style-type: none"> • Išbandys naujus žaislus ir daiktus. 	<ul style="list-style-type: none"> • Atpažins ir apibūdins daikto spalvą, ras jam porą. 	<ul style="list-style-type: none"> • Eksperimentuos „Vandens reikšmė gyvybei“ (pvz., sodins 	<ul style="list-style-type: none"> • Klausys skaitomų kūrinių (pvz., „Kačiukai“, „Pasipūtęs varveklis“, A. Sakse „Pasakos apie gėles“).

	įvaldo tyrinėjimo būdus.	<ul style="list-style-type: none"> • Tyrinės kas skęsta ar plaukia, rieda, sukasi. • Rūšiuos daiktus pagal požymius: kietas, minkštas, švelnus, šiurkštus. • Dės didesnę kibirėlį į mažesnę. • Stebės darželio teritorijoje atskrendančius paukščius. • Kieme gaudys lietaus lašius, snaiges. 	<ul style="list-style-type: none"> • Eksperimentuos su smėliu ir vandeniu. • Tyrinės sniego, smėlio, vandens savybes. • Tyrinės smėlio savybes: sausas, birus, šlapias. • Eksperimentuos plukdydamas popierinius laivelius, šakeles, mesdamas akmenuką į vandenį (vartos sąvokas: skęsta, tirpsta). • Pastebės kieme gyvūnų, paukščių, žmonių, mašinų ratų pėdsakus. 	<p>sėklas, merks medžio šakas) stebės kas nutiks.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Sugalvos gausaus derliaus palinkėjimų ir garsiai juos skanduos. • Diskutuos (pvz., temomis: „Ko reikia, kad sėklos virstų augalais?“, „Kur dingio sniegas?“, „Kaip susidaro varveklis?“; 	<ul style="list-style-type: none"> • Stebės išsikalčiusius daigelius, išlindusias šaknis, pasakos savo įspūdžius. • Vartys knygas apie augalus, suras nurodytą informaciją. • Mins mįsles, mokysis patarlių ir priežodžių. • Eksperimentuos su vandeniu, smėliu. • Susipažins su šaltu, šiltu, karštu vandeniu (pvz., šaldys vandenį, vandens pripiltas formelės, atšildys). • Tyrinės, eksperimentuos (pvz., maišys, tirpins, perdirbs ir pan.) su įvairiomis medžiagomis (pvz., vandeniu, smėliu, moliu, sniegu ir kt.).
8. Problemų sprendimas	Ieško tinkamų sprendimų ką nors išbandydamas, tyrinėdamas, aiškindamasis, bendradarbiaudamas, pradeda numatyti priimtų sprendimų pasekmes.	<ul style="list-style-type: none"> • Žais auklėtojos sudarytas problemines situacijas (pvz., „Ką daryti – atėmė žaisliuką?“, kiemo aikštelėje randa balą ir kartu su auklėtoja sprendžia problemą – kaip nesuslapti kojų?). • Lesins paukštelius ir kartu su auklėtoja gamins paukšteliams lesyklėles. • Žais žaidimą „Meškiukui skauda“. 	<ul style="list-style-type: none"> • Diskutuos (pvz., šiomis temomis: „Kokie poreikiai verčia žmogų dirbti?“, „Kas, kodėl ir kaip dirba?“, „Darbas – ne tik pareiga, rūpestis, bet ir džiaugsmas“). • Klausys eilėraščių, pasakų mįsles, mokysis patarlių, priežodžių apie darbą. (pvz., K. Kubilinsko eilėraštyje „Pats valysiu batukus“, pasakos „Vištytės pyragas“, L.Gutausko kūrinio „Mėnulio, saulės, žvaigždžių darbai“). • Žais žaidimą „Noriu – galiu – turiu“. 	<ul style="list-style-type: none"> • Diskutuos „Mano geri darbai“, kokias profesijas žino. • Taisys sugadintą daiktą, klijuos suplėšytą knygutę. • Įvardins pasekmes „Kas bus, jeigu...“. • Žais sveikatos saugojimo žaidimus (pvz., „Kaip pereiti gatvę?“, „Susirgo...“). • Spręs problemines situacijas (pvz., „Ką daryti“ – patarimai draugams). • Žais žaidimą „Papasakok be žodžių“. • Dėlios simbolines nuotaikų korteles. 	<ul style="list-style-type: none"> • Aiškinsis kokie gyvūnai gyvena vandenyje. • Susipažins su vandens paukščiais ir augalais. • Žais žaidimus (pvz., „Žemė, oras, vanduo“, „Surask toki patį“, „Anksčiau – dabar – vėliau“, „Už – ant – po“, „Atpažink rankų porą“ ir pan.). • Stebės gamtos reiškinius (pvz., kurs „Gamtininko kalendorių“). • Vartys liaudies meno knygas, apžiūrės tautodailės darbus.

				<ul style="list-style-type: none"> • Klausysis vaikų balsų įrašų, iš kurių spręs kokios jie nuotaikos: linksmi, liūdni, pikti, ramūs ir pan. 	
9. Mokėjimas mokytis	Noriai mokosi, džiaugiasi tuo, ką išmoko. mokosi žaisdami, stebėdami kitus vaikus ir suaugusiuosius.	<ul style="list-style-type: none"> • Kas kartą žaisdamas statys vis didesnį bokštą. • Žais siužetinius žaidimus (pvz., „Namai“, „Kelionė“ ir pan.). • Atsineš žaislą iš namų ir dalinsis su draugu. • Domėsis, nagrinės kaip įvairūs daiktai, žaislai veikia. • Žais probleminį žaidimą „Kur rasti...?“. • Pastebės ir išbandys grupėje naujai atsiradusias priemones, žaislus. 	<ul style="list-style-type: none"> • Stebės kitus ir kartos jų veiksmus. • Žais kartu su draugais bendrus žaidimus. • Ieškos teminių paveikslėlių knygelėse. • Žais pojūčių žaidimus (pvz., klausos, regos, lytėjimo, skonio). • Pasikeis vaidmenimis, bandys pabūti kitu žmogumi (pvz., mama, tėveliu, auklėtoja, vyresniu broliu ar mažesne sesute). 	<ul style="list-style-type: none"> • Žais žaidimą „Pagirk draugą“ leidžiant jam patirti sėkmės jausmą. • Užduos atvirus klausimus suaugusiems apie jį supančius reiškinius, objektus „kodėl“, „kaip“, „kada“ „iš kur atsiranda“. 	<ul style="list-style-type: none"> • Gamins plakatus (pvz., „Žinau – noriu sužinoti“, „Moku – noriu išmokti“, „Ką daryti, jeigu...?“). • Vartys savo ir draugų meninės veiklos, kitų gebėjimų ir pažangos vertinimų segtuvus – apmąstys, diskutuos, vertins savo ir kitų veiklą bei rezultatus. • Taikys įvairius informacijos paieškos metodus (pvz., knygų „skaitymo“, aplinkos tyrinėjimo, klausinėjimo). • Spręs galvosūkius.

Laukiamas rezultatas: Stebint gamtą, atpažinti pirmuosius pavasario požymius. Pastebėti nulaužtą krūmo šaką, priimti atsakomybę ir pareigą globoti bei rūpintis darželio teritorijoje ir ne tik augančiais augalais. Domėtis, jausti pagarbą augalų gyvybei, tausoti gamtą.

PROJEKTAS BALANDŽIO MĖNESIUI „AŠ KŪRĖJAS“

Aktualumas: Kūrybiškumas – natūrali vaikų savybė. Kad ir ką darytų – pasakotų, galvotų klausimus, pieštų ar žaistų, jie iškilusias problemas sprendžia kūrybiškai. Vis dažniau kyla klausimų, kaip išsaugoti vaikų kūrybiškumą, nenuslopinti, brandinti? Pedagogui tenka nelengva užduotis, nes šie klausimai keliami vis dažniau, nujaučiant, jog kūrybiškumas vaiko gyvenime tampa toks svarbus kaip ir žinios. Kūrybinės veiklos dėka vaikai žengia pirmuosius žingsnius į meno pasaulį, kuriame tenkins saviraiškos ir kūrybinius poreikius, patirs estetinius išgyvenimus, jie bendraus, keisis patirtimi, pažins save ir juos supantį pasaulį, įgis meninės veiklos įgūdžių ir taip formuosis jų vertybinė nuostata.

Tikslas: Jausti kūrybinės laisvės, spontaniškos improvizacijos bei kūrybos džiaugsmą.

Uždaviniai:

1. būti aktyviu, išradingu, pasitikinčiu savo raiška;
2. pajauti savo vidinę laisvę, kūrybinį polėkį;
3. išbandyti įvairius meninės raiškos būdus ir priemones;
4. ieškoti tinkamų problemų sprendimų tyrinėjant įvairias situacijas, aiškinantis, bendradarbiaujant.

Prioritetinės ugdymosi sritys:

1. Savireguliacija ir savikontrolė	4. Meninė raiška	7. Sakytinė kalba
2. Santykiai su bendraamžiais	5. Emocijų suvokimas ir raiška	8. Estetinis suvokimas
3. Santykiai su suaugusiais	6. Savivoka ir savigarba	9. Kūrybiškumas

Vaikų veiksenų gairės:

Sritis	Formuojamas įgūdis, gebėjimas	1-3 metai	3-4 metai	4-5 metai	5-6 metai
1. Savireguliacija ir savikontrolė	Laikosi susitarimų, elgiasi mandagiai, taikiai, bendraudamas su kitais.	<ul style="list-style-type: none"> • Žais vaidmeninius žaidimus. • Žais su nuotaičių pagalvėlėmis, atkartos mimikas. • Vartys knygutes, įvardins, kuris knygoje rodomas veikėjas elgiasi blogai, kuris gerai. 	<ul style="list-style-type: none"> • Dėlios dėlionės. • Žais su draugu stalo žaidimus. • Vartys knygutes, pasakos ką mato paveikslėlyje. 	<ul style="list-style-type: none"> • Žais su draugu. • Dėlios dėlionės, žais stalo žaidimus. • Pasakys kas pavaizduota paveikslėlyje, įvardins, kokios nuotaičios vaizduojamas veikėjas ir kodėl jo tokia nuotaika. 	<ul style="list-style-type: none"> • Laikysis klausymosi taisyklių – kalba draugas, suaugęs – reikia patylėti. • Žais tylos, situacijų žaidimus (pvz., perteiks paveikslėlyje matomą situaciją vaidinant). • Diskutuos apie gero elgesio taisykles. Ar jos reikalingos? Kaip padeda įvairiose gyvenimiškose situacijose?

2.Santykiai su bendraamžiais	Palankiai bendrauja su visais (supranta kitų norus, dalinasi žaislais, tariasi, užjaučia, padeda).	<ul style="list-style-type: none"> • Sveikinsis su draugu pasakys savo ir draugo vardą. • Drauge su kitu vaiku dėlios dėlione, „žvejos“, konstruos namelį pasakų veikėjui, statys su kaladėlėmis. • Žais pirštukų žaidimą (pvz., „Virė, virė košę“) vaišins draugus ir žaislus. • Susikibę rateliu „pūs balioną“. 	<ul style="list-style-type: none"> • Žais pasisveikinimo žaidimus, išvardins draugų vardus. • Su grupės draugais žais siužetinius, vaidmeninius žaidimus. • Darys bendrą kūrybinį darbėlį, Velykinį sveikinimą. • Žais grupinius žaidimus (pvz., „Puodas dega“, „Žiedo dalinimas“, „Tylos Karalius“, „Siūlai, siūlai susivykkit“). 	<ul style="list-style-type: none"> • Sakys komplimentus draugui. • Darys bendrą kūrybinį darbėlį sveikinimą, kvietimą. • Žais grupinius žaidimus (pvz., „Milžinai-nykštukai“, „Tas kurio batai žali – šokinėja...“, „Daina – skaičius – ratelis“ ir kt.), muzikinius ratelius. 	<ul style="list-style-type: none"> • Žais pasisveikinimo žaidimus, išvardins draugų vardus, kurs komplimentus ir palinkėjimus draugui. • Žais stalo, vaidmeninius žaidimus. • Atliks užduotis komandoje. • Žais mąstymo žaidimus (pvz., „Šarados“, „Kas maišelyje?“).
3.Santykiai su suaugusiais	Pasitiki pedagogais, iš jų mokosi, drąsiai reiškia jiems savo nuomonę, tariasi, žino, kaip reikia elgtis su nepažįstamais suaugusiais.	<ul style="list-style-type: none"> • Žais kartu su suaugusiuoju, stebės ir mėgdžios jo žodžius, veiksmus. • Žiūrinės nuotraukas; jose atpažins žinomus narius, kitus suaugusius. 	<ul style="list-style-type: none"> • Klausys auklėtojos sekamų pasakų, kartu žais stalo žaidimus. • Pasakos apie savo šeimą ir save. • Imituos suaugusiųjų veiksmus, pasirinks mamos, gydytojo, auklėtojos, vairuotojo, kirpėjos ir kitus vaidmenis. 	<ul style="list-style-type: none"> • Pasakos apie savo šeimą, šeimos tradicijas, Velykų papročius. • Stebės suaugusiųjų vaidybą. • Vyks į biblioteką, stebės bibliotekininkės darbą. • Žais vaidmeninį žaidimą „Profesijos“. 	<ul style="list-style-type: none"> • Paruoš pasirodymą ir pakvies suaugusius pažiūrėti. • Stebės auklėtojų vaidybą, dalyvaus pokalbiuose, diskutuos. • Vyks į Velykinių margučių, dekoracijų parodą, išsakys savo nuomonę suaugusiems, kas patiko ir kas nepatiko. • Vyks į biblioteką, stebės bibliotekininkės darbą, bendraus su ja.
4.Meninė raiška	Savitai reiškia įspūdžius, išgyvenimus, mintis, patirtas emocijas kūryboje.	<ul style="list-style-type: none"> • Mėgdžios įvairius garsus, balsus, judesius (pvz., vėją, lietu, gyvūnus, važiuojančią mašiną). • Papuoš savo vardo pirmą raidę. • Margins margutį popieriuje, naudos įvairias piešimo, tapymo 	<ul style="list-style-type: none"> • Kopijuos ir papuoš savo vardo raides, pieš pirštais, štampuos, taškuos. • Eksperimentuos su įvairiomis dailės priemonėmis ir medžiagomis nupieš, nulipdys pasakos personažą. 	<ul style="list-style-type: none"> • Pieš iliustracijas savo sukurtai knygeliai. Lipins lipdukus, kirps įvairias iliustracijas iš žurnalų, lankstinukų, klijuos, dekoruos knygelės viršelį. • Pasirinks pasaką ir vaidins su įvairiomis teatro 	<ul style="list-style-type: none"> • Dainuos solo, duetu. • Gros vaikiškais muzikos instrumentais. • Iliustruos savo sukurtą knygelę (pvz., ornamentais, grafinais ženklais, simboliais, skaičiais, raidėmis).

		<p>priemonės (pvz., guašą, akvarelę, klijus).</p> <ul style="list-style-type: none"> Dainuos trumpas, nesudėtingas daineles, žais muzikinius žaidimus. 	<ul style="list-style-type: none"> Pieš, lipdys, lankstys, išmargins Velykų simbolius (pvz., kiškį, viščiuką ir kt.). Klausys muzikos, šoks, dainuos, žais muzikinius žaidimus. 	<p>lėlėmis, personažų rūbais, šešėlių teatrą.</p> <ul style="list-style-type: none"> Pieš, lipdys, aplikuos, karpys, lankstys pasirinktą gyvūną, jo namus. Išmargins margutį, pieš, lipdys, lankstys Velykų simbolius. Klausys įvairaus stiliaus muzikos, dainelių, apibūdins jas, dainuos, šoks ratelius. 	<ul style="list-style-type: none"> Kurs Velykines dekoracijas, simbolius, kvietimus, sveikinimus. Žais pasaką (pvz., prisimins žinomas, girdėtas pasakas, pasipuoš įvairiais personažų rūbais, naudos teatro lėles, šešėlių teatrą, suvaidins trumpas mizanscenas).
5.Emocijų suvokimas ir raiška	<p>Atpažįsta bei įvardija savo ir kitų emocijas ar jausmus, jų priežastis.</p>	<ul style="list-style-type: none"> Žais kortelių žaidimą (pvz., „Jausmai“), žiūrinės paveikslėlius, piešinius spėlios, kaip vaikas jaučiasi, kokia jo nuotaika. Stebės kitų vaikų vaidybą. 	<ul style="list-style-type: none"> Vaidins pats, stebės kitų vaidybą, ikūnytus personažus. Žais kortelių žaidimus, atpažins džiaugsmo, liūdesio, pykčio, emocijų išraišką. Žais vaidmeninius žaidimus, reikš savo emocijas. 	<ul style="list-style-type: none"> Klausys pasakų, nusakys kūrinio nuotaiką, įvardins veikėjų jausmus. Suvaidins pamatytą jausmą piešinyje ar nuotraukoje, įvardins, kodėl kyla vienoks ar kitoks jausmas. Žais tradicinius „Kiaušinių ridenimo, daužymo“ žaidimus, reikš savo emocijas, įvardins draugo emociją. 	<ul style="list-style-type: none"> Klausys pasakų, nusakys kūrinio nuotaiką, įvardins veikėjų jausmus, priežastis. Žais žaidimus, atliks užduotis komandoje, derins savo veiksmus su kitais. Diskutuos – „Kiekvienam savi namai, o jeigu jų nebūtų?“.
6.Savivoka ir savigarba	<p>Supranta savo asmens tapatumą, priskiria save savo šeimai, grupei, bendruomenei.</p>	<ul style="list-style-type: none"> Žiūrinės nuotraukas; jose atpažins save ir kitus. Žais su veidrodžiu, daiktais turinčiais atspindį. Atpažins save veidrodyje, pieš save ant įvairių paviršių. Pavadinys kelias kūno dalis. 	<ul style="list-style-type: none"> Vartys knygas, nuotraukų albumus, išvardins mergaitės ir berniuko skirtumus ir panašumus. Pieš save šalia kitų, lipdys. Žais lyties identifikavimo žaidimą (pvz., „Papuošk mergaitę, papuošk berniuką“). 	<ul style="list-style-type: none"> Žais didaktinį žaidimą su situacijų paveikslėliais „Kaip turiu elgtis, kad šalia esantis jaustųsi gerai“. Žais stalo žaidimą „Augu ir keičiuosi“, pasakys, kokiai amžiaus grupei priklauso. Pieš savo šeimą. 	<ul style="list-style-type: none"> Žiūrės nuotraukas, filmuotą medžiagą, pasakos, kaip grupėje esantys vaikai ar suaugę pasikeitė. Pasakos apie patirtus įspūdžius švenčių metu savo šeimoje. Žais grupinius žaidimus: „Pasaka ratu“, „Kiaušinių ridenimas, daužymas“, muzikinius ratelius.

7.Sakytinė kalba	Natūraliai, laisvai išreišdamas savo išgyvenimus, patirtį, mintis, intuityviai junta kalbos grožį.	<ul style="list-style-type: none"> • Klausys pasakų, pasakys ką mato paveikslėlyje. • Žais pirštukų žaidimus. • Kalbins žaisliukus-gyvūnelius, rengs lėlytes, įvardins rūbelius. • Klausys gyvūnų, paukščių balsų įrašų, pamėgdžios jų judesius ir balsus. 	<ul style="list-style-type: none"> • Pasakos ką mato paveikslėlyje. • Žais mąstymo, žodyno plėtimo žaidimus (pvz., „Kas trobelėje gyvena?“, „Paklausk ir pasakyk“). • Inscenizuos pasakojimus, pasakėles, nutikimus. • Pasiklausys auklėtojos pasakojimo apie Velykų šventę, papročius, gyvybės atbudimą. 	<ul style="list-style-type: none"> • Apžiūrės grupėje esančias knygas, diskutuos apie knygų priežiūrą. • Stebės edukacinį filmuką (pvz., „Biblioteka“), jį aptars. • Žais didaktinius žaidimus (pvz., „Pasakyk žodį iš tos pačios raidės“, „Kas esi ir ką veiki?“). 	<ul style="list-style-type: none"> • Žais didaktinius žaidimus (pvz., „Kas esi ir ką veiki, kur gyveni?“, „Ridenk skiemenį“, „Užbaik žodį“, „Siūlų pasaka“). • Apžiūrės grupės knygų ekspoziciją, aptars, pagal kokius požymius knygos surūšiuotos. • Pasidalins savo įspūdžiais apie Velykų šventę.
8.Estetinis suvokimas	Džiaugiasi savo ir kitų kūryba, jaučia, suvokia ir apibūdina kai kuriuos muzikos, šokio, vaidybos, vizualaus meno estetikos ypatumus.	<ul style="list-style-type: none"> • Dalyvaus šventėse, pramogose, pasakys kas labiausiai patiko. • Vaidins ir pasidžiaugs kitų vaidyba. • Vartys knygas, džiaugsis matomais vaizdais. 	<ul style="list-style-type: none"> • Išrinks gražiausią, labiausiai patikusį margutį. • Pasakys, kuris matytas spektaklis patiko labiausiai. • Išrinks gražiausią, labiausiai patikusią knygą. 	<ul style="list-style-type: none"> • Pasidžiaugs ir išrinks savo gražiausią darbelį. • Dalinsis savo išgyvenimais, įspūdžiais apie matytus spektaklius ir savo vaidybą. • Pastebės kiaušinių marginimo raštų ypatumus, išrinks gražiausią. 	<ul style="list-style-type: none"> • Kitiems girdint ir matant, pasidžiaugs savo ir kitų kūryba bei kasdiene veikla. • Ruoš individualias ar bendras parodėles. • Išrinks labiausiai patikusį eilėraštį, tekstą, muzikinį kūrinių ir pasakys kas nepatiko.
9. Kūrybiškumas	Savitai reiškia savo įspūdžius įvairioje veikloje.	<ul style="list-style-type: none"> • Gros su: barškučiais, kaladėlėmis, akmenukais. • Statys namelį savo mylimam gyvūneliui, naudos gamtinę medžiagą, buitines atliekas. • Mėgdžios paukščių, gyvūnelių garsus ir judesius. • Žais dailės priemonėmis. 	<ul style="list-style-type: none"> • Žais kūrybinį vaidybinį žaidimą „Mes iš pasakų“. • Išbandys įvairias dailės priemones, gamtinę medžiagą puošiant Velykų simbolį. • Žais su vandeniu (pilstys, sems, spalvins). 	<ul style="list-style-type: none"> • Režisuos savo pačių sukurtas istorijas, naudos įvairius suneštus butaforinius daiktus. • Atsakys į klausimus: „Kaip dar kitaip galėtum pasakyti, padaryti, ką dar tai galėtų reikšti?“. 	<ul style="list-style-type: none"> • Kurs įvairių formų knygutes. • Kurs pasaką apie pasirinktą daiktą sėdint ratu. • Diskutuos „Kas būtų, jeigu...?“. • Kurs įvairias Velykines dekoracijas. • Sukurs gyvūną (pvz., „iš fantastikos šalies“).

Laukiamas rezultatas: Kūrybinių išgyvenimų dėka, vaikams bus lengviau perprasti suaugusiųjų ir aplinkinį pasaulį, įsitvirtinti jame, jaučiantis saugesniu, užtikrintu, savarankišku. Taip pat padės užtikrinti gerus vaiko pasiekimus įvairiose ugdymosi srityse ir jo galias atitinkančią optimalią pažangą.

„Man gera čia”

PROJEKTAS GEGUŽĖS MĖNESIUI „AŠ IR MANO ŠEIMA“

Aktualumas: Vaikui šeima – artimiausia ir svarbiausia socialinė aplinka. Joje jis mokosi gyventi. Vaikas šeimoje įgyja pirmuosius bendravimo pradmenis. Šeima yra būtinas ir nepamainomas gėris visai visuomenei. Ji turi būti visos visuomenės saugoma ir gerbiama. Šeima – tai unikali socialinė institucija, kurioje pateikiamos ir puoselėjamos tėvams ir vaikams brangiausios žmogiškosios vertybės, saviti papročiai ir tradicijos. Siekiant ugdyti vaikų požiūrį į šeimą kaip vertybę ir yra skirtas šis projektas.

Tikslas: Ugdyti palankią nuostatą bendroms žmogiškosioms šeimos vertybėms – artimiems tarpusavio santykiams, pagalbai vienas kitam, pasiaukojimui, pasitelkiant įkvepiančius pavyzdžius įvairiose veiklose.

Uždaviniai:

1. ugdyti požiūrį į šeimą, kaip į didžiausią vertybę;
2. organizuoti veiklą, kurioje dalyvautų ne tik mokiniai, bet ir jų šeimos nariai;
3. skatinti šiltus santykius tarp tėvų ir pedagogų;
4. lavinti vaikų kūrybiškumą.

Prioritetinės ugdymosi sritys:

1. Kasdieniai gyvenimo įgūdžiai	4. Aplinkos pažinimas	7. Rašytinė kalba
2. Santykiai su suaugusiais	5. Mokėjimas mokyti	8. Problemų sprendimas
3. Skaičiavimas ir matavimas	6. Fizinis aktyvumas	9. Tyrinėjimas

Vaikų veiksenų gairės:

Sritis	Formuojamas įgūdis, gebėjimas	1-3 metai	3-4 metai	4-5metai	5-6 metai
1. Kasdieniai gyvenimo įgūdžiai	Saugo savo sveikatą ir saugiai elgiasi aplinkoje.	<ul style="list-style-type: none"> • Savarankiškai plaus rankas, veidą, šluostysis. • Žais siužetinius žaidimus (pvz., lėlę maitins, myluos, glostys). • Pasivaikščiojimo lauke metu, laikysis saugumo taisyklių. 	<ul style="list-style-type: none"> • Skalau burną po valgio. • Diskutuos probleminiais klausimais (pvz., „Kas kenkia dantukams?“, „Kam reikia skalauti burnytę?“ ir t.t.). • Išmoks eilėraštką (pvz., „Pele, pele, pele man dantuką gelia“). • Žais kūrybinius vaidmeninius žaidimus (pvz., „Aš mama, tėtis“, „Kirpykla“ ir t.t.). • Savarankiškai sutvarkys žaislus su kuriais žaidė. 	<ul style="list-style-type: none"> • Valgys prie stalo laikydamiesi mandagaus elgesio taisyklių. • Klausys pasakų apie sveiką mitybą (pvz., „Meškučio Ledučio pasaka apie sveiką mitybą“). • Diskutuos probleminiais klausimais (pvz., „Kodėl mama plauna vaisius, uogas, daržoves?“, „Kas bus jeigu neplausi?“ ir t.t.). • Padės suaugusiajam serviruoti ir po valgio sutvarkyti stalą. 	<ul style="list-style-type: none"> • Po valgio išsiplaus dantukus su dantų pasta. • Klausinės apie „Sveiko maisto piramidę“. • Diskutuos probleminiais klausimais (pvz., „Ko galima išmokti iš mamos ir tėčio?“, „Kai mama verda sriubą, ar plauna daržoves ir kodėl?“).

2. Santykiai su suaugusiais	Pasitiki pedagogais, žino, kaip reikia elgtis su nepažįstamais suaugusiais.	<ul style="list-style-type: none"> • Klausys pasakų. • Žais stalo žaidimus. • Stebės suaugusiųjų darbą darželio želdynuose. • Dalyvaus šventėse, pramogose. • Žais judriuosius žaidimus kartu su savo tėvais, auklėtoja grupėje ir lauke. 	<ul style="list-style-type: none"> • Klausys pasakų, aptars (pvz., „Patiko, ar nepatiko?“, „Kodėl?“). • Žais didaktinius žaidimus (pvz., „Augalų loto“, „Spalvų pasaulis“ ir t.t.) padedant suaugusiam. • Padės prižiūrėti augalus grupėje ir darželio lauko teritorijoje. • Dalyvaus šventėse, pramogose. 	<ul style="list-style-type: none"> • Klausys pasakų, aptars. • Domėsis, kokie augalai sėjami, sodinami darželio lauko teritorijoje ir pats dalyvaus dirbant šį darbą. • Dalyvaus šventėse, pramogose. • Diskutuos kartu su auklėtoja (pvz., „Tėčio darbai“, „Mamos darbai“, „Mano darbeliai“). 	<ul style="list-style-type: none"> • Sukurs pasakojimą (pvz., „Kaip aš padedu mamai ar tėčiui?“). • Sodins, sės augalus darželio želdynuose. • Žais judriuosius, kūrybinius, mąstymo žaidimus kartu su savo tėvais, auklėtoja grupėje ir lauke. • Dalyvaus šventėse, pramogose.
3. Skaičiavimas ir matavimas	Geba skaičiuoti daiktus, palyginti daiktų grupes pagal kiekį. Geba grupuoti daiktus pagal spalvą, formą, dydį.	<ul style="list-style-type: none"> • Žais didaktinius žaidimus formas, dydžio, spalvos suvokimui (pvz., „Padėk sužydėt gėlytei“, „Atrask puodeliui lėkštutę“, „Padėk gyvūnėliui surasti mamytę“ ir t.t.). • Žais pirštukų žaidimus (pvz., „Vienas pirštas sako labas“, „Kas namelyje gyvena?“ ir t.t.). • Skaičiuos augalus, daiktus, pasakys jų spalvą. 	<ul style="list-style-type: none"> • Žais didaktinius žaidimus skaičiavimui, palyginimui pagal daiktų kiekį grupėje. • Konstruos, statys, kurs įvairius statinius su konstruktoriais ir kita statybine medžiaga. • Žais didaktinius žaidimus ilgio, pločio, svorio sąvokoms įtvirtinti. • Žais žaidimus grupavimo suvokimui (pvz., grupuoti augalus pagal jų rūšį, daiktus pagal spalvą ir t.t.). 	<ul style="list-style-type: none"> • Padalins daiktus į grupes po lygiai (pvz., po du, po tris). • Žais judriuosius žaidimus ir vartos kelintinius skaitvardžius (pvz., pirmas, antras ir t.t.). • Žais didaktinius žaidimus geometrinėms formoms atpažinti. • Lauke augančius augalus palygins pagal ilgį, storį, aukštį, masę ir pan. • Matuos matuokle, svers save, draugą, šeimos narius, pasakys matavimų skirtumus. • Žais stalo žaidimus laiko suvokimui (pvz., „Augu ir keičiuosi“ ir t.t.). 	<ul style="list-style-type: none"> • Žais didaktinius žaidimus dydžių skirtumui, daikto vietos ir padėties erdvėje nustatymui. • Skaičiuos augalus, daiktus, žmones, vartos žodžius (pvz., daugiau, mažiau, vienu, dviem, po lygiai, pusiau, į 2 dalis, į 4 dalis ir t.t.). • Žais didaktinius žaidimus judėjimo krypties nustatymui (pvz., pirmyn, atgal, kairėn, dešinėn). • Darys kūrybines užduotis laiko trukmės pasikartojančių ciklų suvokimui (pvz., „Metų ratas“, „Augalo metų ratas“ ir t.t.).
4 Aplinkos pažinimas	Apibūdinti save, savo gyvenamąją vietą, šeimą, gyvosios ir negyvosios gamtos objektus.	<ul style="list-style-type: none"> • Išvykos metu, stebės aplinką (pvz., sutelks dėmesį į arti esančius augalus, pastebės didelį medį ir mažą gėlytę, 	<ul style="list-style-type: none"> • Stebės ir apibūdins augalus lopšelio darželio „Dainelė“ teritorijoje. • Žais orientavimosi erdvėje žaidimus (pvz., „Padės daiktus 	<ul style="list-style-type: none"> • Pasakos apie savo šeimą, jos buitį, tradicijas. • Įvardins augalus, kurie auga lopšelio darželio „Dainelė“ teritorijoje. 	<ul style="list-style-type: none"> • Žais stalo žaidimus augalams pažinti (pvz., „Gėlių loto“, „Medžiai, krūmai, gėlės“ ir t.t.). • Pasakos apie save (pvz., apie savo

		<p>grožėsis pievos spalvomis, klausys šnaresių, paglostys žolynų žiedus ir lapus t.t.), grožėsis gamta.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Vartys albumą su nuotraukomis, atpažins artimus žmones, šeimos narius, įvardins. 	<p>į nurodytą vietą“ ir kt.) savo grupės, darželio aplinkoje.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Pasakos apie Savo šeimą. • Išvardins augalų požymius, pasakys jų pavadinimus. • Pasivaikščiojimo lauke metu, sukurs puokštę iš pievos gėlių savo mamai. 	<ul style="list-style-type: none"> • Grupuos, rūšiuos augalus pagal jų panašumus ir skirtumus. • Atliks ilgalaikį stebėjimą (pvz., prie to paties ažuolo ar kito augalo, ateis visais metų laikais ir stebės jo pasikeitimus ir t.t.). 	<p>gyvenamąją vietą, pasakys savo namų adresą, šeimos narius, tėvų profesijas ir t.t.).</p> <ul style="list-style-type: none"> • Diskutuos probleminiais klausimais (pvz., „Ko reikia augalams, kad jie augtų?“, „Kas būtų, jei žmonės nesirūpintų gamtos ištekliais, šiukšlių rūšiavimu?“ ir t.t.). • Stebės ir prižiūrės augalus grupėje ir lopšelio darželio „Dainelė“ teritorijoje.
5 Mokėjimas mokyti	<p>Mokosi žaisdamas, stebėdamas kitus vaikus ir suaugusiuosius, įvaldo kai kuriuos mokymosi būdus, pradeda suprasti mokymosi procesą.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Klausys ir kartos eilėraščių, dainelę. • Išbandys įvairius piešimo būdus (pvz., pirštais, delnais, gamtinę medžiagą, aplinkos daiktais ir t.t.). • Mėgdžios savo tėvus, auklėtoją dalyvaujant šeimos šventėje. 	<ul style="list-style-type: none"> • Klausys ir kartos eilėraščių, žaidimą, dainą, vaidinimą. • Dalinsis įspūdžiais su tėvais apie tai ką išmoko, ką sužinojo. • Tyrinės augalus ir pasakys, ką nori sužinoti apie juos. • Mokysis kartu su draugu žaisdamas. • Dalyvaus šeimos šventėje ir mėgdžios suaugusiuosius. 	<ul style="list-style-type: none"> • Klausinės auklėtojos apie nežinomus objektus ar reiškinius. • Aptars padarytus darbus, planuos ką darys toliau. • Kartu su auklėtoja pasitars, siūlys idėjas, ką norėtų išmokti ir kaip pasveikins savo mamą ir tėtį. • Ieškos informacijos informaciniuose leidiniuose apie augalus (pvz., enciklopedijose, žinyuose). • Siūlys idėjas žaidimams su spalvomis. 	<ul style="list-style-type: none"> • Diskutuos su grupės auklėtoja apie tai ką išmoko, ką dar norėtų išmokti per dieną. • Žais naujus stalo žaidimus. • Ieškos informacijos enciklopedijose apie augalus. • Spręs problemas išbandydamas, kurdamas sveikinimą mamai, tėčiui. • Įvaldys kai kuriuos mokymosi būdus, pradės suprasti mokymosi procesą.
6. Fizinis aktyvumas	<p>Spontaniškai ir tikslingai atlieka veiksmus, kuriems būtina akių-rankos koordinacija bei išlavėjusi smulkioji motorika.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Darys rytinę mankštą. • Žais judriuosius žaidimus, atliks nurodytas užduotis. • Spirs, mes ir gaudys kamuolį. 	<ul style="list-style-type: none"> • Atliks bendrojo lavinimo pratimus. • Bėgs, šliauš, ropos keisdamas kryptį, greitį. • Mėtys ir gaudys kamuolį. • Lips gimnastikos sienoje, atliks pratimus. 	<ul style="list-style-type: none"> • Žais judriuosius žaidimus savarankiškai. • Mes kamuolį kaire arba dešine ranka į taikinį. • Lenktyniaus estafetėse. • Šokinės per kliūtis. • Laipios lauko įrengimais, supsis sūpynėse. • Spirs kamuolį iš įvairių padėčių, į taikinį. 	<ul style="list-style-type: none"> • Žais komandinius žaidimus. • Bėgs ilgesnius atstumus. • Bėgs pristatomu ar pakaitiniu žingsniu, aukštai keldamas kelius. • Šokinės ant vienos kojos judėdamas pirmyn, šoks į tolį, į aukštį. • Važiuos dviračiu, paspirtuku.

		<ul style="list-style-type: none"> • Darys pirštukų mankšteles – žaidimus. 			
7. Rašytinė kalba	Atpažįsta ir rašinėja raides, žodžius bei kitokius simbolius, pradeda skaitinėti.	<ul style="list-style-type: none"> • Vartys knygas, žiūrines paveikslėlius. • Klausys pasakų. • Išbandys įvairias rašymo priemones, braukys jomis įvairias linijas. • Pirštu rodys paveikslėlius. 	<ul style="list-style-type: none"> • Žais didaktinius žaidimus raidžių pažinimui (pvz., „Rask tokią pat raidę“, „Pasakyk vaikeli, kaip skamba ši raidelė?“, „Stok raidele į porelę“ ir t.t.). • Apvedžios raidės trafaretą, papuoš. • Įsimins kelių, nesudėtingų žodžių grafinį vaizdą (pvz., „MAMA“, „TĖTĖ“). 	<ul style="list-style-type: none"> • Dėlios raides iš gamtinės medžiagos, daiktų esančių artimoje aplinkoje. • Lauke rašys pagaliuku ant smėlio. • Kurs ir gamins sveikinimą savo mamai ir tėčiui. • Žais didaktinius žaidimus (pvz., „Sukasi raidelė vidury ratelio“, „Pasakyk raidelę ir sugalvok žodelį“ ir kt.). 	<ul style="list-style-type: none"> • Kopijuos sveikinimo žodžius, perskaitys juos. • Atliks užduotis prie interaktyvios lentos. • Skaitys nesudėtingus, trumpus žodžius. • Išvardins keliolika abėcėlės raidžių. • Žais didaktinius žaidimus (pvz., „Išgirk žodžio garsus“, „Nunešk raidę daiktui“ ir kt.).
8. Problemų sprendimas	Suvokia savo ir kitų ketinimus, ieško tinkamų sprendimų ką nors išbandydamas, tyrinėdamas.	<ul style="list-style-type: none"> • Žais kartu su tėvais ir auklėtoja šeimos šventėje, išbandys sudėtingoje veikloje jau žinomus veikimo būdus. • Žais individualius stalo žaidimus. 	<ul style="list-style-type: none"> • Žais stalo žaidimus kartu su draugu, tarsis dėl žaidimo taisyklių. • Dalyvaus šeimos šventėje, kartu su suaugusiuoju įveiks užduotis. 	<ul style="list-style-type: none"> • Žais grupinius žaidimus, susitars ir laikysis bendrų taisyklių. • Dalyvaus šeimos šventėje, laikysis bendrų nurodymų ir sieks vieno tikslo. 	<ul style="list-style-type: none"> • Žais komandinius žaidimus, laikysis susitarimų. • Dalyvaus šeimos šventėje, kartu su suaugusiais tarsis, vieningai sieks pergalių.
9. Tyrinėjimas	Aktyviai tyrinėja save, socialinę, kultūrinę ir gamtinę aplinką. Mąsto ir samprotauja apie tai, ką pastebėjo, atrado, pajuto, patyrė.	<ul style="list-style-type: none"> • Tyrinės savo ir šeimos narių veido išraišką veidrodyje, nuotraukose ir atpažins bei įvardins savo ir kitų nuotaiką. • Tyrinės aplinką visais pojūčiais (pvz., gėles stebės, grožės jomis, klausysis jų šnaresio, uostys, lies, ragaus jų nektaro ar žiedadulkių ir t.t.). 	<ul style="list-style-type: none"> • Ieškos spalvų gamtoje, artimoje ir tolimoje aplinkoje (pvz., pasakys kokios spalvos daiktai, augalai, gyvūnai, dangaus kūnai ir t.t.). • Pastebės pokyčius gamtoje atšilus orams. • Žais su įrankiais skirtais tyrinėjimui. • Tyrinės spalvų maišymo galimybes. 	<ul style="list-style-type: none"> • Tyrinės, kaip aktyvus judėjimas ir atsipalaidavimas veikia nuotaiką. • Pasakos, kokius pokyčius pastebėjo augaluose atšilus orams. • Eksperimentuos su spalvomis (pvz., sumaišys dvi spalvas ir atras trečią spalvą ir t.t.). • Žiūrės fotografijas ir tyrinės, kuo yra panašūs su savo artimaisiais, kuo skiriasi nuo jų. 	<ul style="list-style-type: none"> • Tyrinės savo gebėjimus ir diskutuos problemineis klausimais (pvz., „Ką aš gebėjau?“, „Ką aš gebu?“, „Ką aš gebėsiu?“ ir t.t.), suvoks savo augimą ir gebėjimų keitimąsi. • Tyrinės, kokias spalvas galima „rasti“ gamtoje (pvz., pieš su gėlių žiedais, lapais, akmenimis ir t.t.). • Tyrinės augalus pasitelkiant įrankius ir kitas priemones (pvz., didinimo stiklą, mikroskopą).

Laukiamas rezultatas: Vaikai suvoks, kad šeima – didžiausia vertybė. Kartu su savo šeimos nariais dalyvaus organizuojamose veiklose. Gebės trumpai papasakoti apie save, savo šeimos šventes, tradicijas, atliks paskirtas kūrybines užduotis. Plės ir turtins žodyną, bei turimas žinias apie šeimos šventes, tradicijas.

PROJEKTAS VASAROS MĖNESIAMS „ŽAIDIMŲ IR ATRADIMŲ METAS“

Aktualumas: Vasara – puikus metas kuo daugiau laiko praleisti gryname ore, todėl aktualu ugdytiniams organizuoti įvairias pramogas ir įdomias veiklas lauke, smagiai žaisti, užtikrinti fizinį aktyvumą, skatinti kūrybiškumą, tyrinėti, eksperimentuoti, pažinti aplinką, išlaisvinti vaikų fantaziją ir suprasti mus supantį pasaulį per pažinimą. Leidžiant laiką lauke vaikai galės nevaržomai lakstyti, kurti, pažinti gamtą ir mokytis joje.

Tikslas: Organizuoti kuo daugiau įdomių, neįprastų, kūrybinių, pažintinių, fizinį aktyvumą skatinančių veiklų lauke.

Uždaviniai:

1. skatinti fiziškai judėti;
2. išbandyti įvairius neįprastus piešimo būdus ir priemones, išradingai panaudoti gamtinę medžiagą;
3. tyrinėti, eksperimentuoti, pažinti artimiausią aplinką ir mokytis joje.

Prioritetinės ugdymosi sritys:

1. Kasdieniai gyvenimo įgūdžiai	4. Savireguliacija ir savikontrolė	7. Santykiai su bendraamžiais	10. Aplinkos pažinimas	13. Estetinis suvokimas	16. Problemų sprendimas
2. Fizinis aktyvumas	5. Savivoka ir savigarba	8. Sakytinė kalba	11. Skaičiavimas ir matavimas	14. Inicijatyvumas ir atkaklumas	17. Kūrybiškumas
3. Emocijų suvokimas ir raiška	6. Santykiai su suaugusiais	9. Rašytinė kalba	12. Meninė raiška	15. Tyrinėjimas	18. Mokėjimas mokytis

Vaikų veiksenų gairės:

Sritis	Formuojamas įgūdis, gebėjimas	1-3 metai	3-4 metai	4-5 metai	5-6 metai
1. Kasdieniai gyvenimo įgūdžiai	Saugo savo sveikatą ir saugiai elgiasi aplinkoje.	<ul style="list-style-type: none"> • Segs sagas, varstys raištelius, apsiaus ir nusiaus batukus, apsirengs ir nusirengs. • Valgys naudodamasis stalo įrankiais. Plausis rankas, praus veidą. • Laisvai žais, judės lauke. 	<ul style="list-style-type: none"> • Savarankiškai apsirengs ir nusirengs. • Įsitrauks į stalo padengimo veiklą lauke. • Pavėsinėje žiūrės mokomuosius filmus apie saugų elgesį. • Lauke, susėdę ant pledo žais žaidimus (pvz., 	<ul style="list-style-type: none"> • Pasakys, kokia reikalinga apranga vasarai. • Stengsis būti tvarkingas, nesutepti drabužių, mokysis tvarkingai juos padėti sulankstyti. • Padės dengiant stalą ar pledą piknikui gimtadienio ar šventės proga. 	<ul style="list-style-type: none"> • Pajaus, kada sušilo arba sušalo, ir savarankiškai apsirengs arba nusirengs megztinį. • Dalyvaus probleminiuose pokalbiuose (pvz., „Pavojus gatvėje, gamtoje“, „Pavojingi daiktai“).

			„Suvarstyk batą“, „Susek sagas“).	<ul style="list-style-type: none"> Susidės ne tik gerai matomus žaislus į vietas, bet ir tuos, kurie yra smėlio dėžėje, žaidimų namelyje ar palapinėje. 	<ul style="list-style-type: none"> Taisyklingai naudosis peiliu, valgydamas laikys šakutę kairiąją, peilį – dešiniąją ranką, šaukštą ir šaukštelį – tarp pirštų.
2. Fizinis aktyvumas	Spontaniškai ir tikslingai atlieka veiksmus, kuriems būtina akių-rankos koordinacija bei išlavėjusi smulkioji, bei stambioji motorika.	<ul style="list-style-type: none"> Vaikščios, bėgios aplink kliūtis lauke jų nekliudydamas. Vaikščios basomis „Sveikatos takeliu“. Sudės daiktus vieną ant kito (pastatys 5-6 daiktų bokštą). Gaudys metamą kamuolį. Šokinės per balas abiem kojomis. 	<ul style="list-style-type: none"> Žais lauke, judės įvairiais būdais (pvz., vaikščios kaip gandras, šokinės kaip varlė ir kt.). Mes ir pagaus kamuolį. Vaikščios basomis „Sveikatos takeliu“. Nusileis čiuožyne. Dalyvaus ryto mankštose lauke. Pagaliuku, akmenuku prieš, braižys nesudėtingas geometrines figūras ant smėlio. Sudės daiktus vieną ant kito (pastato 8-10 daiktų bokštą). 	<ul style="list-style-type: none"> Naudosis lauko įrenginiais: laipios, čiuoš, perlips, nušoks. Mes kamuolį į krepšinio lanką, mes kamuolį į žemę viena ranka, o kita ranka jį pagaus. Vaikščios basomis „Sveikatos takeliu“. Rungtyniaus estafetėse, lenktyniaus. Dalyvaus ryto mankštose lauke. Ant skalbinių virvės segs skalbinių segtukais rūbelius. 	<ul style="list-style-type: none"> Naudosis lauko įrenginiais: laipios, čiuoš, perlips, nušoks. Žais gaudynes, slėpynes. Rungtyniaus estafetėse. Žais futbolą, krepšinį. Žais poromis su tampriaisiais diskais, mes ir gaudys jais kamuoliuką. Vaikščios basomis „Sveikatos takeliu“. Šokinės per šokdynę, lanką. Žais judriuosius žaidimus.
3. Emocijų suvokimas ir raiška	Atpažįsta bei įvardina savo ir kitų emocijas ar jausmus, jų priežastis, tinkamai jas išreiškia.	<ul style="list-style-type: none"> Reikš mimika savo emocinę būseną: linksmas, piktas, liūdnas ir t.t. Ką nors vaizduodamas, kalbės, komentuos, džiaugsis savo darbu. Žais su nuotaikų kortelėmis. 	<ul style="list-style-type: none"> Reikš mimika savo emocinę būseną: linksmas, piktas, liūdnas ir t.t. Vartos žodžius: „liūdnas“, „linksmas“, „piktas“, „geras“ ir pan. Parodys užuojautą draugui, kartu džiaugsis. 	<ul style="list-style-type: none"> Komentuos jausmų paveikslėlius. Žais vaidmenų žaidimą su nuotaikų kamuoliukais. Klausys įvairių tekstų, audio pasakų, žiūrės animaciją įvardins veikėjų veiksmus, poelgius, jų nuotaikas. 	<ul style="list-style-type: none"> Žais žaidimus: (pvz., „Kalbėkime be žodžių“, „Išgirsk tylą“). Pastebės draugo emocinę būseną: kartu džiaugsis, paguos, paglostys, pakvies žaisti kartu. Padės mažesniui, jį globos.
4. Savireguliacija ir savikontrolė	Laikosi susitarimų, taikiai bendrauja.	<ul style="list-style-type: none"> Susitvarkys pats žaidimų vietą. 	<ul style="list-style-type: none"> Žais žaidimus, padedančius mokytis spręsti konfliktines situacijas ir rasti tinkamą išeitį. 	<ul style="list-style-type: none"> Žais žaidimus, laikysis jų taisyklių. Susitvarkys pats žaidimų vietą. 	<ul style="list-style-type: none"> Žais kortelių žaidimą „Vaikų teisės ir pareigos“. Seks auklėtojos pavyzdžiu, sudrausmins

		<ul style="list-style-type: none"> • Stebės kitus vaikus, trumpam įsijungs į jų žaidimą. • Veidrodyje stebės save. 	<ul style="list-style-type: none"> • Vaikai kartu su auklėtoja nustatys paprastas kasdienes elgesio lauke taisykles, kuriuose matytųsi ir jų atsakomybė. 	<ul style="list-style-type: none"> • Gryname ore žais kvėpavimą stiprinančius žaidimus: (pvz., „Pučiame balioną“, „Laivų lenktynės“, „Nupūšk kliūtį“). 	išdykaujančius grupės draugus.
5. Savivoka ir savigarba	Supranta savo asmens tapatumą, pasako, kad yra berniukas ar mergaitė, priskiria save savo šeimai, grupei, bendruomenei, pasitiki savimi ir savo gebėjimais, palankiai kalba apie save.	<ul style="list-style-type: none"> • Vartydamas knygeles, nuotraukas, bendraudamas įvardins ar tai berniukas, ar mergaitė. • Įvardins 5-6 žmogaus kūno dalis. 	<ul style="list-style-type: none"> • Vartys knygas, enciklopedijas (pvz., „Kas aš esu“, „Mano kūnas“, „Žmonių panašumai ir skirtumai“, „Mano ir kitų pomėgiai“). 	<ul style="list-style-type: none"> • Žais „šeimos“ žaidimus, įvardindamas vaidmenis: „mama“, „senelis“, „teta“, „aš mažas“ ir pan. 	<ul style="list-style-type: none"> • Pieš save ir pakomentuos, kaip atrodo, ką turi, ką veikia, pasakys ką nors apie šeimą. • Išvardins priežastis, lėmusias bendraamžių jausmus.
6. Santykiai su suaugusiais	Pasitiki pedagogais, juos gerbia, ramiai jaučiasi su jais kasdienėje ir neįprastoje aplinkoje, iš jų mokosi, drąsiai reiškia jiems savo nuomonę, tariasi, derasi; žino, kaip reikia elgtis su nepažįstamais suaugusiais.	<ul style="list-style-type: none"> • Žais siužetinius žaidimus (pvz., „Šeima“, „Darželis“ ir pan.). • Išliks ramus grupėje apsilankius nepažįstamiems žmonėms. 	<ul style="list-style-type: none"> • Kalbės apie šeimą. • Padedamas auklėtojos laikysis tvarkos, kontroliuos savo elgesį. • Supykęs kalbės su auklėtoja, ieškos tinkamos išeities nusiramimui. 	<ul style="list-style-type: none"> • Atvykus į grupę svečiams parodys savo žaislus, darbelius, atsakys į jų klausimus. • Nusipieš lauke „klases“ ir žais kartu su tėveliais, auklėtoja. 	<ul style="list-style-type: none"> • Atėjęs iš namų auklėtojai pasipasakos savo rūpesčius ir džiaugsmus. • Aiškinsis kartu su auklėtoja bendravimo su nepažįstamais žmonėmis taisykles ir galimus pavojus.
7. Santykiai su bendraamžiais	Supranta, kas yra gerai, kas blogai, draugauja bent su vienu vaiku, palankiai bendrauja su visais.	<ul style="list-style-type: none"> • Dalinsis daiktais, žaislais, žais vienas greta kito vaiko. • Žais žaidimus, kuriuose ką nors reikia daryti paeiliui arba keliems vienu metu. 	<ul style="list-style-type: none"> • Žaisdamas kalbės kitus vaikus, atsilieps į kvietimą bendrauti. • Žaidimo metu naudosis smėlio laikrodžiu, kuris padės vaikams palaukti savo eilės. 	<ul style="list-style-type: none"> • Žais įvairius žaidimus, kurių metu sieks vieno tikslo, bendradarbiaus. • Atsineš žaislą iš namų ir juo žais kartu su kitais. • Paprašys draugo pabūti ligonių ir jį „gydys“: 	<ul style="list-style-type: none"> • Pokalbio, diskusijos metu pasakys koks draugo elgesys yra tinkamas, o koks – ne. • Žais grupinius žaidimus, tarsis dėl vaidmenų, siūlys idėjas.

				paklausys širdies ritmo, matuos temperatūrą, „išrašys“ receptą.	
8. Sakytinė kalba	Klausosi ir supranta kitų kalbėjimą, kalba su suaugusiais ir vaikais, natūraliai, laisvai išreikšdamas savo išgyvenimus, patirtį, mintis, intuityviai junta kalbos grožį.	<ul style="list-style-type: none"> • Žiūrės vaikiškus filmukus, pasakos apie tai, ką matė ir girdėjo žodžiais ir gestais. • Atsakys į klausimus: apie jį patį, ką jis veikia, ko nori, ką mėgsta. • Vartys, „skaitys“ knygeles. 	<ul style="list-style-type: none"> • Bendraudamas su draugais naudos elementarius mandagumo žodžius. • Deklamuos eilėraštukus, užbaigs žinomų pasakų, eilėraštukų frazes. • Klausysis skaitomų, sekamų pasakų: tyliai-garsiai, lėtai-greitai. 	<ul style="list-style-type: none"> • Klausysis įvairių žanrų tekstus (pvz., skelbimus, reklamines skrajutes, įvairių enciklopedijų tekstus, autorines pasakas). • Išklausys ir iliustruos girdėtą pasaką. 	<ul style="list-style-type: none"> • Ieškos aplinkoje daiktų, kurių pavadinimai prasideda arba baigiasi nurodytu garsu. • Žais žaidimus foneminei klausai lavinti (išgirs pirmą ir paskutinį garsą jo paties, draugų, tėvų varduose, trumpuose žodžiuose).
9. Rašytinė kalba	Atpažįsta ir rašinėja raides, žodžius bei kitokius simbolius, pradeda skaitinėti.	<ul style="list-style-type: none"> • Pavadins knygoje esančius paveikslėlius. • Kevertos popieriaus lape. 	<ul style="list-style-type: none"> • Žiūrėdamas į paveikslėlį pasakos kas ką daro, kas ką kalba. • Vartys knygeles, ieškos savo vardo raidės. • Vers vardo, raidžių karolius. 	<ul style="list-style-type: none"> • Kurs rankų darbo knygeles su paslaptinomis durelėmis, langeliais, uždengtais paveikslėliais ir kt., joms sugalvos pavadinimus. • Kopijuos atskiras raides, žodžius, savo vardą. 	<ul style="list-style-type: none"> • Išbandys aplinkoje esančias rašymo, vaizdavimo priemones kurs pasakojimą ant smėlio, lapo. • Žais žaidimus (pvz., „Ilgas – trumpas žodis“, „Kiek kartų suplojai“, „Surask tokią pačią raidę“).
10. Aplinkos pažinimas	Įvardija ir bando paaiškinti socialinius bei gamtos reiškinius.	<ul style="list-style-type: none"> • Stebės ir pavadins augalus bei gyvūnus darželio kieme. • Žais su moliu, smėliu (lipdys bandutes, gyvatukes, sausainius). • Stebės, kurio vaiko malūnėlio sparnai ilgiau sukasi. 	<ul style="list-style-type: none"> • Kartu su suaugusiuoju sodins, stebės kaip auga, žydi grupės ir darželio kiemo „darže“ pasodinti augalai. • Skins darželio kieme esančios pievos augalus, juos lies, uostys. • Tyrinės medžiagų savybes: sušlapins, plėš, minkys ir pan. 	<ul style="list-style-type: none"> • Ieškos, ras gamtinės medžiagos (akmenukai, plunksnos, sėklos, augalai, lapai ir t.t.), juos grupuos pagal požymius. • Prisikarpys vamzdelių iš šiaudų, smilgų, pūs muilo burbulus. • Stebės per didinamuosius stiklus darželio teritorijoje gyvenančius vabaliukus. 	<ul style="list-style-type: none"> • Iš lauko gėlių pins vainiką. • Domėsis apie mums neįprastus gamtos reiškinius, katastrofas, kurios vyksta pasaulyje. • Didelėse vandens vonelėse „statys“ muilo burbulų pilis, pučiant per šiaudą.
11. Skaičiavimas ir matavimas	Skaičiuoja, grupuoja daiktus pagal spalvą, formą, dydį. Jaučia dydžių skirtumus, daikto	<ul style="list-style-type: none"> • Žais lauke žaidimus(pvz., „Surask tokią pačią spalvą“, „Sudėk į eilę“). 	<ul style="list-style-type: none"> • Atrinks ir pasakys kuris žaislas didelis ar mažas; storas ar plonas; toks pat – ne toks pat. 	<ul style="list-style-type: none"> • Ryto rate skaičiuos mergaites, berniukus ir visus vaikus padedant auklėtojai. • Žais žaidimus (pvz., „Surask ir padėk tiek pat“, „Kur 	<ul style="list-style-type: none"> • Lankstys iš popieriaus lėktuvėlius, laivelius. • Žaisdami išsiskaičiuos naudodami skaičiuotes.

	<p>vietą ir padėti erdvėje. Supranta ir vartoja žodžius, kuriais apibūdinamas atstumas, ilgis, masė, tūris, laikas. Pradeda suvokti laiko tėkmę ir trukmę.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Aplinkoje pastebės ir pasakys daug ar mažai daiktų, žaislų. • Padalins po vieną daiktą vaikams. • Parodys pirštukais savo metus, skaičius. • Žais didaktinius žaidimus (pvz., „Ant stalo – po stalu“, „Arti – toli“). 	<ul style="list-style-type: none"> • Žais žaidimus (pvz., „Surask tokios pat spalvos daiktą“, „Daugiau – mažiau“). • Skaičius savo pirštukus. 	<p>daugiau – mažiau“, „Parduotuvė“).</p> <ul style="list-style-type: none"> • Grupės ar lauko aplinkoje suras panašių formų daiktus į nurodytas geometrines figūras. • Savo pasakojimuose naudos sąvokas: „šiandien“, „rytoj“, „iššeiginės dienos“. 	<ul style="list-style-type: none"> • Žaisdamas žaidimus judės erdvėje nurodytomis kryptimis. • Lygins smėlio statinius: kuris didesnis, ilgesnis, platesnis, siauresnis. • Žais žaidimą daiktų padėčiai ir vietai nusakyti (pvz., virš – po; šalia, greta, viduryje, tarp, priešais, prie, prieš, paskui, šalia vienas kito; į kairę – į dešinę ir pan.).
12. Meninė raiška	<p>Spontaniškai ir savitai reiškia įspūdžius, išgyvenimus, mintis, patirtas emocijas muzikuodamas, šokdamas, vaidindamas, vizualinėje kūryboje.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Pieš kreidelėmis ant asfalto, lentos. • Ant didelio lapo keverzos, braižys, suks įvairias linijas, naudos įvairias piešimo, tapymo priemones (guašą, akvarelę, klijus). • Klausydamas muzikos šypsosis, džiaugsis, plos rankomis, trepsės, mojuos ar pan. • Žaisdamas mėgdžios suaugusiųjų veiksmus, balsus. 	<ul style="list-style-type: none"> • Tapys ant gamtinės medžiagos, pieš linijas ant smėlio. • Lauke ant tapeto tapys pėdutėmis. • Ritmiškai pritars suaugusiojo grojimui barškučiais, lazdelėmis, akmenukais, marakais, buitinais rakandais. • Kurs ir žais siužetinius šeimos, profesijų, žaidimus mimika, balsu, judesiais pamėgdžios vaidinamą personažą. 	<ul style="list-style-type: none"> • Eksperimentuos ir kurs piešinius, papildys gamtine medžiaga. • Tapys ant gamtinės medžiagos. • Šoks atkartojant judesius pagal „Just dance“ [LT vertimas „Tiesiog šok“; nuoroda internete https://www.youtube.com/results?search_query=just+dance+fot+kids] programėlę]. • Statys smėlio pilį. • Vaidins pačių sugalvotus siužetus stalo teatre ar už širmos su pasirinktomis lėlėmis. 	<ul style="list-style-type: none"> • Laukia pieš/tapys ant tvoros ar ant medžių pakabintų popieriaus lapų. • Panaudos gyvūnų figūreles piešiant jų šešėlius. • Iš gamtinės medžiagos kurs smėlyje po stiklu paveikslus „Paslaptis“. • Vaidins žinomas pasakas, tarpusavyje pasiskirstys vaidmenis. • Klausysis gamtos garsų.
13. Estetinis suvokimas	<p>Pastebi ir žavisi aplinkos grožiu, meno kūriniais, džiaugiasi savo ir kitų kūryba.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Grožėsis, džiaugsis gamtos ir kitos aplinkos daiktais ar reiškiniiais, žaislais, savo išvaizda. 	<ul style="list-style-type: none"> • Komentuos, džiaugsis savo piešiniu. • Emocingai reaguos į gamtos (ypač augalų, gėlių) estetiškes savybes. 	<ul style="list-style-type: none"> • Grožėsis gamta, pastebės spalvų ir formų, garsų darną ir įvairumą. • Gėrėsis savo ir kitų sukurtais meniniais darbais, vertins, pasakos kodėl gražu. 	<ul style="list-style-type: none"> • Dalyvaus savo ir kitų vaikų darbų surengtoje parodoje, kitiems girdit ir matant pasidžiaugs savo ir kitų kūryba.

				<ul style="list-style-type: none"> • Tyrinės spalvų maišymosi efektus, komentuos, kurios spalvos, jam atrodo, linksmos, liūdnos, gražios ir pan. 	<ul style="list-style-type: none"> • Saugos ir puoselės gamtos grožį, noriai tvarkysis, puoš, prižiūrės, lauko aplinką (gėlynus, daržą, žaidimų aikštelę).
14. Iniciatyvumas ir atkaklumas	Savo iniciatyva pagal pomėgius pasirenka veiklą, ilgam įsitraukia ir ją plėtoja, geba pratęsti veiklą po tam tikro laiko tarpo, kreipiasi į suaugusiųjų pagalbą.	<ul style="list-style-type: none"> • Ilgam susitelks bandant užsegti sagas. • Dėlios dėlionės, konstruos. 	<ul style="list-style-type: none"> • Atliks darbelius, užduotėles kartos tol, kol pavyks, rinksis kitas priemones, būdus. 	<ul style="list-style-type: none"> • Pats sugalvos žaidimą ir ilgai jį plėtos. 	<ul style="list-style-type: none"> • Ilgą laiką veiks, žais vienas ar su draugais, pratęs žaidimą po kiek laiko.
15. Tyrinėjimas	Aktyviai tyrinėja gamtinę aplinką, įvaldo tyrinėjimo būdus (stebėjimą, bandymą, klausinėjimą).	<ul style="list-style-type: none"> • Žais sensorinius didaktinius žaidimus (pvz., „Pauostyk“, „Paragauk“, „Užsimerk“, „Ką girdi?“). • Pavadins kai kuriuos gyvūnus, paukščius, atpažins kai kuriuos augalus. 	<ul style="list-style-type: none"> • Žaidimui bandys panaudoti įvairius gamtoje rastus daiktus, gamtinę medžiagą, juos išradingai panaudos: klausys akmenukų, pagaliukų skambesio, lapai – pinigai ir pan. • Pastebės ir nusakys koks oras. 	<ul style="list-style-type: none"> • Stebės ir tyrinės gamtos reiškinius, kurs gamtininko kalendorių. • Prižiūrės daržą darželio kieme ir lauke (stebės, matuos). 	<ul style="list-style-type: none"> • Stebės didinamuoju stiklu lauko aplinkoje gyvenančius gyvus organizmus (baloje, pievoje, ant takelio, medžio kamieno ir t.t.). • Išbandys magnetą lauke. Su auklėtoja kurs išvykos žemėlapi.
16. Problemų sprendimas	Ieško tinkamų sprendimų ką nors išbandydamas, tyrinėdamas, aiškindamasis, bendradarbiaudama s, pradeda numatyti priimtų sprendimų pasekmes.	<ul style="list-style-type: none"> • Bandys įveikti kliūtį keletą kartų. • Žais sumodeliuotus žaidimus (pvz., „Ką daryti, jei sušlapo drabužėliai?“). 	<ul style="list-style-type: none"> • Atliks nesudėtingus pavedimus. 	<ul style="list-style-type: none"> • Tyrinės, bandys pasirinkant sau tinkamiausias priemones, komentuos, kodėl jas pasirinko. • Pasirinks iš kelių pasiūlytų sprendimo būdų. 	<ul style="list-style-type: none"> • Dalyvaus diskusijose (pvz., „Kaip manai kodėl?“, „Mūsų grupės problemos?“, „Kodėl mums nepavyko?“).
17. Kūrybiškumas	Savitai reiškia savo įspūdžius įvairioje veikloje, ieško nežinomos	<ul style="list-style-type: none"> • Gamtoje norės išbandyti tai, ko nepatyrė: taškysis balose, sems vandenį kibirėliais. 	<ul style="list-style-type: none"> • Atliks įvairius eksperimentus su jau žinoma medžiaga: maišys 	<ul style="list-style-type: none"> • Išradingai panaudos gamtinę medžiagą savo kūrybiniuose darbeliuose. 	<ul style="list-style-type: none"> • Bandys nuspėti kasdienos įvykius pagal tai, ką pastebi (pvz., pagal dangaus ženklus, bandys nuspėti ar

	informacijos, siūlo naujas, netikėtas idėjas ir jas savitai įgyvendina.	<ul style="list-style-type: none"> • Atras gamtos dovanų (gėlių, akmenukų, šakelių) naudojimo galimybes (dekoruojant smėlio pilis, pyragus). • Žais su smėliu ir vandeniu. 	spalvas, kurių dar nėra maišęs, ir žiūrės, kas išeis. <ul style="list-style-type: none"> • Eksperimentuos su modelinu, moliu, druskos tešla, smėliu. • Žaisdamas įsikūnys į įvairius veikėjus, sugalvos nebūtus personažus. • Žais su smėliu, vandeniu ir gamtine medžiaga. 	<ul style="list-style-type: none"> • Išbandys įvairius piešimo būdus. • Realybę pavers tikrove, atkartos ir interpretuos savo veikloje – vaidindamas, piešdamas, fantazuodamas, kurdamas istorijas ir pan. • Kūrybiškai naudos įprastus objektus savo veiklai. 	lis, ar bus saulėta, ar bus vaivorykštė). <ul style="list-style-type: none"> • Išradingai panaudos gamtinę medžiagą savo kūrybiniuose darbeliuose. • Žais su smėliu, vandeniu ir gamtine medžiaga.
18. Mokėjimas mokytis	Mokosi žaisdamas, stebėdamas kitus vaikus ir suaugusiuosius, klausinėdamas, ieškodamas informacijos, išbandydamas, spręsdamas problemas.	<ul style="list-style-type: none"> • Dėlios žaislus, daiktus pagal dydį, spalvą. • Pastebės ir išbandys grupėje naujai atsiradusias priemones, žaislus. 	<ul style="list-style-type: none"> • Apžiūrinės aplinkos daiktus, klausinės ką su jais daryti, juos naudos žaidimuose (pvz., šluota šluojamas takelis, o šlapia šluoste valomas stalas). 	<ul style="list-style-type: none"> • Užduos atvirus klausimus suaugusiems apie jį supančius reiškinius, objektus „kodėl“, „kaip“, „kada“ „iš kur atsiranda“. 	<ul style="list-style-type: none"> • Rinks informaciją įvairiais būdais: vartys knygeles, enciklopedijas, klausinės apie jose esančią informaciją, su tėveliais „naršys kompiuterį“.

Laukiamas rezultatas: Šiuo palankiu metų laiku didžioji ugdymo(si) dalis perkeliama į lauką. Veikdami lauke vaikai patirs neišdildomų įspūdžių, naujos patirties, kūrybos laisvę. Tyrinėdami, eksperimentuodami pažins artimiausią aplinką. Linksmi bei fiziškai aktyviai praleis laiką. Įvairi veikla vasaros metu užtikrins gerus vaiko pasiekimus įvairiose ugdymosi srityse.

4.1. Ugdymo metodai

Ugdymo(si) procese kūrybinę pedagogo ir vaiko sąveiką užtikrina taikomi ugdymo(si) metodai:

- *Žaidimas* – pagrindinis vaikų ugdymo(si) metodas, svarbi vaiko kultūros dalis. Žaisdami vaikai kaupia patirtį, išgyvena įvairius vaidmenis, išreiškia jausmus ir emocijas, sprendžia problemas, įveikia sunkumus, atrastus veiklos būdus pritaiko naujose situacijose, kuria bendravimo situacijas ir kt. Vaikai žaidžia didaktinius, vaidmeninius, stalo ir kt. žaidimus.
- *Stebėjimas* – vienas iš pagrindinių metodų, siekiant pažinti vaiką, atskleisti jo individualius poreikius, savybes, gebėjimus ir galias.
- *Eksperimentavimas, tyrinėjimas* – vienas iš aplinkos pažinimo ir patirties kaupimo būdų, kurie skatina vaiką aktyviai veikti, daryti atradimus, planuoti, organizuoti.
- *Pokalbis, diskusija* – vaikai skatinami išreikšti savo nuomonę, požiūrį, argumentuoti išsakytas mintis, klausyti ir girdėti, ką sako kiti, apibūdinti savo ir kitų veiklą, kritiškai mąstyti.
- *Kūrybiškumą skatinantys metodai* – naujų sumanymų kūrimas, problemų sprendimas, idėjų kūrimas, informacijos paieška, radimas ir pritaikymas, vaizduotės pratimai ir kt.
- *Ugdymo(si) aplinkos modeliavimas* – aplinka yra ugdymo turinio dalis, padedanti vaikui siekti ugdymo(si) tikslų. Ji kuriama atsižvelgiant į vaikų ugdymo(si) poreikius, interesus. Vaikai turi galimybę kurti ir keisti aplinką patys, prisitaikyti ją savo sumanymams.
- *Išvykos, ekskursijos* – turtinama vaikų pažintinė, socialinė, kalbinė ir emocinė patirtis, plėtojami įgūdžiai ir gebėjimai.
- *Sportinės veiklos metodai* – futbolas, krepšinis, estafetinės, sportinės veiklos renginiai, mankštos, komandiniai žaidimai, fiziniai pratimai ir kt.
- *Regio Emilija metodo elementai* – ugdymas(is) naudojant šviesos stalus, eksperimentavimas u šviesomis ir spalvomis.
- *IT taikymas* – kompiuteriniai, lavinamieji žaidimai, praktiniai užsiėmimai prie interaktyvios lentos, vaizdo medžiagos stebėjimas, analizavimas.

4.2. Ugdymo priemonės

Siekiant vaikų ugdymo(si) tikslų įstaigoje taikomos priemonės:

- Ugdomosios veiklos planavimas – veikimo kryptis, kuri padeda pasiekti vieno ar kito tikslo;
- Edukacinė aplinka (fizinė, psichologinė) – dinamiška ugdymo ir ugdymosi erdvė, sukurta ir veikiama edukatoriaus(pedagogo, tėvo) numatytam ugdymo tikslui pasiekti.
- Materialinė aplinka – daiktinės priemonės reikalingos programoje apibrėžtam ugdymo turiniui įgyvendinti.
- Pedagogai, tėvai (globėjai) – pagrindiniai vaikų ugdymo(si) partneriai. Tačiau didelį dėmesį skiriame ir ugdomosios aplinkos ypatumams.

Fizinė aplinka:

- Grupės aplinka padalinta į įvairaus dydžio saugias, jaukias, estetiškas, artimas namų aplinkai erdves: kūrybinei veiklai, pažintinei–tiriamajai veiklai, aktyviam judėjimui bei kūrybiniais–vaidmeniniams žaidimams. Aplinka pertvarkoma atsižvelgiant į vaikų amžių, poreikius ir ugdymo tikslus. Pedagogo fantazija neribojama, skatinama inovacijų paieška;
- visos priemonės, žaislai ir kt. lengvai vaikų pasiekiami, prieinami;
- vaikų veikla plėtojama ne tik grupėje. Darželyje įkurtas „Teatro kambarys“, bibliotekėlė. Muzikinio ugdymo salė pritaikyta vaikų meninei veiklai, renginiams, sporto salė – judriai veiklai. Lauke įrengtos vaikų žaidimų aikštelės, erdvi pavėsinė.

Psichologinė aplinka:

- saugus, pasitikėjimą skatinantis mikroklimatas;
- palanki vaikų adaptacija bendradarbiaujant su šeima;
- ugdymo procesas planuojamas ir organizuojamas atsižvelgiant į spontaniškai kilusias vaikų idėjas ir suteikiant pagalbą jas įgyvendinant;
- problemų sprendimas „čia ir dabar“;
- bendrumo pojūčio formavimas – vaikas pilnavertis darželio bendruomenės narys.

Materialinė aplinka.

Grupės aplinkoje vaikams gausu bendro naudojimo priemonių: kūrybiniams- siužetiniams žaidimams, vaikų vaidybai, dailei, muzikai, judėjimui, pažintinei –tiriamajai veiklai.

Pagrindinės vaiko ugdymosi priemonės: žaislai (lėlės, mašinos, medinės ir kt. kaladės/kaladėlės, vežimėliai, lėlių baldeliai ir t.t.), žaidimai (konstruktoriai, dėlionės, mozaikos, Lego kaladėlės ir t. t.), įvairios medžiagos (popierius, plastilinas, molis, spalvota tešla, įvairiarūšiai tapybos dažai, vielutės, siūlai ir t.t.), daiktai (sportinis inventorių, pagalvėlės, sėdmaišiai, supynės ir t. t.), vaikiškos knygos, plakatai, nuotraukos.

Taip pat naudojamos specialios ugdymo priemonės, t. y. techninės–vaizdinės (multimedijos sistema, interaktyvi lenta, kompiuteriai, skaitmeninės mokymosi programos, įvairios užduočių knygelės).

Pedagogai kuria ir gamina priemones vaikams turintiems specialiujų ugdymosi poreikių. Priemonių tikslas – motyvuoti ir skatinanti vaikus pačius aktyviai veikti: kurti, tyrinėti, atrasti, pasirinkti, tobulinti savo praktinius gebėjimus, eksperimentuoti, būti kūrybiškais.

V UGDYMO(SI) PASIEKIMŲ VERTINIMAS

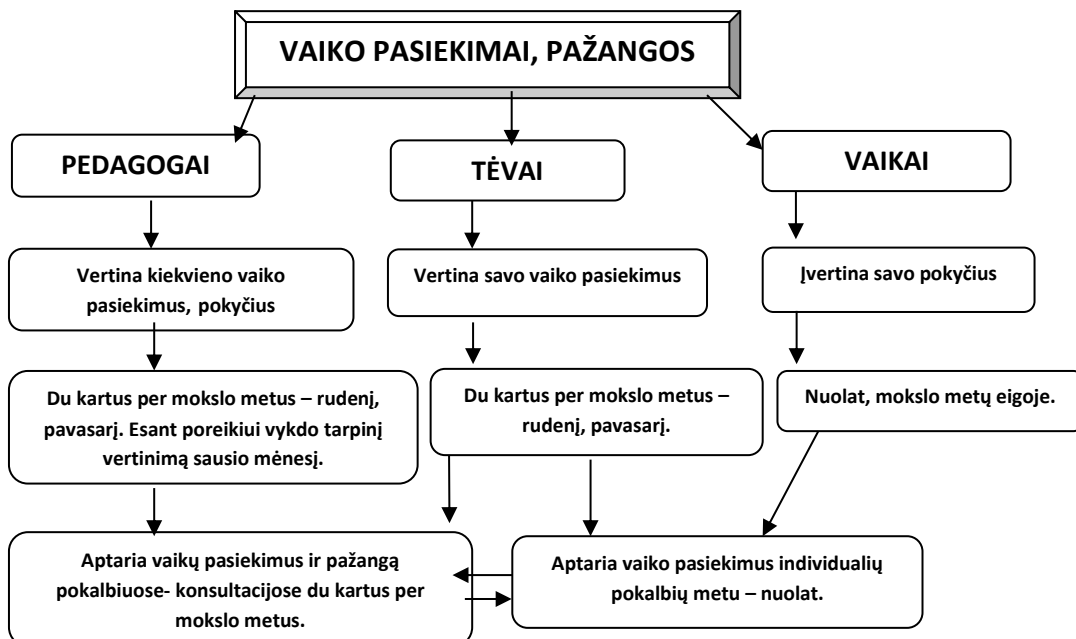
Įstaigoje sukurta pasiekimų vertinimo sistema (2 paveikslėlis) padeda ikimokyklinio ugdymo pedagogams ir kitiems ugdytojams (meninio ugdymo pedagogui, logopedui) atpažinti vaikų ugdymosi pasiekimus ir poreikius, įgyvendinti ugdymo turinį, pritaikant jį kiekvienam vaikui ir vaikų grupei, stebėti vaikų pažangą ir tikslingai ugdyti kiekvieną vaiką, kurti numatytiems vaiko ir vaikų grupės ugdymosi rezultatams pasiekti palankią aplinką, parinkti natūralius, vaiko prigimtį atitinkančius ugdymo būdus, siekti kryptingos maksimalios kiekvieno vaiko ugdymosi pažangos pagal jo galias.

Vertinimo tikslas – nustatyti koks vaiko kompetencijos lygis įvairiose ugdymo (-si) pasiekimų srityse : fizinio aktyvumo ir kasdienio gyvenimo įgūdžių, savivokos ir savigarbos, emocijų suvokimo ir raiškos, savireguliacijos ir savikontrolės, santykių su suaugusiaisiais ir bendraamžiais, sakininės ir rašytinės kalbos, aplinkos pažinimo, skaičiavimo ir matavimo, estetinio suvokimo ir meninės raiškos, iniciatyvumo ir atkaklumo, tyrinėjimo, problemų sprendimo, kūrybiškumo bei mokėjimo mokytis.

Vertinimo uždaviniai:

- išvelgti vaiko ugdymosi galimybes, nustatyti problemas ir spragas, diferencijuoti ir individualizuoti ugdymą;
- suteikti tėvams (globėjams) informaciją apie vaiko ugdymąsi; gerinti ryšius tarp vaiko, tėvų ir įstaigos;
- į(si)vertinti įstaigos darbo kokybę, sudaryti sąlygas kokybiškam vaikų ugdymui(si).

Pedagogai vaiko pasiekimus ir pažangą įvertina vadovaudamiesi Šiaulių lopšelio-darželio „Dainelė“ Ikimokyklinio amžiaus vaikų pažangos ir pasiekimų vertinimo tvarkos aprašu.

2 pav. Pasiekimų vertinimo sistema

LITERATŪRA

1. Ikimokyklinio amžiaus vaikų pasiekimų aprašas. Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministerijos Švietimo aprūpinimo centras. Vilnius. 2014.
2. Ikimokyklinio ugdymo metodinės rekomendacijos. Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministerijos Švietimo aprūpinimo centras. Vilnius. 2015.
3. Metodinės rekomendacijos ikimokyklinio ugdymo programai rengti. Vilnius. 2006.
4. Geros mokyklos koncepcija. Vilnius. 2015.